PAZARTESİ
1
MART 1937
Yıl: 20-3
Sayı: 6871-991

HER YERDE 5 KURUŞ

KURUN

İSTANBUL — Ankara Caddesi
Posta kutusu: 46 *(İstanbul)*

Telgraf adresi: Kurun . İstanbul
Telef. 21413 *(Yazı)*, 24370 *(İdare)*

Bugünkü sayımız
16
SAYIFA

Türk - Alman iktısadî münasebeti için

Yeni bir formül lâzım

Bazı Alman müesseseleri Devlet bankamızın açtığı kredi ile bizden yokbahasına aldıkları malları Amerika gibi Türkiyenin eski müşterilerine devrediyorlardı

Yazan: ASIM US

(Ikinci sayıfada)

333 - 337 İtanbul şampiyonu Fenerbahçe

Dün senenin son lik maçları yapıldı

Fenerbahçe bir kere daha şampiyon

(Yazısı 4 üncü sayfada)

Yeni bir tefrikaya başladık

İstanbul muhasarasında Orban'nın topu

Macar mühendis Orban Fatihe hizmet arzettiği vakit şöyle demişti: Ben İstanbul surlarını yıkacak derecede büyük bombardıman topu dökebilirim. Fakat bu topun atılması usulünü bilmem

ORBANIN ALDIĞI CEVAP

Zararı yok. Sen bu dediğin topu bana dök; ondan sonra topun kullanmasını bana bırak!..

Bu harikulâde meraklı tefrikayı bugün altıncı sahifemizde okuyunuz..

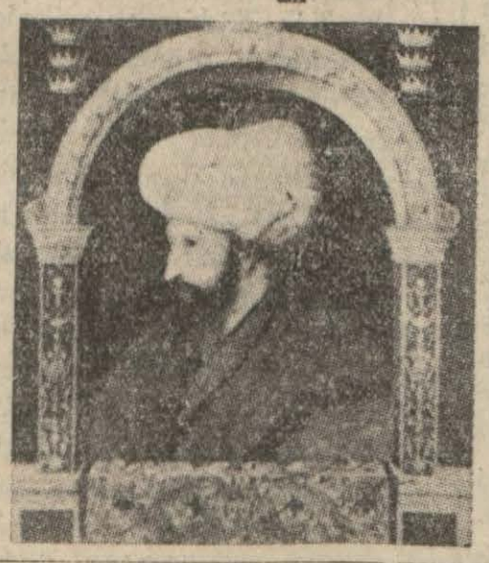

Bulgaristanda lâğvedilen partiler harekete geçti

Belediye seçimleri münasebetile birçok hâdiseler oldu

Sofya, 20 (Hususî) — Köse İvanof hükûmeti iktidar mevkiine geldiği zamandanberi haricî siyasette sarfettiği metin bir siyaset neticesinde bütün komşuları ile hoş geçinmek ve Yugoslavya ile Bulgaristan arasında Belgradda imza edilen ebedî dostluk muahedesini elde etmeğe muvaffak olmuştur.

Çok tecrübeli ve iyi görüşlü bir diplomat olan Başvekil ve hariciye vekili Köse İvanof, Bulgaristanın dahilî siyasetinde de metin adımlar ile yürümek tedbirlerini almıştır. Bunun için ilk evvel siyasî partileri ve meclisi mebusanı lâğvetmişti. Köse İvanofun bu hareketi, partiler arasındaki münazaaların memleketi sürüklemek istedikleri çıkmaz yoldan kurtarmak içindi. Binaenaleyh en evvel ahalinin parti nüfuzu tesirinden uzak kalmasını arzu etmektedir. Bunun için şimdiye kadar Bulgaristan umumî seçim ilân etmemişti.

Son zamanlarda belediye seçimi yapılmasına hükûmetçe karar verildi. Bu hususa dair bizzat Başvekilin birçok beyanatı vardır. Başvekil bu beyanatlarında, "Ahalinin parti nüfuzlarından yakasını kurtarmış olduğunu anlamak için belediye seçimine karar verilmiştir

(Sonu 12 ncide)

Almanya karşısında Çekoslovakya

(Yazısı 7 inci sayfada)

Hatay'daki

Müşahitler Cenevreye gidiyor

Kudüs, 28 (A.A.) — Hataydaki Milletler Cemiyeti müşahitleri Cenevrede toplanmış olan mütehassıslar komitesine rapor vermek üzere çarşamba günü Cenevreye hareket edeceklerdir.

Teklif ediyoruz:

Spor işlerimiz

Rana Tarhan'a verilmelidir

Spor işlerini bildiği hiç şüphe götürmiyen bir zatı dün yol üstü yoklamış - lar:

Sporumuzun gidişi üzerinde söylenecek bin bir fikir olabilir; fakat edebiyatını bir tarafa bırakalım; bu iş de nihayet bir "baş" meselesi değil midir? Bu "baş", kendimizden olacağına göre, kim olabilir?

— İkiden biri, demiş; ya Ali Sami, afyon inhisarının direktörü... ya Rana Tarhan, İnhisarlar Vekili...

Rana Tarhan'ın hazır Ankarada ve hükûmette bulunuşu bizim zihnimize daha kolay bir hal ihtimali halinde göründü: Kendisinin bir vekâlet mevzuu olacak kadar mühim olan bu davayı, bugünkü vazifesini bırakarak üstüne almasını düşünmüyoruz; Partiye bağlı bir kurumun bir vekil eline verilmesi — Kızılay misaline bakılınca — hiç de yadırganacak bir teşebbüs olmıyacaktır.

Spor teşkilâtımız en düzenli ve semere verir zamanlarındanberi İnhisarlar Vekilimizin başında bulunduğu sıraya kaydolunur. Rana Tarhan, bizzat bir sporcu ve sporcu olan ve olmıyan üzerinde saygı telkin eden bir şahsiyettir.

Vekil sıfatı ile taşıdığı yüksek itimat bu işteki idare ihtisasını kuvvetlendiren bir âmil yerine geçecektir. Usullü çalışması kısa bir zamanda bu işlere bir çeki düzen verdirebilir.

Spor işleri için tecrübe edilecek çok kimse hatıra gelebilir ve ihtimal, bütün bu tecrübeler muvaffakiyet de verebilir; ancak Rana Tarhan şimdilik bizi bütün bu tecrübelerden müstağnî bırakır. Bizim de ihtiyacımız onadır.

Bu isimleri spora bir aşk ile bağlı bir bilgili ve görgülü arkadaşın hiç bir neşir düşüncesi olmadan anıyor. Sporu bir memleket meselesi bilerek bunu hükûmetin yüksek başkanına arzediyoruz.

Avusturyada yapılacak bir Nazi darbesini

Alman Seferberliği

Takip edecek deniyor

Seferberlik tedarikâtının 15 Martta hazır bulundurulması emri verildi

Avusturyada mühim hâdiselerin çıkması bekleniyor

Paris 28 (A.A.) — Oeuvre gazetesinde Br. Tabouis Naziler Avusturyada bir hükûmet darbesine tevessül ettikleri takdirde Viyana zabıtasının Dahiliye nazırı Hort Gleisenau sayesinde Nazilere müzaheret edeceğini söylemekte ve Naziler tarafından yapılan hükûmet darbesini Brenuerde bir İtalyan segerberliği değil, Bavyerada bir Alman seferberliği takip edeceğini ilâve etmektedir. İtalyanın Başvekil Şuşnigin Roma seyahatini sureti katiyede tehir etmek suretile Avusturyayı Hitlerizme karşı müdafaa etmekten vazgeçmiş olduğunu tahmin etmek güç bir şey değildir.

Bn. Tabouis, bundan sonra Münih teki Nazi mahfillerinin Avusturyada yakında mühim vakalar cereyan edeceğini açıkça söylediklerini kaydetmekte ve general Von Reicheno'n bir konferansı esnasında erkânı harbiyesine seferberlik tedarikâtının 15 martta Führerin mühim bir beynelmilel hareketine müzaheret etmeğe kifaye

(Sonu: 12 incide

Okuyucularımıza:

KURUN hergün 12-16 sayıfa ve 5 kuruşa!

KURUN un beş kuruşluk gazeteler arasından sıyrılarak fiatını indirdiği zaman düşündüğü şu idi:

Daha az sayıfa, daha öz yazı vermek ve günde beş kuruş vererek müşteri olacakların gazete satın almalarını kolaylaştırmak.

O sırada Ankarada toplanan Basın Kurultayının üzerinde durduğu meselelerden biri de bu idi. **KURUN**, Kurultayın temayülüne ilk uymak fedakârlığını üzerine almıştı. İki yıla yaklaşan bir zaman yalnız başımıza yaptığımız bu tecrübeden bugün dönmeğe mecbur kaldığımız için acımıyoruz.

Fiatımızı indirdiğimiz zaman kâğıdı 8 İngiliz lirasına ısmarlıyorduk. Kâğıdın ilk maddesi harp malzemesinin de ilk maddesi olduğu için fiatlar üç aydanberi aldı yürüdü. Aynı kâğıdı bugün 15 İngiliz lirasına teklif ediyorlar. Yüzde yüz bir yükseliş! Kendi fabrikamız gazete kâğıdını ancak yeni yapılmakta olan kısmını işletmeye başladığı zaman yapacak.

Yüz para veya üç kuruşluk bir gazete müvezzi tarafını bir türlü tatmin edemedi.

Beş kuruşluk gazete satan müvezzi müşterisinin yüz paralık veya üç kuruşluk bir gazeteye geçmesinden gocundu durdu. Bize göre beş kuruşluk bir gazete yerine üç kuruşluk iki tane satacak, böylelikle kazandığını gene kazanacaktı. Tecrübenin ümit verici manzarasını türlü âmiller örttü; daha fazla satış ümidine bağlanmak ona elindekini kaybetmek gibi geldi.

Elden ele geçerken alanları söylemiyoruz. Yalnız beş kuruşluk bir gazeteden kırk elli para alan son ele, üç kuruşluk bir gazete bu kadar bir satış hakkı ayırıp veremezdi. Bu yüzden bazı yerlerde **KURUN** arıyanlar aradıklarını bulamaz oldular.

Nihayet bir ufak para meselesi oldu: Gazetesini koşarak satmaya mecbur bir müvezzie beş kuruştan aşağı ufaklık bulmak, bazan satıcı için, bazan iki kuruş farkını alamadığından müşteri için şikâyet mevzuu olmaktan bir türlü çıkamadı.

İşte halli kendi elimizde olmıyan bu sebeplerledir ki okuyucuya daha ucuz alınabilecek bir gazete vermek emelini ilk fırsatın hinayesine ve okuyucularımız daha ince puntuda harflere alışıp da az kâğıda çok yazı sıkıştırmanın mümkün olacağı zamana bırakarak, **KURUN bugünden itibaren sayıfalarını 12 ve 16 ya çıkarıyor**, eskisi gibi ve öteki arkadaşlarımız gibi, beş kuruşa satılmaya başlıyor

Okuyucularımız bütün neşriyatımızın ruhundan olduğu kadar fiatımızda kendi lehlerine olarak fedakârlıkta ilk gösterdiğimiz örnekten bizim bir ticaret gazetesi olmak istemediğimizi anlamışlardır. O zaman hükûmetle beraber bizi alkışladılardı, şimdi de mazur göreceklerinde ve **KURUN** u yirmi yıldır süren memleket hizmetinde arkalamakta devam edeceklerinde şüphe etmiyoruz.

ABONELERİN HAKLARI MAHFUZDUR

Eski tarife üzerine kaydedilmiş abonelerimizin hakları mahfuzdur; onlara sayıları bitinceye kadar gazeteleri gönderilecek, ancak yeni tarife üzerinden yenilenecektir.

Yeni tarifemizi de iç sayıfalarda bulacaksınız.

Kristof Kolomb ve Napolideki sinema

Yazan: Kenan Hulûsi

Kısa bir Akdeniz yolculuğunda Napoliye ayak bastığı gün bir kovboy filmini görmek için bir çatı altını açık havaya değişerek sinemaya giren bir dostum, seyahat mefhumu etrafmdaki mananın bildiğimizden ne kadar dışarı koğulduğunu ve hattâ üstüne, itiyatlarımızın bir daha geriye çekilmez sürgüsünün bile çekilip sürgülendiğini, düşünmek fırsatını bana verdi.

Hakikaten seyahatin manası bugün artık, bizim için bu kadar değişti mi? Yani seyahat, deri ve düşünceleri bizden ayrı insanları görmek, renkleri bizimkilere benzemiyen çiçeklere, ağaç ve yapraklara temas etmek, yahut bir taş heykelin tarihî kıymetini araştırmaktan çıktı mı?. Daha doğrusu seyahatler iktisadî bir bakımdan yahut bir göğüs ve kalp hastalığını gidermek, kısaca bir sanatoryom ihtiyacı için mi yapılıyorlar?

Seyahate çıkan bir insanın neleri görmek ve görmemek istediğini hiç bir vakit katî bir şuurla düşündüğünü zannetmiyorum. Çünkü insan ruhu da tıpkı ağaç ve yeşillik gibidir. Mevsime göre soyunup mevsime göre giyinecek. Bununla beraber bizden ayrılan bir vapur kenarında bizim duyduğumuz hisler, ancak bir ayrılığın ifadesinden başka birşey değildir. Daha doğrusu bu, nesillerdir edindiğimiz bir ayrılık itiyadındaki hüznümüzü tahrip etmek istememizden ileri geliyor.

Kendi kendimize şunu sormak mecburiyetindeyiz: Biz insanlarda, bugün bir seyahat arzusunun heyecanı var mı, yok mu? Napolide karaya ayak basan arkadaşımın seyrettiği sinemadaki tahlilden sonra bence yoktur. Çünkü seyahat heyecanını bize bahşeden âmillerin kabletarih bir arzu olduğunu görüyoruz. Belki de eğer onu canlı olarak görmek kabil olabilse ve bir mumyasını da yapacak olsak, müzelerimizin bir köşesine koyarak çocuklarımıza bir ders gibi de takrir edeceğiz. Bu arzu, bugün bizim için bir Mamut filinin iskeletinden farksızdır.

Kendi kendime bunu düşünüyorum: Kızıldenizden bir gün Afrikayı dolaşarak Mısıra gelmek heyecanını küçük ve oynak flikalarında bir rüzgâr gibi hissetmiş olanları, üç yıl sürecek bu uzun yolculuğa sevkeden durulmaz arzu neydi? Yalnız ticaret mi diyeceksiniz?. Yani altın ve kehribar memleketlerinin ceplerine koyacağı eşsiz madenlerin parıltısı mı? İktisadî hareketler mi? Baharat iklimlerinin keskin kokusu mu? Her şeyden evvel dünya üzerinde ilk keşifleri yapanlardan biri olan ve Yeni Gine sahillerine adım atan Finikeli gemiciler yalnız şu ve bu maksatla değil, karışık bir takım hislerle hareket ediyordular. Müsafaasız vahşileri ansızın basarak mallarını yağmaya veren ve sahillerinde yelken indirdikleri memleketin yerli halkını içeriye davet ederek tuvalet eşyalarını bu garip kalabalığın önüne serdikleri bir sırada birdenbire demir alarak kendilerini rüzgârın yeniden idaresine terkettikleri dakika bir korsan ruhunun en canlı kımıldanışını duyuyorlardı. Esir ticaretinin ilk günleri baştan başa bu heyecan dolu seyahatin bitip tükenmez menkibeleri ile doludur. Asya denizlerinde, en hafif bir rüzgârın yelken direğini yalayıp geçişini görünmez bir nebî mutavaatile bekliyen insanlar her şeyi, birçok da bu heyecanlarına bir cevap olmak üzere yapmışlardır.

Kristof Kolombun yeni bir dünyaya ayak bastığından bihaber ölüşünü söyliyenler yanılıyorlar. Belki, söyledikleri gibi, yeni bir kıta ele geçirmekten gafildi. Fakat Kristof Kolombun ölüm dakikasında gözlerini kapayanların oraya baktıkları saniyede görecekleri şey, bir vakıayı isbat etmekteki hazdan daha ziyade, ruhları denizlerde rüzgârlı bir yaprak gibi dalgalanan ilk ve pervasız denizcilerin yeni bir muhit karşısında duyduğu ve sadece seyahat yehecanından gelen ifadesinden başka birşey değildir.

Şu halde, bugün, seyahat heyecanındaki bu şiddetli atmosferi niçin hissetmiyoruz. İçimize gelen yabancıların, bildikleri çok eski bir kitabı okuyor gibi mabet, medrese, yol ve tabiatimize karşı takındıkları lâkayd seramoniyi görmemeğe imkân yoktur. Nitekim bizim içimizden birisi de meselâ Napoliye ayak bastığı gün bir kovboy filmini, kısa bile olsa bir seyahat sonundaki heyecana feda etmekten çekinmemiştir. Kristof Kolombun ruhu hangi seyahate çıkan insanda yaşıyor? Belki bu da çok tabiî.. Markopolodan başlıyan seyyahlar yeni keşiflerin tadını aldıktan sonra bunu yalnız kendilerinde hapsetmek istemediler. Kitap dünyası bugün insan zekâsının ibdalarından ve hayalî maceralarından ziyade seyahat dakikalarının başkalarına da anlatılmak istenen yabancı vakaları ile dolup taşıyor. Bugün, seyahate çıkan hangimizde bir Stanley gözü ve bir Livingston teması var. Nansen, Mak Klur ve Barrynin duyduğu heyecanı bugün bir orta mektep talebesi hem de oturduğu yerde duyup yazabiliyor. Ne Tibet, ne Seddi Çin, ne Ganj ve ne de Büyük Okyanusların bitip tükenmez sularındaki esrar, ne size ne de bana mechul değildir. Elimizdeki coğrafya kitabı ve yahut rehberde, ayak bastığımız toprağın karınca cinsinden, üzerinde seyrettiğimiz denizin her karıştaki devrinin ve canlı mahlukuna kadar sıhhatini bir kere daha araştırmaya lüzum duymıyacağımız derecede vesikalı ve bizi lâkayt bırakan bütün esrarı yazılıdır.

Bu iyi mi? Henüz tahlil etmedim. Çünkü siz de ben de, bir gün ve her şeye rağmen, oturduğumuz yerde keşfinden haz duyduğumuz deniz ve yabancı memleketlere gidebiliriz. Gider ve belki de Napolideki sinemaya da uğrarız. Bunu yaparız; ve hiç bir vakit bir Finikelinin Kızıldeniz üzerinde duyduğu seyahat heyecanını hissetmemekle beraber, yapar ve ismine de seyahat deriz!

Günlerin peşinden:

Beş dakika meselesi

Başta Fransız hava nazırı Piyer Kot olduğu halde parlâmento azalarından ve yüksek memurlardan mürekkep bir kafile Fransanın dağ spor mevkilerinde tetkikat yapmak için gezerken bir büyük faciaya kurban olmaktan zor kurtulmuştur. Bin altı yüz metre irtifada olan Tarentez köyünde yükseklerden kopup gelen müthiş bir kar çığı yolun üzerine gelip kapatmıştır. Bereket versin ki kafile yolun bu noktasından beş dakika evvel geçmiş oldukları için canlarını kurtarabilmişlerdir. Fakat yükseklerden gelip geçit yollarını kapayan çığ, aynı zamanda medenî hayat ile kafile arasını da kesmiş olduğundan bu defa hepsi de yiyecek içecekten mahrum tehlikeli bir vaziyette kalmışlardır. Nihayet iki gün uğraşıldıktan sonra kayak işlerinde mahir dağ sporcularının ve bu arada iyi bir kayakçı olan Kot'un teşebbüs ve yardımı ile zavallılar bu tehlikeden kurtarılabilmişlerdir.

İşte bu âlem böyledir: Bazan insan için bir işte beş dakika geçikmek ölüm, fakat bazan da hayattır! Birçok iyi tesadüflerden istifade etmek ve etmemekte olduğu gibi bazan fena tesadüflerden kurtulmak, yahut bu tesadüflere kurban gitmek de sadece bir beş dakika meselesi oluyor!

Hasan Kumçayı

Türk - Alman iktisadî münasebeti için

Yeni bir formül lâzım

Bazı Alman müesseseleri Devlet bankamızın açtığı kredi ile bizden yokbahasına aldıkları malları Amerika gibi Türkiyenin eski müşterilerine devrediyorlardı

Türkiye ile Almanya arasında esasen ötedenberi sıkı bir ticarî faaliyet vardı. Türkler Alman fabrikalarının eski bir müşterisi idi; Almanlar da Türk iptidaî maddelerinin daima iyi bir alıcısı idi. Almanya Büyük Harpte sömürgelerini kaybettikten sonra bir takım ilk madde ihtiyaçlarını ancak serbest bir pazar olan Türkiyede bulabiliyordu. İki memleket arasında bu suretle mevcut olan münasebet büyük dünya buhranından sonra bir kat daha kuvvetlendi. Çünkü dünya buhranı milletleri döviz ile alış veriş yerine mal mukabilinde mal satmak usulüne sevketmiş olduğu için Türkiye ile Almanya arasında tatbik edilen kliring sistemi de iki memleketin karşılıklı ithalât ve ihracat nisbetlerini bir kat daha artırdı. Bir halde ki geçen ve evvelki yıllarda Türkiye ile Almanya arasındaki iktisadî münasebet adeta başka memleketler için dahi nümune olarak gösterilebilecek bir dereceye gelmişti. Fazla olarak bu vaziyet Türk ve Alman milletlerinin dostluk hislerini takviye eder bir âmil olduğundan arsıulusal sulh için de ayrı bir kıymet demek idi.

Fakat bilhassa birkaç yıldanberi bu kadar güzel ve istikbal için ümitli bir yolda ilerliyen Türk — Alman iktisadî münasebeti şimdi birdenbire durgun, hattâ biraz da bulanık bir manzara almıştır. Cumhuriyet Merkez Bankası Almanya ile iş yapan ihracatçı müesseselere tatbik ettiği krediyi kesmiştir. Bundan dolayı şimdiye kadar Almanyadan kredi ile mal getirebilenler de peşin tediyat ile iş yapmağa mecbur olacaktır.

Bu iş niçin böyle oluyor?

Herşeyden evvel söyliyelim ki Cumhuriyet Merkez Bankasının aldığı tedbir bir zaruret idi. Zira bir takım Alman ticaret müesseseleri Cumhuriyet Merkez Bankasının verdiği kredi ile kliring sisteminden memleketimiz için zararlı bir şekilde istifade yoluna sapmışlardır; Cumhuriyet Merkez Bankasının açtığı kredi ile Türkiyeden mal alan bu müesseseler — zahirde arsıulusal fiattan yüksek, fakat hakikatte düşkün bir markla ödemek hesabı ile yok pahasına — aldıkları Türk mallarını kendi memleketlerinde satacakları yerde fiat kırmak suretile Amerika gibi Türkiyenin eski müşterisi olan memleketlere devretmeğe, bu mallara mukabil aldıkları dövizi Almanyaya çekerek Türkiyeye mark ile borçlanmağa başlamışlardır. İşte bu tarz muamelenin neticesi olarak Türkiye son yıl içinde Almanyaya milyonlarca liralık mal satmış, fakat bu malların bedellerini alamamış, fazla olarak bugüne kadar doğrudan doğruya bizden döviz ile mal almakta olan bir takım yabancı müşterileri kaybetmiştir.

Herkes derhal tasdik eder ki memleketimizin millî ekonomisi için bu tarzda zararlı ve istikbal için tehlikeli bir muamele olduğu gibi devam edip gidemezdi. Onun içindir ki Cumhuriyet Merkez Bankası bu türlü alım satım muamelelerini kolaylaştırmak maksadile şimdiye kadar tatbik ettiği kredi usulünü kesmiştir. Devlet Bankasının bu harekette tamamen haklı olduğunu tekrar etmeğe mahal yoktur.

Türk — Alman iktisadî münasebatının aldığı bu vaziyetin sonu ne olacak?

Bu suale verilecek cevap, Türkiyeden ziyade Almanyanın hareketine bağlıdır; bir takım Alman müesseseleri tarafından kliring sisteminin Türkiye aleyhinde zararlı bir şekilde tatbikine imkân verecek yeni bir formül bulmak lâzımdır. Müsbet netice kanaatimizce iki memleketin karşılıklı menfaatleri icabıdır.

ASIM US

Hitler ile Roosevelt

ikisi de işsizlikle mücadele için borçlanıyorlar

Fakat masraf ettikleri yer başkabaşka

Fransızca "L'Intransigeant" gazetesinden:

Almanya 500 milyonluk bir istikraz daha çıkarıyor. Bununla 1935 denberi Almanya 5 milyar markhk bir istikraz yapmış oluyor.

Bu istikrazlar niçin?

Hitler iktidar mevkiine geldiği zaman Almanyada 6 milyon işsiz vardı. Bugün ancak 1,479,000 işsiz var, diğer kalanı ne oldu!

Bu eski işsizlerin bir kısmı zırhlı tank veya mermi fabrikalarında çalışıyor. Diğer bir kısmı da askeri yol inşasında. Diğerleri de asker olarak bulunuyorlar.

Geçenlerde B. Henry Leporte şu yazıyordu:

"Eğer yanılmıyorsam, bugün Almanyada bulunan 15 milyon işçinin yüzde altmışı silâh fabrikalarında çalışmaktadır.,,

Halbuki, diğer taraftan Amerika Cümhurreisi B. Roosevelt, Boenos Aires konferansında silâhlanma işsizlikle mücadelenin en fena usulüdür, diyordu.

O halde: "Madem ki Almanya bu silâhlanma rejimi takip etmiyor, bütçesi müvazenede olmalıdır,, denebilir.

Halbuki Amerika bütçe açığı en mühim olan memlekettir. Avrupada olduğu gibi Amerikada da işsiz vardır. Bugün orada 10 milyon işsiz bulunuyor. B. Ruzvelt işsizlikle mücadele için biroçk masraf yapmış ve bu masrafı kapatmak için de borçlanmıştır. Bugün Amerikada işsizliğin vaziyeti biraz daha iyileşmiştir.

Yalnız, Almanya ile Amerika arasındaki fark şundan ibarettir:

Biri işsizliği kaldırırken işsizleri asker yapıyor, bunun için borçlanıyor. Diğeri cemiyette refah temin için borçlanıyor.

Karabük fabrikasında çalışacaklar

Karabük demir ve çelik fabrikalarının kurulması işini üzerine alan Brasset şirketinin müdürü Makenzen ve eli kişilik mühendis heyeti yarından sonra şehrimize gelecekler ve ertesi gün Karabüke hareket edeceklerdir. Burada Karabükün inşası işinde çalıştırılacak kâfa, usta ve diğer işçiler olmak üzere 500 kişi alınacaktır.

Ankaradan Gelişigüzel Mektuplar

İstanbul sinekleri

Pire ile mücadele belediye mükellefiyeti dışında bulunduğu için birer eşek oldu gitti

Sıra eşeklerin fil olmasında şimdi

Yazan : Toplu İğne

Gazetelerinizin belediye ile ilgili mevzular bulmak hususundaki terakkisine maşallah doğrusu! Daha bir sene olmadı, Mecidiyeköyündeki ufacık sineklerle uğraşıyordunuz; şimdi "eşek - ler" gündelik mevzuların arasında de - ğerli bir yer alıyor. Eski bir atalar sö - zü, yahut bir idyom, "pireyi deve" yap - tırır; siz, pirelerle mücadele belediye mükellefiyetleri dışında olduğu ve artık Fatihte kömürcü develeri bulunmadığı için, ancak, sineği eşek yapabilmişsiniz. Yine profesör Malik gibi bir jeloji mü - tehassısı Bakırköy civarında üçüncü devirden kalma müstehase kemikleri bulursa, o zaman, eşeği de fil yapar, çı - karsınız...

Şakayı bir tarafa bırakın; eşek, gerçekten, enteresan bir mevzudur. Bu mevzu üzerinde nasıl oluyor da belli - başlı kalem sahipleri yazı yazmıyor - lar? diye merak ediyorum. Bu güzel gözlü, cefa çeker, eziyetten yılmaz mahlûk her kalemden kendi zevk ve ihti - yacına göre bir yazı koparabilirdi.

Acaba ne yazarlardı? mı diyorsunuz? Ben de o meraktayım. İsterseniz, büyük kalem sahiplerini rahatsız etmiyelim de, ne yazabilirlerdi, biz tasavvur edelim:

Son zamanlarda ilim, tarih ve pe - dagojiden başka hiçbir mevzua ehem - miyet vermiyen, "eflâke ser çeken" kitaplarının arasında çektirdiği resimler de bizim gibi "hafif" ve "hoppa,, mevzularla, hâlâ, uğraşanlara merhamet gözlükleriyle bakan "Hakkı Süha Gez - gin" eline kalemi alıp bu mevzua girişseydi, eski mecaz ve istiare merakını bir tarafa bırakarak şöyle başlardı:

"Eşekten bahsedilince Şirazlı Sa - dinin meşhur gazelindeki meşhur bey - tini hatırlamamak mümkün müdür:

Ey tâzi süde mecruh beziri palân
Vay zerrin heme der gerdeni har mibinem

Fakat dikat ederseniz Şirazın hara - beti şairini bu beytinde isyana sevke - den "har" yani eşek değil, onun boy - nuna geçirilen altından halkadır.

Bizim edebiyatımıza "eşek" bü - tün haşmeti ile "Şeyhi" nin "Harna - me,, sinde girmiştir. Burada haşmeti, şairin tasvir ettiği eşekte değil, o tas - virde buluyorum. Yoksa eserin kahra - manı, şu beyitten anlaşılacağı gibi, cı - lız ve çelimsizdir:

Var idi bir hari zaifü nizar
Yük elinden kati şikeste vü zar.

Bence "Şeyhî" nin "Harname,, sindeki kahraman eşeğin en büyük değeri hayal düşüncelerindedir. Tâ o zamanlar, şu demokratça isyanı o eşeğin ağ - zından dinlemiyor muyuz:

Onların başlarına tâc neden?
Bize bu fakrü ihtiyâc neden?

Ekonomik hayatımızda yakın vakitlere kadar nakil vasıtası olan eşek, edebiyatımızda da hiciv ve "lâfzî san - atlar" a az yardım etmemiştir.

Meselâ rahmetli Emirî Efendinin makalelerine kadar giren "nısfı zıddı mukaddem" terkibini bilmez misiniz? Malûm ya bu, "mukaddem,, in zıttının yarısı,, demektir; maksadın zıttı da "muahhar,, dır; onun yarısı da "har" dır ki "eşek demek olur. Hele, şu mısraı bilmem ki hatırlar mısınız:

Fahri âlemsin velâkin "Fa" sı yok!

Hangi şair tarafından yazıldığını, bütün kütüphaneleri tetkik ettiğim ve bütün salâhiyet sahiplerinin fikrini sorduğum halde öğrenemediğim bu mıs - rada "Fahri âlem,, den "Fa,, çıkarıl - makta ve "hari âlem,, kalmaktadır. Yalnız eşek değil, onun tımarı bile eski edebiyatımıza girmişti; şu beyte bakın:

Öyle eşşektir ki balâsındaki teşdidinin
Aleti tımara benzer lâyuad dendanı var.
v.s. v.s.,,

Lise tahsilinin paralı çocuklara bir imtiyaz haline getirilmesine dehşetli surette itiraz ederek bu fikri ortaya atan Hakkı Süha Gezgine karşı cephe alan sayın muharrir Sadri Ertem, vakit bulsaydı, belki de bu mevzuu şöyle ele alırdı:

"Osmanlı sosyetesinin ekonomik faaliyeti gözden geçirilirken o sosyete - nin gidiş ve yürüşünü temsil edecek bir sembol olan eşek üzerinde durmak za - ruretindeyiz. Eşek, bir zamanlar, he - men hemen, biricik nakil vasıtası olması dolayısile yarı - müstemleke devri - nin önemli bir ekonomi elemanı idi. İstanbulun ahşap ve kâgir bütün yapılarının inşa malzemesi olan kireç, taş, toprak, kum, horasan, kereste, hatıl gibi "ham maddeler,, eşek sırtında taşınmıştır. Bu itibarla eşek İstanbul "müstahsili" ile "müstehliki,, arasında bir en - termediyer, İstanbul "iç pazarı,, için bir "istihlâk,, unsuru olmuştur.

1913 senesinde yapılan bir istatistiğe göre İstanbul beeldiye hudutları içinde 12872 eşek vardı. Bunların ancak 72 tanesi Büyükdere ve Adalarda binek olarak kullanılıyor, bir yüz kadarı Ka - yışdağı, Çamlıca, Tomrukağası, Göztepe, Hasippaşa, Mehmetağa membala - rından iyi su fıçıları taşıyor, geriye kalan 12700 tanesi inşaat malzemesi ve saire naklediyor; bu nakil vasıtalarının on bin kadarı da komşu bir memleket tebaasına ait bulunuyordu.

Kamyonlar çoğaldıktan ve ucuzla - dıktan sonra nakil işini makineleştir - mek bir zaruret halinde idi: İstanbul belediyesinin son kararını bu itibarla takdirle karşılarız.... v.s. v.s.,,

"Ulus" gazetesinde önceleri "yarı siyasî", biraz sonra "yarı sosyal,, , son günlerde ise kesirden adettama geçe - rek "politika bahisleri,, yazan Burhan Belge, eşek mevzuunu şöyle işleyebilirdi:

"Londrada çıkan eski Near East', şimdiki Great Britain and Eart' mec - muası, kabına Türkiyeyi temsil eden bir resim olmak üzere bir moyen age, pazarı ile bir eşek çizdirmişti. Bu yanlışlık nazarı dikkatimize çarpınca Ulus'da ingilizce tercümeler yapan Nurettin Artam'a direktif verdik ve bir fıkra yazdırdık. Ayni fıkra bir hafta sonra fransızca ANKARA gazetesinde de çıktı. On beş gün kadar sonra İngiliz mec - muası kabından o mahut resmi kaldır - mış ve gazeteye bir de mektup gönde - rerek itizar etmişti.

Bir yabancı mecmuanın kabında "Turkey" kelimesinin üzerinde görmeğe tahammül edemediğimiz eşeği, Av - rupalıların uğrağı olan bir şehrimizde nakil vasıtası olarak bırakmak, tabii, yakışık alır bir müsamaha değildi. Bundan dolayı, İstanbul belediyesinin son kararı, biraz geç kalmış da olsa, yerinde bir hareket olmuştur.

Bundan sonra "eşek" artık, Ameri - kada "fil,, le mücadele eden bir politika partisinin sembolü olarak kalabilir... v.s. v.s.,,

Bütün sosyal ve ekonomik hareketleri kolayca kaleme aldığı manzume - lerle tebarüz ettiren genç ve ateşli şa - irimiz Behçet Kemal Çağlar, bu sıra - larda fazla meşgul olmasaydı, bu hâ - diseyi canlandırır ve meselâ şöyle bir manzumeye başlayabilirdir:

"Eşekler kalmıyacak artık nakil işinde...
Bir eşekçi düşünün: Eşeklerin peşinde
Tramvaya değerek, kamyonlara çarparak
Kamçısını şaklatsın yollarda şırak şırak.
Taş ve kireç taşıyıp İstanbul "inşa" sına...
Bu şehrin yakışırdı "Kurunu vüsta" sına.
Artık yeni çağdayız: Makine, motör, benzin.
Dizginini kasınız hep eşeklerinizin...
v.ş. v.s.,,

Lâkırdıyı uzatmıyalım: İstanbul gazetelerinin, mevzuu büyütüp, "sinek,, ten "eşek,, e çıkması fena değil; fakat geçen gün, yine bir İstanbul gazetesi, bu neşriyat için, "eşek edebiyatı,, di - yordu; o hoşuma gitmedi.

TOPLU İĞNE

Mecidiyeköyünde iki kamyon arasında ölen jandarmanın muhakemesi

Dün nöbetçi bulunan asliye üçüncü ceza makemesinde duruşmaya devam edildi. Muhakeme dört Marta kaldı

İstanbul asliye üçüncü ceza hakyeri, dün meşhut suç nöbetçisi idi. Kurban Bayramının ikinci günü akşam üzeri Mecidiyeköyle Şişli arasında olan kamyonet kazası duruşmasına devam etti.

Kurban Bayramının üçüncü günü akşam üzeri başlıyan bu duruşmada, şoför Mikail alıkonulmuş, şoför Cafer salıverilmişti. Ve vak'a yerinde yeniden keşif yaptırmak üzere azadan Tahir Naip seçilmiş, şahit olarak Asker Ha - bibin çağırılması, eğer gideceği yer o - lan Lüleburgaza gitmişse, ora hâkimliğine istinabe müzekkeresi yazılarak ifadesinin Lüleburgazda alınması; vak'a yerinde sıcağı sıcağına ilk keşfi yapan belediye seyrüsefer fen memuru Yakup Çakırın çağırılarak kendisinden verdi - ği rapora dair izahat istenilmesi; Ca - ferin şoförü bulunduğu su kamyonu çamurluğunda duran Derbent Karako - lu efradından Cihanbeyli Süleyman Hacı Bektaş, karşıdan gelen Mikailin şoförü bulunduğu tuğla otomobili ile bindiği otomobil arasında kalarak ağır yaralanıp yere düşünce imdadına ko - şan yol üstünde derhal pansıman ya - pan Yakacık sanatoryomu hemşiresi Seniyenin de davet edilip dinlenilmesi kakarile duruşmanın devamı, bu hakyerinin nöbetçi bulunduğu düne bırakılmıştı.

Dün öğleden sonra, ikinci duruşma celsesi açıldı. Şoför Mikail iki jandar - manın muhafazasında getirildi. Şoför Cafer serbestti. Caferin yanına bir zat da oturlu. Reis kendisine kim olduğu - nu sordu:

— Ben Caferin vekiliyim, dedi. Üzerine avukat cüppesini giymediğinden vekâleti kabul edilmedi.

— Efendim, dolap kapalı olduğun - dan alamadım, müsaade edin de bulunayım diye ısrarda bulundu ise de reis kanunun müsaade edemiyeceğini söy - liyerek kabul etmedi. Bunun üzerine de vekil olan zat çekildi.

Şahit olarak asker Habip çağırıldı Gelmediği anlaşıldı. Hemşire Seniye çağı - rıldı onun da gelmediği anlaşıldı. Ke - şif raporu arandı. Yoktu.

Bunun üzerine kaza yerinde keşif ve şahitlere yeniden tebliğat yapılmak üzere duruşma 4 mart perşembe günü öğleden sonraya bırakıldı.

Tramvay ücretleri

Yeni tarife bu sabahtan itibaren tatbik ediliyor

Tarife komisyonunun tramvay üc - retlerinde yaptığı tenzilâtlı tarifenin tatbikine bugünden itibaren başlana - caktır.

Şirket, ilk, orta ve lise talebelerin - den okudukları mekteple oturdukları semt arasında birinci mevki arabalarında 4,5, ikinci mevki arabalarında da iki kuruş ücret alacaktır.

Üniversite ve yüksek okul talebeleri istedikleri tarafa seyahat için birin - ci mevkide 4,5 kuruş, ikinci mevkide de 2 kuruş vereceklerdir.

Halk biletlerinde ise birinci mevkide iki kıt'alık mesafede 5,5 kuruş, iki kıt'adan fazla seyahat için 7 kuruş, ikinci mevkide ise ik i kıt'alık mesafede 3,5 daha fazla kıt'ada 5,5 kuruş alınacak - tır.

Yeni İstanbul limanında

Yedikule tiren yolu

Biraz daha Aksaraya yakınlaşacaq

Müstakbel İstanbul limanını Yenikapıda yapılması alâkadarlar arasında büyük alâka ile karşılanmıştır. Bazılarının fikirlerine göre burası pek dardır. Halbuki bu limanın uzunluğu en az iki kilometreyi geçmesi lâzımdır. Belediye plânına göre yeni limanın uzuluğu 1100 metre olacak ve ayrıca 700 metre uzunluğunda da bir dalgakıran yapılacaktır.

Plânda bu dalgakıran Yenikapıdaki kara çıkıntısından başlamaktadır.

Dalgakıranın buraya birleşmesi dolayısile Yenikapıdaki tren hattının ve istasyonun biraz Aksaraya doğru geriye alınması icap etmektedir.

Kızına hakaret eden ellilik adam

— Efendim. Ben üç çacuk anasıyım. Topkapıda oturan anneme misafir gittim. Vakit ezandı. Konuşurken kapı tekmelendi. Dışardan üvey babam Osmanın sesini işittik. Pencereden bakınca üvey babamın elinde bir keserle kapıya vurduğunu gördük. Yanında da iki oğlu vardı. Korktuk. Annem, üvey babamdan bir senedir ayrı yaşıyordu. Arları açıktı. Üvey babam dışarda bana da hakaret edici sözler söylüyordu. Dayanamadım. kapıyı açıp çıktım:

— Baba sözlerin bana mı ait dedim. Evet! sana dedi. Ben de bunun üzerine karakola gidip haber verdim.

... Bu sözlerden sonra bir şirkette kapıcı olan elli yaşında Osman dinlendi.

— İftiradır, kelimesinden başka bir şey söylemiyordu.

Komşu kadınlardan iki şahit dinlendi. Bunlar Osmanın eve tecavüz edip sövdüğünü söylediler.

Asliye ceza mahkemesi heyeti kısa bu müzakereden sonra davacı Kıymete üvey babasını affetmesini, davasından vazgeçip barışmalarını teklif etti. Kıymet kocasından korktuğunu söyliyerek vazgeçemiyeceğin bildirdi. Bunun üzerine de mahkeme kararını tefhim etti:

Üvey kızına madde tayin suretile söven Osman üç gün hapis yatacak, bir lira para cezası ile mahkeme masraflarını ödiyecek.

Mahkemelerde

Aylığını zorla tahsile kalkan

Taşkasap bekçilerinden Bekir bir ay hapse mahkûm oldu

Sultanahmet ikinci sulh ceza mahkemesinde dün bir bekçi mahkûm oldu.

Aksarayda Taşkasap bekçilerinden Bekir, ayni mahallede oturan Eminenin evine girerek taarruz etmiş, bağırıp çağırmış. Emine ile komşusunun feryadı üzerine yakalanmış...

Bekir kendisini şöle müdafaa etti:.

— Ben senelerdenberi bekçiyim. Bu kadın iki senedenberi benim aylığımı vermiyordu. Her zaman gel, git diyordu. Dün akşam bahçekapısına giderek paramı istedim. Bana hakaret etti. Ben eve girmiş değilim.,,

Şahitler dinlendi. Bekçi Bekirin suçu sabit görüldüğünden bir ay hapsine ve derhal tevkifine karar verildi.

Bekir jandarmaya teslim edilerek hapishaneye gönderildi.

Yaparazı, ya radyoyu verirsin, yoksa..

Davacı ticaret komisyoncularından Şevket. Dava ettiği de bir radyo icarethanesinin iki memuru...

Davacı şöyle diyor:

— Bu iki kişiden birini tanırım. Bir radyo almak meselesinden.. dün (evvelki) akşam ben yokken bu iki zat apartımanıma gelmişler... Evdekiler arkadaşım zannederek içeri alıp salonda istirahat ettirmişler... Biraz sonra ben geldim. Bu iki kişi bağıra, bağıra konuşmıya başladılar:

— Ya radyoyu verirsin. Yahut da hemen şimdi paraları...

Ben kendilerine pazartesi günü yazıhaneye uğramalarını evde aile yanında bu meselenin konuşulamıyacağını söyledim. Dinlemediler. Kendilerine apartımanımdan çıkmalarını ihtar ettim. Gene dinlemediler. Ayağa kalkıp biri saçımı tuttu, diğeri dudağımın üzerine bir yumruk indirdi. Kapıcıyı çağırıp karakola yolladım.

Muhakeme, maznunların ve müdafaa şahitlerinin dinlenmesi için dört mart gününe bırakıldı.

Moda deniz klübünün balosu

Moda denizcilik klübünün senelik maskeli balosu evvelki gece Modadaki klüb binasında verilmiştir. Baloya muhtelif kıyafetlerle gelen davetliler sabaha kadar eğlenmişler ve bu arada kıyafet müsabakası yapılmıştır. Resimlerde balodan muhtelif intibaları görüyorsunuz.

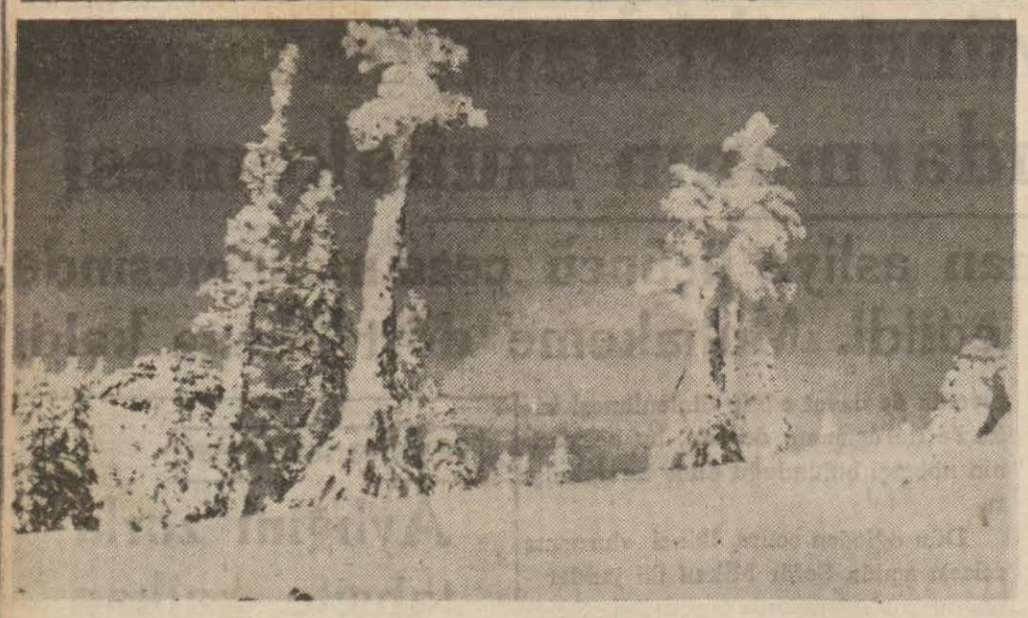

Beyaz Bursa

Bir Fransız drektörünün genç kızı şöyle diyor:

Uludağı gördükten sonra İsviçreye gitmeyi aklımdan geçirmiyorum bile!.

Bilmem kimse "Yeşil Bursa,, ya "Beyaz Bursa,, dedi mi.. Fakat şu muhakkaktır ki "Beyaz Bursa,, , "Yeşil Bursa,, kadar, hattâ Yeşil Bursadan da daha güzel, daha değerli, daha verimli ve daha üstündür. "Yeşil Bursa Mudanya sırtından inerken Yeşil diyarın bütün hazzini, bütün haşmetile gözünüzün önüne serilen panoraması ile size verir. Yaklaştıkça kokusu ve buharı içinize siner ve siz iç ürperten ılık rüzgâra kendinizi vererek her tarafına koşarsınız.

Beyaz Bursaya gelince: Eğer gene Mudanya tepesinden iniyorsanız yer yer kümelenen zeytin ağaçlarının Bursanın yeşilliğini her zaman yaşatmak için serilmiş olduğunu görürsünüz. Fakat hayır, asıl sizi kendisine çeken dimdik başını bulutlara dayamış olan "Uludağ,, dır. İşte Beyaz Bursa...

Bursanın yeşilliği başka yeşilliklere benziyemez; fakat beyazlığı hiç bir beyazlığa benzemiyor. Onun içindir ki Bursanın beyazlığı yeşilliğinden üstündür. İstanbuldan sabah saat sekiz buçukta kalkan bu yolcu, bir kaç saat sonra Bursaya varmış bulunuyor ve ayni gün isterse o beyazlıklara kavuşuyor.

Sporun en zevklisi ve en sıhhisi olan kayak sporu, bütün Avrupalıları İsviçre dağlarına çekerken yanıbaşımızda bulunan Bursa Türk sporcularına niçin en büyük nimet olmasın?

Onun için Beyaz Bursa Yeşil Bursadan üstündür.

Bursaya geçen cuma günü gittim ve cumartesi günü İstanbula döndüm. Bu her zaman şirin vilâyet merkezimiz, İstanbulda yaşıyanları bir an bile yadırgatmıyor. Tertemiz sokakları karlı Uludağına rağmen şehrin ılık havası Bursaya ayrı bir üstünlük veriyor. Vapurda genç kız ve erkeklerden mürekkep bir kafile skilerile Uludağa gidiyorlardı. Bir Fransız direktörünün genç kızı dördüncü defadır geliyormuş.

— Her gelişimde iki gün kalsam o da kârdır. Diyor ve ilâve ediyor:

— Evvelki sene İsviçreye gitmiştim. Şimdi Uludağa o kadar alıştım ki İsviçreye gitmeyi aklımdan bile geçirmiyorum...

* * *

Uludağın şehirden 12 kilometre uzağına kadar gittim. Bu sene kar çok olduğu için ondan ötesine otomobil işlemiyor. Sporcular burada skileri omuzlıyarak yola revan oluyor, tam manasile spor yaparak kayak sahasına çıkıyorlar.

* * *

Sekiz yıl kadar önce Kastamonuda Ilgaz dağına çıkmıştık. Bir de Fransız vardı:

— Monşer dedi burası İsviçreden güzel... İnsan Ilgaza yalnız karın şu güzel manzaralarını seyretmeğe gelir. Bu ne harikulâde manzaradır....,

Aradan seneler geçti. Şu anda Ilgazın güzel karlı manzaraları hayalimden bile silindi. Fakat Fransızın sözlerini unutmadım. Adamcağız sözlerinde çok samimî ve saftı:

— Ilgazı kimse bilmiyor. Burayı reklâm yapmalı... Dünyanın her tarafına tanıtmalı.. diyordu .

Bursaya gelince Beyaz Bursa Ilgazla mukayese edilemez. İstanbuldan bir günde gidilebilen bir yer. Öyle olduğu halde oradan getirdiğim Uludağın karlı manzaralarından elimde resmini gördüğünüz bir kaçı kaldı. Arkadaşlar:

— Aman ne güzel manzaralar. Diye kapıştılar.

Demek istediğim Bursayı bilmiyoruz, Bursayı tanıtamıyoruz.

Niyazi Ahmet

Polis Haberleri

Eski bir sarayda mezbaha bası'dı

Dün sur dışında kaçak et kesilen bir yer basılmıştır. Meşhur et kaçakçılarından Karagümrüklü Mustafa eski Tekirsarayının bir köşesini mezbaha haline koymuştur.

Mustafa birkaç koyunu kesmiş, etlerini çengele asarken yakalanmıştır.

BİR KÖPEK KUDURDU — Silivrikapıda dolaşan bir köpek kudurmuş, etrafa saldırmıştır. Kuduz köpek. rastgeldiği köpekleri ısırınca çifte ile öldürülmüştür.

AŞLA YARALADI — Karagümrükte Kocadede mahallesinde oturan Sabahat sokakta oynarken Hüseyin isminde bir çocuğun başına büyük bir taş atmış, yaralamıştır. Hüseyin tedavi altına alınmıştır.

ELİNİ MAKİNEYE KAPTIRDI — Ortaköyde Narlıyan teneke fabrikasında çalışan Artin dikkatsizlikle sağ elini makineye kaptırmış, dört parmağı kesilmiştir. Artin hastaneye kaldırılmıştır.

TAŞLA YARALADI — Karagümmişler — Beyoğlunda büyük lokantalardan birinde müşteriler dün gece yemek yerlerken duvardaki sıvanın bir kısmı ansızın çökmüştür. Yemek yiyen müşteriler bina yıkılıyor zanederek kendilerini dışarı atmışlardır. Hâdise sonradan anlaşılmış, herkes içeri girerek yemeğini yemiştir.

Iki Polonyalı yakalandı

Dün sabahki gazetelerden birinde, Kültür Bakanlığının verdiği bir dosya ile iki Polonyalı hakkında müddeiumumiliğin tahkikata başladığı yazılmaktadır. Tahkikata esas olan şemele şudur:

İstanbul Üniversitesinde mütercim ve daktilo olarak çalışan iki Polonyalı, Avrupa ve Amerikadan Üniversiteye alınacak kitap işlerinde menfaat temin etmek için bazı kütüphanelere mektuplar yazmışlardır. Bu kütüphaneler ve ders levazımı alınacak fabrikalara kendilerini buranın müessisi olarak tanıtmışlardır. Bu hareketler yüzünden üniversiteyi hayli zarara sokmuşlardır.

Bir müddet sonra bu küstahlık meydana çıkmış ve vazifelerine nihayet verilmiştir.

Mezarlık işlerine 80 bin Lira ayrıldı

Belediye mezarlık ihtiyacını karşılamak üzere Zincirlikuyuda asrî bir mezarlık tesis etmeğe karar vermiş ve hazırlıklara başlamıştır. Mezarlık arsası satın alınarak etrafına 85 bin lira sarfile bir duvar yapılmıştır. Yeniden mezarlıkları tamir içi bütçede tahsisat ayırmıştır.

SPOR

Dün senenin son lik maçları yapıldı

Güneş Istanbulsporu 2—1 yendi

Fenerbahçe Topkapıya 3-0, Galatasaray Hılâle 6-0 galıp geldiler. Fenerbahçe 937 - 936 senesi Istanbul şampiyonluğunu bir kere daha kazandı

İstanbul şampiyonası maçlarına dün de devam edildi. Havanın güzel olması dolayısile Taksim stadı bir hayli kalabalıktı.

Günün ilk karşılaşması Galatasaray — Hilâl takımları arasında oldu. Galatasaray sahaya şu kadro ile çıkmıştı:

Avni — Reşat, Refik — Hicri, Salim, Suavi — Şevket, Eşref, Salâhattin — Haşim ,Bülent.

iHlâl, genç oyunculardan mürekkep bir akdro ile oynuyordu .

Oyun daima alGaatsarayın üstünlüğü ile geçti. Sarı — Kırmızılılar birinci devrede üçü Haşimin, biri de Şevketin ayağile olmak üzere dört gol yaptılar. Gol adedi ikinci devrede, Haşimle Reşadın iki say sile altıya çıktı ve maç bu suretle bitti.

İkinci maçı, Fenerbahçe — Topkapı takımları yaptılar. Fenerbahçe sahaya şöyle çıkmıştı:

Necdet — Yaşar, Leb'p — Cevat, Atyan, Reşat, Niyazi, Naci, Ali Rıza, Esat, Fikret...

Topkapılılar her zamanki kadrolarını muhafaza ediyorlardı. Maçı Şazi Tezcan idare etti.

Oyun Fenerbahçelilerin ağır baskısı altında başladı. İlk dakikalardan itibaren açıklar vasıtasile hücuma geçen Sarı — Lâcivertlilerin akınları kesebilmek için Topkapı müdafaası güzel çalışıyordu. Fakat Fener üç ortasının şahsî oyunları ve kuvvetli arasından bariz fark oyunu heyecansız bir cereyana sevkediyordu.

Oyunun ilk yirmi dakikası Fenerbahçeliler mütemadî hücumları ve Topkapılıların aşağı yukarı muvaffakiyetli denilebilir müdafaasile geçti.

Galatasaray - Hilâl maçından..

Hakem Halit Galip.

Maç güzel bir cereyan takip ederek başladı. İki takım da canlı ve enerjik bir oyun çıkarıyor. Güneşlilerin daha üstün oyunu, İstanbulsporun sert ve daha ziyade enerjik mukabelesi karşısında semeresiz kalıyor.

Güneşliler bu devrenin yirmi üçüncü dakikasında, Melihin sıkı bir şütile güzel bir sayı çıkardılar bu gol. İstanbulsporluların sebebi anlaşılamıyan itirazlarını davet etti. Fakat hakem kararında ısrar etti.

Birinci devre bu şekilde bitti.

İkinci devre başlar başlamaz İstanbulsporlular Nevzadın alağile beraberlik sayısını çıkarmağa muvaffak oldular. Bu gol, oyunun heyecanını artırdı. Hakem, oyunun hâdisesiz cereyanına mani olmak içi nçok çalışıyor.

Güneş - İstanbulspor maçından bir görünüş

Fenerbahçeliler ancak yirmi altıncı dakikada Esadın güzel bir kafa vuruşile ilk gollerini kazanabildiler. Bunu gene Esadın şahsî bir gayretile ikinci golü takip etti. Ve 35 inci dakikada Ali Rızanın ayağile üçüncü gollerini kazandılar ve ilk devre 3—0 bitti.

İkinci devre Fenerbahçenin hâkimiyeti ve Topkapılıların canlı bir oyunile başladı. İlk devrede Yaşarın sakatlanmasile takımlarında biraz değişiklik yapan Sarı lâcivertliler hücumları şimdi daha az müessir oluyordu. Ve devre Fenerin mütemadî hücumu ve Topkapılların müdafaasile sayısız bitti. Bu suretle Fenerliler ilk devrede yaptıkları üç golle sahadan galip çıktılar.

GÜNEŞ — İSTANBULSPOR

Üçüncü maç Güneş İstanbulspor takımlarını karşılaştırıyordu. Güneşliler oyuna şu takımla çıktılar:

Ciht — Faruk, Reşat — Daniş, Rıza, İbrahim, İsmail, Salâhattin, Rasih, Rebiî, Melih.

İstanbulspor takımı da şöyle sıralanmıştı:

Hikmet — Samih, Hasan — Fahri, Enver, Aziz — Nevzat, Hikmet, Orhan İsmail, Fhri.

31 inci dakikada Güneşli Rasih ikinci golü yaparak takımını galip vaziyete çıkardı. Bu gol İstanbulsporluların canlı oyununu kırmıştı.

Ve maçın budan sonraki kısmı golsuz geçti. Bu suretle Güneşliler sahadan 2—0 galip çıktılar.

Dünkü maçlarla, bu senenin bir devreli olmak üzere tertip edilen İstanbul futbol şampiyonası maçları nihayet bulmuş ve İstanbul şampiyonile Millî kümeye geçecek dört takım meydana çıkmıştır.

936—937 mevsiminin İstanbul futbol şampiyonu Fenerbahçe olmuştur.

Fenerbahçe oynadığı on bir maçın hepsini kazanmış, attığı 47 gole mukabil ancak bir gol yemiştir. Ve 33 puvanı vardır.

İkinci gelen takım Güneştir. Yaptığı 11 maçtan sekizini kazanmış, iki defa berabere kalmış ve bir defa da yenilmiştir. 29 puvanı vardır.

Üçüncülük mevkiinde Beşiktaşla Galatasaray ayni puvanla beraberdirler. Her ikisi de on birer maçın sekizini kazanmış, birinde berabere ve ikisinde yenilmişlerdir.

Galatasaray attığı 43 gole mukabil on gol yemiş, Beşiktaş da 40 gol atıp 12 gol yemiştir.

Fert itibarile bu mevsimin en fazla gol atan oyuncusu Fenerli Esattır. Esat üçüncü 14 gol atmıştır. Ondan sonra Fenerbahçeli Ali Rıza ile Beşiktaşlı Şeref on üçer golle ikinci gemektedirler. Üçüncülük mevkiinde, on ikişer golle Galatasaraylı Gündüz ve Topkapılı Hilmi bulunmaktadırlar.

Fenerbahçe, Güneş, Galatasaray ve Beşiktaş takımları Millî kümeye, İstanbul takımı olarak tefrik edilmişlerdir.

S. TAYLAN

Ikinci küme maçları

Dün Şeref stadında ikinci küme arasında yapılan lik maçlarına devam edildi. İlk oyun Kasımpaşa ile, Ortaköy arasında oldu: Bu maçı Kasımpaşalılar 5—2 kazandılar.

İkinci oyun Anadoluhisarile Kasımgümrük arasında oldu. Anadoluhisarlılar bu maçı 3—2 kazandılar.

Dünkü Maraton koşusu

Edirnekapıda Halk Partisi tarafından tertip edilen senelik ilk maraton koşusu dün Edirnekapı — Rami, Florya yolu üzerinde muvaffakiyetle yapılmıştır.

Galatasaray - Hilâl maçı

Tefrika 14

AÇLIK
ROMAN

Refik Ahmet Sevengil

Şeker fabrikası müdürü Ahmet Turgut, muhtara gayet tatlı, yürekten, sıcak bir sesle hitap ederek işi anlattı; köylü ile fabrika arasında şimdiye kadar nasılsa bir anlaşamamamzlık olduğunu söyledi:

— Biz kimsenin hakkını yemek istemeyiz... Ben buralarını sahipsiz sanıyordum, meğer sizlerinmiş... Bu arazi bize lâzım... Her ne kadar tutuyorsa değer pahasına alalım... Lâkin siz de insaflı hareket edin; biliyorsunuz ki yıllarca elinizde boş boşuna duruyordu bu topraklar... Bu araziyi biz işlettik, kıymetlendirdik, işe yarar hale getirdik... Bu yüzden köylünün eline de bir kaç para girsin... Şu demin söylediğiniz vergi borcunuzu da verirsiniz, başka ihtiyaçlarınızı da görürsünüz; elinizde para da kalır.

Muhtar ezilip büzülüyor, nezaket göstermek istiyor, şeker fabrikası müdürünün her cümlesini tasdik ediyor; arada bir mânâlı mânâsız:

— Yâ... değil mi... Tabii efendim... Siz hiç hak yer misiniz?..

Gibi sözler sarfediyordu. Kılığı biraz daha düzgünce, yüzü tıraşlı, bakışları keskin, konuşması muntazam, orta yaşlı biri ileri geldi:

— Efendi, dedi, bu dilden konuşana canımız kurban... Biz sizinle mahkemelik olduğumuza utanıyoruz. Bütün bu köyler ahalisi üç beş yıl evvel açlıktan kırılıyordu. Ne altta var, ne üstte... Ne yiyecek, ne giyecek... Havalar üstüste kurak gitti, mahsul kavruldu; öküzleri bile sattıktı o yüzden... Hem böyle olmasa da ne olacaktı... Köylü Nuh nebi zamanındanberi bir buğdaydır bellemiş, hep onu eker... Alıcısı yok... Mahsul bol olursa elimizde kalır... Devletimiz bu işleri düşündü, burada bu şeker fabrikasını açtırdı, bize pancar ziraatini öğretti, bu yüzden üç beş kuruş girdi cebimize... Hem de tarlası olmıyanlar bir zamanlar fabrika yapılıncaya kadar inşaatta çalıştılar... Sonra da bir çokları gündelikçi oldular orada... Allah devlete millete zeval vermesin, biz kâfiri nimet değiliz... Illeyelâkin, efendi... Sizin malınızı mülkünüzü zorlan, kaşpennik alsalar elinizden susar mısınız? Köylünün gözü açıldı artık bu devirde... Hamdolsun Mevlâma... Devletimizin mahkemeleri var... Haklıyı haksızı ayırırlar...

İri yağız köylünün sesi perde perde yükseliyordu; nutuk böylece uzayıp gidecekti; ihtiyar muhtar bu sefer, içlerinden birinin böyle düzgün, sıralı, hele arada bir dualı, lûgatli söz söylemesinden pek övünür gibi tavırlarla bakışlarını misafirlerin her birinin yüzünde ayrı ayrı gezdiriyor, yine:

— Yâ... Değil mi... Tabii... Böyle konuşana can kurban...

Diye tasdik ediyordu.

Ahmet Turgut, muhtara kendisile konuşan köylüyü işaret ederek:

— Ağa kimdir?

Diye sordu.

— Bizim köyün kâtibidir; asker ocağından bıldır döndü; onbaşı idi orada... Bizim köyün uşakları hep açıkgözdür, orduya varınca az zamanda rütbe alırlar... Hüseyin de buradan giderken okuma yazma bilmezdi emme asker ocağında öğrendi; çok ileri kâtiptir şimdi...

Hüseyin, yüzüne karşı methedilmekten utanıyor, boyun kırıyor, lâfı değiştirmek istiyordu:

— Vallâhi müdür bey... dedi, kalkıp köyümüze gelmeniz bizim için büyük bir şereftir. Dünya ve ahirette berhurdar olun... Tarla meselesinde hiç kasâvet çekmeyin... Uysal adamlardır bizim köylümüz... Nasıl dilerseniz öyle olsun... Illevelâkin zoruna topuzuna işten hoşlanmaz bizim halkımız... Onun için bu dâvâlar oldu emme artık siz büyükler bizim kabahatimizi bağışlarsınız...

Arazinin yerini, hududunu görmek üzere köy odasından çıktılar; muhtarla kâtip beraber geliyorlardı; öteki köylüler dağılmak üzere idi; atları bıraktıkları meydana geldikleri zaman hayvanları yerlerinde bulamadılar. Eski bir tanıdığını bulup köylünün arasına karışmış olan hademe sapsarı kesildi, kâtip fena halde utandı, ihtimal vermemekle beraber içinden:

— Sakın olmıya ki bizimkilerden biri bir halt mı etti yoksa... Beygirleri çalıp da yabanın heriflerini yayan mı koydular?...

Diye düşündü; muhtara baktı; o, hemen adam koşturdu; bir taraftan da:

— Şimdicik getirirler... dedi, hayvanlara ikram olsun diye hani ahıra çektirmiştim de...

Nezaketin bu derecesi tuhaflarına gitmişti; misafirlerle beraber köy kâtibi Hüseyin de gülümsedi.

7

Bu güzel kış günündeki bu at gezintisi Ahmet Turgud'a ne zamandanberi kaybetmiş olduğu neş'esini kazandırmıştı. O akşam evinde yemeğini her zamankinden fazla bir iştiha ile yedi; Alman hizmetçisinin büyük bir temizlik, zerafet ve itinâ ile hazırladığı sofra esasen insanın yüzüne gülüyordu; Ahmet Turgut fazla olarak büfenin alt gözünde ne vakittenberi duran şampanya şişelerinden birini açtırdı. Radyo, mesafelerin üstünden nakledip getirdiği neş'eli bir vals havasını bu sâkin yemek salonunun içine dolduruyordu.

İşte çoktaberi ilk defadır ki kendisini keyifli hissediyordu. Bunun sebebini araştırdı: Fabrikaya ait pürüzlü bir işi kestirmeden halledivermişti, köylünün dâvâdan vazgeçmesini temin etmişti; Akpınar köyü civarındaki araziye verilmesi mevzuu bahis olan para hiç de ehemmiyetli bir şey değildi, bunu idare meclisine nasıl olsa kabul ettirebilirdi; kimbilir, bütçede muhtemel tasarrufları esaslıca tetkik ederse belki işi idare meclisine götürmeden doğrudan doğruya kendi salâhiyeti içinde halletmek de mümkün olacaktı.

Neş'esinin ikinci sebebini o zamana kadar tanımadığı, kendisi için tamamen meçhul bir âlem olan köylünün karakterine yakından temas neticesi hasıl olan memnuniyette buldu. Misafirseverlikte ileri gitmek için ne yapacağını bilmiyen ihtiyar muhtarı sempati ile hatırladı; tarlaların dâvâsız satın alınacağını duyunca düğün bayram eden köylülerin hem acıklı, hem sevimli manzarası gözünün önüne geldi; köy kâtibi, cahil bir insan olarak orduya gidip asker ocağında yontulan, okuma, yazma, düşünme, konuşma ve hakkını müdafaa etme yollarını öğrenen kâtip Hüseyin yaman bir tipti; köylüyü arkasına takıp sürükliyen talâkati bir yana, kumanda etmeğe alışmış, kütleyi idareye alışmış olgun şahsiyetile bu adam önünde saygı duyulacak bir insandı. Demek köylünün arasında böyleleri de vardı; bu insanlar daha fazla işlenilse, küçükten iyi yetiştirilse kimbilir ne olacaklardı!

Ahmet Turgut şimdiye kadar Türk köylüsünün cevherini tanımak fırsatını bulamadığı için, bu fırsatı aramak yolunda bir küçük istek bile göstermemiş olduğu için kendi kendisine bir utanma duydu. Hukuk müşavir muavini köylünün haklı olduğunu söylediği zaman Ahmet Turgut kızmıştı; halbuki köylüyü tanımak ve sevmek fırsatını kendisine veren şu parmak kadar kız, hukuk müşavir muavini Gülserendi·

— Demek gençlik bizden başka türlü yetişiyor, başka duygular, başka düşüncelerle yetişiyor!

(Arkası var)

Kadınlık âleminde neler olup bitiyor

Mısırda Feminizm

Firavunlar devrinde kendilerine verilen büyük değerden sonra Mısır kadınları yeniden eski haklarına sahip oldular

Mısırda feminizm hareketinin tarihçesini tesbit ederken firavunlar devrine kadar çıkılabilir. O devirde firavunlar Mısır kadınına büyük bir değer verirlerdi.

Fakat, Mısır İranlıların, Yunanlıların, Romalıların hâkimiyeti altına geçince Mısır kadını bir esir mevkiine düştü.

Arap hâkimiyetinin son devresinden Türklerin ve Memlûklerin hâkimiyet devrine kadar Mısır kadını haremde kapalı kalmıştır.

Mısırda ilk kadın serbestisi hareketi bu asrın başında başlar. 1900 senesinde Kasım Bey Amin Mısır kadınının serbestisi için bir kitap neşretmiş, ondan biraz sonra, bir kadın: Meşhur Malekâ Hafni Nasıf 1911 deki Mısır kongresinden on talepte bulunmuştur.

Bunlar Mısır kadınının hürriyeti için ilk esaslar addedilmektedir. Bahsalel Bedia müstear ismi altında da tanınmış olan Nasıf da konferasnlar vererek. makaleler yazarak çalışmasına devam etmiştir.

Büyük Harpten sonra Mısır kadınlarında vatanperverlik hareketi başlamış ve Mısır kadınları istiklâl mücadelesinde büyük bir mevki almışlardır. Millî kadın hareketi başına Bayan Huda Şaravî geçmiş ve bu dava için çok çalışmıştır.

Onun teşebbüsile 1923 de "Mısır Kadın Birliği" teşkil edilmiş ve bu teşekkül genç kızların evlenme yaşını 16 ya tesibt eden kanun kabulüne âmil olarak ilk zaferini kazanmıştır.

Bugün Mısır kadını Birliği büyük bir faaliyetle çalışmaktadır. Bu sene 2 sonkânunda bir toplantı yapılmış ve Bayan Şaravî Birliğin tarihçesini çizerek yaptıkları işleri anlatmıştır.

İngilterenin Mançester şehrinin kızak yıldızı Megan Taylor isimli bir genç kızdır. Ayaklarında kızaklar olduğu zaman türlü akrobatik numaralar yapan bu pek müvazeneli kız, iskarpinlerle olduğu vakit uçabilecek kadar meharet gösterebilir değil mi? İşte yukarıda bir örneği görülüyor!

işaretler:

Otokritik nümunesi

Sadri Ertem

21 Şubatta Halkevlerinin yıl dönümü idi. Bu münasebetle Dahiliye Vekili ve Parti Genel Sekreteri Şükrü Kaya, Ankara Halkevinde bir nutuk söyledi. Bu nutkun tahlilini, bu nutkun parça parça anlattığı hakikatleri yeniden saymak istemem. Ben bu sözlerin bir mimarî halinde ifade ettiği ve taptaze bir hayat olan cephesini tetkik etmek istiyorum: Bu cephe ne demagojidir, ne de bayram ve merasım günlerine mahsus, hevenk hevenk asılması mutad olan sözlerin teşkil ettiği yığındır.

Şükrü Kaya o gün bir açılış nutku içinde Türk insanlarına yeni bir ufku filen işaret etti.

"— Neyiz, nasılız, ne haldeyiz,, in cevabını veren ve insanlara kendilerini tahlil imkânını hatırlatan bu konuşmada yeni hayatın formülleri değil, fakat metodları taptazedir.

Bilhassa totaliter rejimler için kendi kendini tenkit, kısacası Sokratın sözünü kendi hayatına tatbik etmek, onu millet mikyasında canlandırmak bir zarurettir.

Daha iyiyi, daha güzelini, daha doğruyu bulmak istiyen bir insanlığın, "Neyim, ne haldeyim, daha iyi nasıl olabilirim?,, diye sorması ve buna kendi kendine müsbet cevap vermesi kadar tabiî birşey olamaz.

Bu sualin, millet hesabına yapılan hareketlerde yüzde yüz daha candan gelmesini neden zaruri saymamalıdır?

Toleransı daha iyi, daha güzel, daha olgun için bir vasıta saymıyor muyuz?

Bir zamanlar liberal rejimlerde tenkidin bir sağanak halini alması otokritiğin değersiz bir meta haline girmesine sebep olabilirdi. Çünkü o zamanlarda gerçekten tenkidin bir demagöji silâhı olması gibi bir endişe ortalıkta hüküm sürerdi.

Nitekim bu cins hayatı yaşıyan memleketlerde tenkit diye bir sürü menfaat oyunları biribiri ardınca sahneye çıkar ve hiç bir tenkit rolünü yapmadan, yerini bir başka menfaat uğruna terk ederdi.

Böyle bir tenkitten bahsetmek bile istemem.

Fakat tenkitten bu şekilde bahseden bana:

— Bek âlâ, orta zaman zihniyeti de tenkitten hoşlanmazdı.

Diye cevap verecekleri sezer gibi oluyorum. Onun için ben de diyorum ki:

— Beylik Arkasında hırsların pusu kurduğu tenkidi değil, işi yürütecek olan ve bizi gerçekten kurunuvustadan kurtaracak otokritiğe yüzde yüz değer vermek mecburiyetinde olduğumuzu hatırlatmak istiyorum.

En salâhiyetli bir insan sıfatile Şükrü Kaya bu meseleyi bütün uzuhile ortaya attı.

Totaliter ve inkilâpçı bir rejim sahibi olan bizler için otokritiği inkılâbın kırılmaz, parçalanmaz, değişmez esaslarından biri saymak ve onu inkılâbın tek metodu addetmek icab eder.

KURUN un büyük radyo müsabakası

İlk tafsilâtı veriyoruz :

Radyo, bütün dünyada olduğu gibi memleketimizde de, fikrî ihtiyaç bakımından ilk plânda geliyor. Bugün bir radyo makinesi bir fantezi değil bir ihtiyaçtır. Odasında radyo düğmesini çevirerek dünyanın sesine kulağını vermiş olan insan, bir taraftan bir istirahat dakikasında zevkini tatmin edeceği gibi diğer taraftan dünya üzerinde olup bitenleri de daha dakikasında işitmiş olacaktır.

Fakat bu göründüğü kadar kolaymıdır? Şüphesiz değil. Çünkü her şeyden evvel makinenin bozuk ses vermemesi lâzımdır. Şu halde vazih ve pürüzsüz sesi de hangi makine verecek?

İşte KURUN, okuyucularına hangi makinelerin iyi olduğunu tanıtmak için büyük bir müsabaka açmaya karar vermiştr.

Bu suretle okuyucularımız hangi makineleri tercih etmeleri lâzım geleceğini hem etraflıca anlatmış hem de eğlenceli bir müsabaka hazırlamış olacağız. KURUN un şimdiye kadar hazırladığı bütün müsabakaların en büyüğü olan radyo müsabakamız şehrimizin büyük sinemalarından birinde ve radyo tekniğinde mütehassıs kimselerden seçilecek bir heyet huzurunda yapılacaktır.

Radyo Müsabaka Kuponu

— 1 —

İsim :

Adres :

Istanbul muhasarasında ORBAN'IN TOPU

Yazan: Gustave Schlunberger

— 1 —

BAŞLANGIÇ

Bugünden itibaren Fatih Sultan Mehmedin İstanbul muhasarasında kullandığı bombardıman topu hakkında meşhur garp tarihçilerinden (Gustave Schlumberger) nin bir tetkikini tefrika suretile neşre başlıyoruz. İstanbulun fethi Orta çağı yeni devre bağlıyan bir geçit olduğu gibi bu büyük cihan vak'ası içinde en parlak bir noktayı da Edirnede dökülen büyük harp aletinin ilk defa olarak kullanılması teşkil eder; onun için bu vak'alar Türkler kadar Avrupalıları da meşgul etmiştir ve etmektedir. Nitekim Schlumberger'den dilimize çevirdiğimiz tetkik bu cümledendir.

Bizi bu yazıları tercümeye sevkeden şey eski Bizansa karşı yürekten bağlılığı ile şöhret bulmuş olan, bu bağlılığını birçok defa yazılarının satırları arasında açığa vuran bir yabancı son asır tarihçisinin "İstanbul muhasarası ve fethi„ dolayısile Türk milletinin kabiliyeti hakkındaki itiraflarıdır. Bu itiraflar daha ziyade Fatih Sultan Mehmedin şahsî meziyeti şeklinde ifade edilmiş olsa bile esasen en büyük kıymet ve ehemiyeti Türk milletinin tarih sahasındaki büyüklüğüne delâlet etmesindedir.

Daha sonra Schlumberger'nin yazıları tarih içinde Türk inkılâpları bakımından da mühimdir; zira bu Garp tarihçisinin yazıları dikkatle okunduğu zaman görülür ki Fatih Sultan Mehmedin kazandığı muvaffakiyet ve muzaffariyetlerin en büyük bir âmili sadece Orban gibi bir mahir Macar topçusuna tesadüf etmiş olmasında ve bu topçu vasıtasile ilk defa olarak İstanbulun surlarını yıkacak derecede büyük top döktürmüş bulunmasında değildir.

Hakikati halde Macar topçusu (Orban) o zaman Edirnede bulunan genç Sultan Mehmedin yanına gitmezden evvel Bizans imparatoruna müracaat etmişti. Maksadı da henüz Avrupada yeni keşfedilmiş olan top silâhı ile İstanbul surlarını, kalelerini tahkim ederek müdafaa kabiliyetini takviye etmekti. Macar topçu mühendisi bu suretle Bizans imparatorundan büyük mükâfatlar alabileceğini ümit ediyordu. Halbuki Bizans imparatoru kendisine yapılan bu teklifin ehemiyetini takdir edemedi. Macar mühendisi de İstanbuldan gizlice kaçarak Edirneye gitti. Orada Sultan Mehmede hizmet arzetti ve Bizansta aradığını Edirnede buldu. Yani Sultan Mehmet kendisine yapılan teklifi büyük mükâfatlar ve ihsanlarla kabul etti.

Bir kere müslüman Fatihin bir hıristiyan mühendisi olan Orban ile top dökme meselesinde bu suretle anlaşmış olması gösterir ki Osmanlılık tarihinin bu devrinde ilim ve fen karşısında dinî taasubun yeri yoktu; bunun için Sultan Mehmet kendisi de o devrin en değerli fen ve marifet sahiplerinden biri idi; o kadar ki Macar mühendisi (Orban) Fatihe hizmet arzettiği zaman:

— Ben İstanbul surlarını yıkacak derecede büyük bombardıman topu dökebilirim; fakat bu topun atılması usulünü bilmem!„

Dediği zaman Sultan Mehmet kendisine:

— Zarar yok, sen bu dediğin topu bana dök; ondan sonra topun kullanılmasını bana bırak. Onu ben yaparım!" Cevabını vermişti.

Sayın okuyucular Schlumberger'nin tetkilerini okuduktan sonra yukarıdaki satırlarla ifade etmek istediğimiz maksadı daha iyi takdir edeceklerdir; o vakit Osmanlı imparatorluğunu liyakatsizlikleri ve rezaletleri ile batıran insanların tarih içindeki düşkünlükleri daha açık surette görülmüş olacaktır.

A. Us.

1449 senesinde tahta çıkan Fatih Sultan Mehmedin sabit bir fikir halinde zihnini meşgul eden tek bir hedef İstanbulu fethetmekti. Fatih 1452 ve 1453 seneleri arasında geçen kış günlerini Edirnedeki payitahtında hep bu maksada varmak için hummalı bir faaliyet ile geçirdi. Aylar vardı ki bütün Bizans imparatorluğunun payitahtını dehşet içinde bırakan harp hazırlığı şayiaları etrafta dolaşmağa başlamıştı. Fakat bu müthiş şayialar içinde en ziyade Bizanslıların zihinlerini altüst eden şey hıristiyan mühendisler tarafından Fatih hesabına yapıldığı söylenen büyük toptu.

Barutun icadı ve toplara tatbiki epeyce bir zaman olmuştu. Artık barutla ateş alan büyük ve küçük çapta harp silâhları yapılmağa başlamıştı ve bu hal Ortaçağ devrine mahsus olan harp usullerini baştan aşağıya kadar değiştiriyordu. Hattâ daha evvel Sultan Mehmedin babası Sultan Murat bu müthiş harp silâhlarından tedarik etmişti. Bu yeni harp vasıtaları sayesinde oğluna yeni bir devir açmak imkânlarını hazırlamıştı.

İlk defa olarak 1453 senesi ikincikânununun ilk haftalarında idi ki Bizans imparatorluğunun merkezinde mühim bir haber işitildi: Edirnede Türkler tarafından gayet büyük bir bombardıman topu dökülmüştü. Böyle büyük çapta dökülen ilk top hakkında o zamanın müverrihlerinden olan (Dukas) şu malûmatı veriyor:

"1452 senesi sonbaharında Sultan Mehmede bir mülteci getirildi ki bu adam İstanbulun o zamanki tahkimat sistemi hakkında gayet kıymetli haberler vermişti. Bu adamın ismi Orban, yahut Urben'dir. Bu adam aslen Macar, yahut Valak'tır ve zamanında henüz başlıyan top dökücülüğü işinde en mahir bir iştidat sayılıyordu. Orban daha evvel Bizansa gitmişti. Orada Bazilös Konstantin Dragases'e müracaat ederek Bizans payitahtının harice karşı müdafaasını temin etmek için hizmet arzetmişti. Fakat Konstantin bu adamın kıymetini takdir edemedi. Onun istediği şartlara dahi razı olmadı. Bunun için Orban bir gün gizlice Bizanstan kaçtı. Edirneye Sultan Mehmedin yanına gitti. Sultan Mehmet böyle tasavvurlarını tatbik mevkiine koymak için kendine yardım edecek kıymetli bir adamı karşısında görünce fevkalâde memnun oldu. Ona iltifat etti. Hediyelere ve ihsanlara boğdu. Ayrıca yüksek bir aylık bağladı. Bundan sonra Sultan Mehmet Orban ile gayet büyük çapta bir top dökmek işini müşavereye girişti. Sultan Mehmedin istediği top bu türlü harp vasıtalarının icat edildiği indenberi bir misli görülmemiş derecede olacaktı.

Orban kendisine yapılan bu teklife karşı muvafakat cevabı verdi: — Öyle bir top yaparım ki, bunun atacağı taş gülleler İstanbulun etrafındaki kale duvarları tuz buz eder. Hattâ bu kale duvarları vaktile Babil kalesi metanetinde yapılmış olsa bile!.. dedi. Yalnız bir nokta vardı ki Orban büyük çapta top dökmeği bildiği halde kullanılmasını, merminin ne kadar mesafeye kadar gideceğini ve hedefe nasıl isabet ettirilebileceğini bilmiyordu. Bunu açıkça Sultan Mehmede itiraf etmişti.

Fakat Sultan Mehmet Orban'ın bu noksanını projesinin tahakuku için bir engel görmedi. İşin bu cihetini de bizzat kendi üzerine aldı: — Sen bana en büyük çapta bir top dök, o topun, kullanılmasını ben kendim temin ederim, dedi.

Sultan Mehmetle Macar topçu mühendis arasında cereyan eden bu konuşma Edirned e oluyordu. Edirne şehri ki Sultan Mehmet oraya Boğaziçi sahillerinden dönerek gitmişti. Bu sıralarda genç hükümdarın sarfettiği fevkalâde faaliyeti hiçbir tarihçi tasvir için imkân bulamaz. Sultan Mehmet şehirler kraliçesi olan İstanbulu zaptetmek fikrine bütün benliğini kaptırmıştı. O günlerde geceleri ve gündüzleri, biran fasıla vermeksizin, etrafını saran harp silâhı mühendisleri ile birlikte çalışıyordu. Bu çalışmalar esnasında hareketlerinin sür'ati, muhakemesinin isabeti ile bütün bu mühendisleri kendine hayran bırakıyordu. Onun dikkatinden en küçük teferrüat bile kaçmıyordu. Sultan Mehmet bazan ordularını manevra ettiriyor, bazan yeni dökülen büyük çapta topların atılması tecrübelerini yaptırıyordu. *(Arkası var)*

Her Gün Bir Hikâye

Bu hikâyeyi okuduktan sonra kendikendinize soracaksınız

Hayret... Bu Kadın Bu işi Hakikaten Yaptı mı?

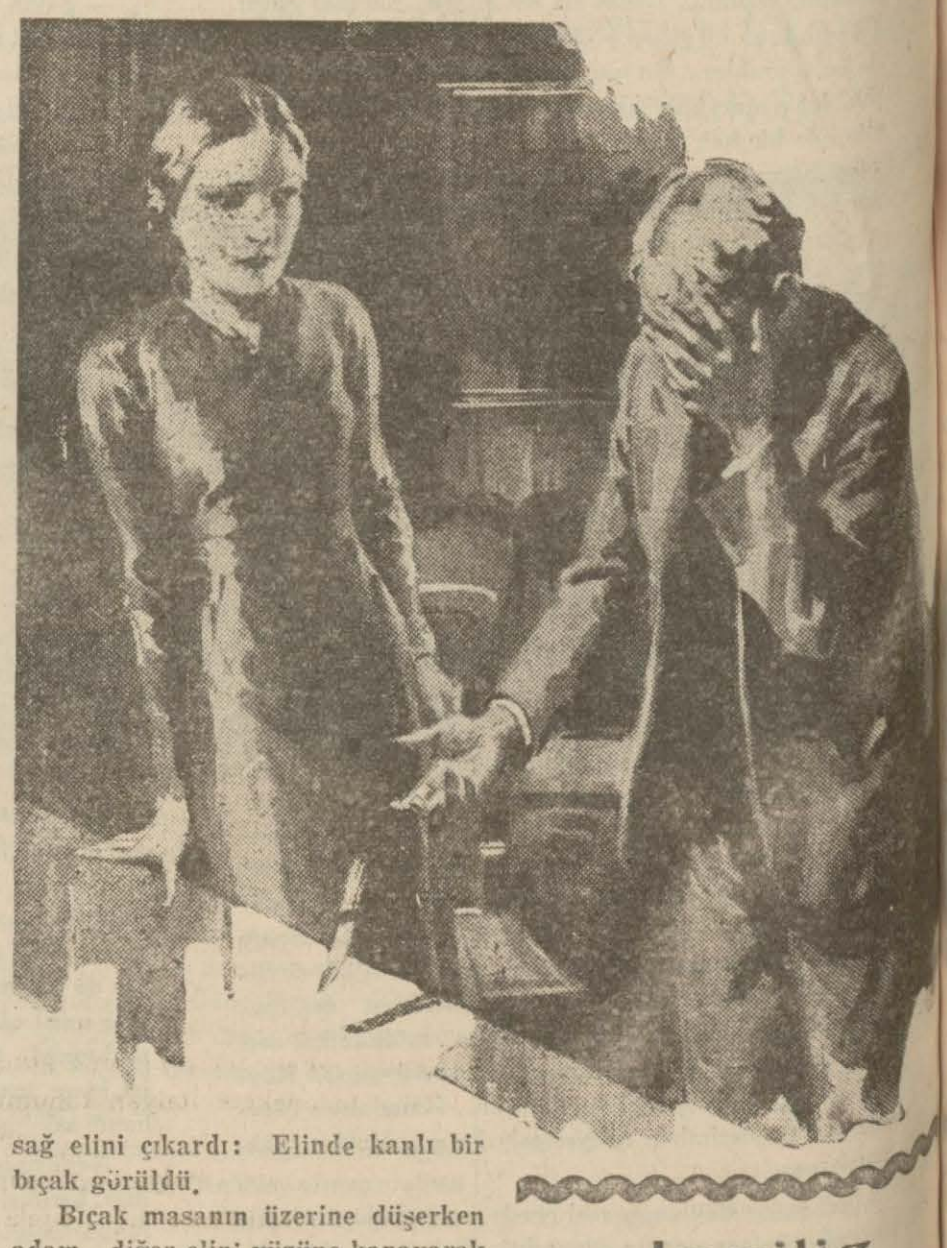

Corç yaşlı bir adamdı. Orta halli bir hayat yaşıyordu. Oldukça iyi iş yapan bir dükkânı vardı. Karısı kendisinden çok gençti. Corc, hayatında tek sevincini teşkil eden karısı Kler'i çok seviyordu.

Kler namuslu bir kadındı. Fakat kocası onu müthiş kıskanıyordu. Çünkü etrafında kendisinde şüphe uyandıran erkeklerin dolaştığını görüyordu.

Bunlar Corcun arkadaşları idi. Corc onlarla çok iyi geçinirdi. Çünkü, halinde kavgacılık yoktu. Kibar bir adamdı. Onlara karşı daima çok samimî davranırdı.

Fakat, karısını onlardan kıskanmaktan kendisini alamıyordu. Corcdaki bu şüphe git gide kuvvetlendi. Artık arkadaşlarından şüphe etmiyordu. Bu bir şüphe değil, katiyetle bilinen birşeydi.

Daha doğrusu, Corcun bütün arkadaşlarına karşı beslediği şüphesi tekâsüf etmiş, yalnız biri üzerinde toplanmıştı:

Yaşlı adamın genç ve güzel karısını kıskandığı arkadaşı Mark idi.

* * *

O akşam Corc dükkânı her zamanki gibi, kapadı; yola koyuldu. Fakat, bu, her akşam takip ettiği yol değildi:

Kendi evine değil, Markın evine gidiyordu. Mark, şehrin dışına yakın bir yerde, güzel bir kır evinde oturuyordu. Corc burada, evlenmeden evvel, onunla çok güzel günler geçirmişti. Hattâ günlerce beraber kaldığı olurdu.

Köşke yaklaştı. Pencerelerde hiç bir ışık yoktu. Mark acaba eve gelmemiş miydi? Halbuki, onun erken eve gelmek âdeti idi Erken yatardı. Sakın yatmış olmasın?

Kapıyı çaldı. Ses yok.

Bir daha çaldı. Bahçe üzerindeki odalardan birinde ışık yandığını gördü: Mark kalkmıştı.

Mark evde yalnızdı. Kapıyı açmağa kendisi gelecekti. Corc onun merdivenlerden indiğini duydu: Ayağında gecelik terliklerini sürüklüyordu.

— Kim o?

— Aç. Benim.

Mark onu sesinden tanımıştı. Kapıyı açtı.

— Neo? Dedi. Bu vakit?.

— Asıl ben sana sorayım: Ne o böyle, bu vakit uyunur mu?

— Yarın sabah erken kalkacağım da..

— Yani, beni kibarca kovuyor musun?

— Hayır. Madem ki sen geldin, oturur, konuşuruz.

İçeri girdiler. Mark

— Bugün karını gördüm, dedi.

— Nerede gördün?

— Çarşıda. Söylemedi mi sana?

— Daha eve gitmedim..

Mark, biraz şaşırmıştı: Corc neye böyle gece vakti evine gitmeden ona gelmişti?

— Dargın mısın yoksa karına?

— Hayır, ne münasebet? Bizim hiç kavga ettiğimizi gördün mü sen?

Bundan sonra daha başka şeylerden bahsettiler. Evvelâ çok neşeli idiler. Hattâ biraz fazlaca da içtiler. Sonra..

... Gece yarısından sonra Corc, akşam geldiği yolu hızlı hızlı geri dönüyordu.

* * *

Eve geldiği zaman karısı onu merakla karşıladı Halini görünce, dudaklarında sormak için hazırladığı suali unuttu ve hayretle bir "A!„ kopardı.

Corc, ceketinin cebinde tuttuğu sağ elini çıkardı: Elinde kanlı bir bıçak görüldü.

Bıçak masanın üzerine düşerken adam, diğer elini yüzüne kapayarak yere yıkılır gibi sendeledi:

— Öldürdüm, dedi. Markı öldürdüm!.

Kler bir çığlık attı:

— Ne yaptın!

Corc, kendisini toplamış yüzükuyun düşer vaziyetten kalkarak arkasındaki koltuğa oturmuştu.

Tekrar etti:

— Markı öldürdüm.

Sonra kısık bir sesle hırıldar gibi devam etti:

— O adam seni benim elimden alacaktı. Seni muhafaza etmek için onu öldürdüm. Şimdi buralardan uzaklaşmak lâzım. Seninle vapura binip uzak.. Çok uzak yerlere gideceğiz. Sen seyahati seversin değil mi?.

— Seyahati severim.

* * *

Cinayet dört gün esrar perdesini muhafaza etti: Mark ölü olarak ertesi sabah bulunmuştu. Fakat, kimin öldürdüğü anlaşılamamıştı.

Corc bu dört gün içinde Londradan çıkıp gidemedi. Dükkânı birisine satmak mecburiyetinde idi. Müşteri bulamamıştı.

Nihayet dördüncü gün dükkâna bir müşteri çıkmıştı.

— Hemen bu akşam gidiyoruz, Klerciğim!

— Ya? Demek dükkânı sattın? Kaça?.

— Dört yüz liraya. Parayı şimdi alacağım. Para ile beraber biletleri de alacağım. Transatlantik saat yedibuçukta kalkıyor.

Corc dükkânı ancak cinayetin dördüncü günü satabilmişti. Fakat polis de cinayetin failini dördüncü gün meydana çıkardı!.

Dükkânın devrü teslim muamelesi yapılırken polisler Corcu tevkif ediyorlardı..

* * *

Kler kocasını hapishanede her gün görmeğe gidiyordu. Corcun muhakemesi çok heyecanlı oldu. Bütün Londra halkı katilin aleyhinde idi. Suçlu suçunu itiraf etmişti. Mahkeme, hakkında idam kararı verdi.

Corc, idam olunacağı günden bir gün evvel karısile görüştü. Karısı, kendisi için canını feda eden kocasını hâlâ sevdiğini söylüyor, Corc da dünyadan memnun olarak gittiğini tekrarlıyordu.

İdam kararı infaz edildikten sonra Klerle görüşen bir gazeteci şunları yazıyordu:

"Kler, cinayet hakkında şimdiye kadar kimsenin bilmediği bir sırrı muhafaza ediyor. Fakat, bu sırrı bana biraz ifşa etti ve ben anlar gibi oldum:

Bu cinayette asıl suçlu kadındı. Kler, bir taşla iki kuş vurmak istemiş, kocasını Mark aleyhine kışkırtmış, onu öldürtmüş, bu suretle kocasını da kendi başından atmanın çaresini bulmuştur.

Kadın bu ihtiyar kocasile oturmak istemiyordu. Tek başına serbest kalmak istiyordu. Çünkü seyahati severdi.. Bunun için, kocasile beraber âşıklarından birini de fedadan çekinmemişti.„

Bunlar gazetecinin düşündükleri idi. O, bunun hakikat olduğuna kanaat getiriyordu. Fakat, yazdıklarını okuduğu arkadaşlarından biri bir kahkaha atarak güldü:

— Sen gazetecisin, oğlum, dedi. Romancı değilsin!.

İngiliz hikâyesi

Çeviren: Vir Gül

Okullar açıldı

Bayram münasebetile bir haftadan beri tatil bulunan okullar bugünden itibaren açılarak derslere başlayacaklardır.

Halkevinde konferans

Eminönü Halkevinden:

Evimizde tertip edilen felsefî ve timaî konferansların dokuzuncusu bugünkü pazartesi günü saat 17,30 da Edebiyat fakültesi pedagoji enstitüsü hocalarından felsefe doktoru Mümtaz Turhan tarafından verilecek ve projeksiyonla gösterilecektir.

İtalyan ordusu

Habeşistanda şimdiye kadar neler yaptı?..

120,000 kişi yol ve mesken inşası için çalışmakta devam ediyor

Roma (Hususî) — Habeşistanı işgal için İtalyan ordusunun Afrikaya gönderildiği zamandanberi iki sene geçmiştir. 9 mayıs 1936 da Mussolini Habeşistanın İtalyaya ilhakını ilân etmişti. O vakittenberi İtalyan matbuatı hemen her gün neşrettikleri tavzihnameler ve muhabir mektuplarile İtalyan idaresinin bu memlekette tahkim ve takviyesi işinin bitmek üzere bulunduğuna dair haberler vermektedir.

Haile Selasienin memleketinin işgaline tealluk eden bu teşebbüsün ilk safhası nihayete ermek üzere olduğu neşredilen tebliğlerde de bildirilmektedir. Kral naibi Mareşal Graziani de müstemlekeciler ekrinin Habeşistan arazisinde yerleşmesi için hazırladığı geniş bir programı ikmal etmek üzere bulunuyor. Yağmur mevsiminin tekrar başlıyacağı önümüzdeki hazirana kadar bütün Habeşistanın İtalyanların elinde bulunacağını söylüyorlar. Yağmurların durduğu teşrinievvelde de hemen muhacirlerin yerleştirilmesine başlanacaktır.

1936 da başlıyan yağmur mevsimi askerî harekete son verdiği zaman İtalyanlar Habeşistanın üçte ikisini işgal etmişlerdi. Fakat arazinin en büyük kısmındaki işgalleri zaif idi. Tigre havalisinden mâada yerlerde bu işgal, meskûn olan mühim merkezlerle yollara münhasır bulunuyordu. Geçen senenin teşrinievvelinde çifte hedefli harekete başlamıştı. Bu harekât bir taraftan işgal edilmiş bulunan yerlerin iç tarafında kalan Habeş ordusu döküntülerinin silâhlardan tecridi ile yerli ahalinin sükûnete erişmesi diğer taraftan da muhtelif kabile reislerinin mukavemet etmekte bulundukları Habeşistanın Cenup ve Garp taraflarının işgali idi.

Bu işin birinci kısmı hitam bulmuş sayılabilir. İkinci kısmı için de harekete geçmek üzere bulunuyor. İtalyanlar Habeşistanda 250.000 İtalyan askerinin ayak üzerinde bulunduğunu ve asker kıtalarının muharebe yorgunluğundan dinlenmek üzere her altı ayda bir değiştirdikleri hakkında haricte çıkarılan haberler de tekzip edilmektedir.

Faşist matbuatının temin ettiğine göre harp hareketlerine müvazi olarak çok büyük ıslahat da yapılmaktadır. Habeşistanın inkişafı için evvel lâzım olan yol inşaatında bugün 120.000 kişi çalıştırılmaktadır. Mussolini tarafından birkaç ay evvel haber verilen programa göre 1938 senesi ortalarına kadar Habeşistan 2.500 mil asrî yol yapılacaktır. Habeşistanın bütün diğer kısımlarını Adisababaya ve eski İtalyan müstemlekesi Eritre ile Somaliye bağlıyacak altı büyük şehrah yapılacaktır.

Bugünkü yol faaliyeti, yağmur mevsimi başlamadan önce ikmal edilmesi elzem bulunan 525 millik Adua — Desie ve 180 millik Asab — Desie yollarında temerküz ettirilmiştir. Aynı zamanda limanlar da inşa edilecektir.

İtalyan gazeteleri muhabirlerinin yazdıklarına göre bütün Habeşistanda büyük bir inşaat faaliyeti vardır. Kışlalar, zabitlerin ikamet edecekleri binalar, mektepler, hastahaneler, ilk yardım istasyonları, hükûmet daireleri oteller, muhacirler için hususî evler yapılmaktadır. Eskiden eseri bile bulunmıyan bütün bunların inşa ve ikmali bugün pek zarurî bir halde bulunmaktadır. Hele hastahanelere büyük ihtiyaç vardır. Şarkî Afrikada yüz binlerce amelenin bulunması bir çok meseleler doğurmuştur. Bu ameleden pek çokları henüz çadırlar altında yaşamakta, diğer bircoklarının da bir meskende sığınabilmeleri için çalışılmaktadır.

Bundan başka çalışan bu kadar büyük bir kitleye tıbbî, sıhhî yardımlar ve istirahatler temini zarureti de vardır. Bu ihtiyaçlar için her türlü levazıma ihtiyaç görülmektedir. Şimdilik istirahat devresini geçirecek amele için çok büyük dört karargâh yapılmış bulunuyor.

Muhacir iskânının ilk tecrübesine henüz şimdi Adisababanın iki köyünde başlanılmıştır. Buna dair kabul edilen bir programa göre, iskân, memlekete İtalyan tohumu saçılmak suretile değil, ancak muayyen mıntakalara İtalyan muhacirlerinin yerleştirilmesi ile yapılacaktır.

İlk mıntaka olarak Adisababa civarı muvafık görülmüştür. Burası İtalyanlarla iskân edildikten sonra hükûmetin tayin edeceği diğer mıntakalarda da iskân başlıyacaktır. Adisababa civarı hem daha mümbit hem de iklimi beyazların yaşaması için daha müsaittir. Her muhacir ailesine kura ile 100 dönüm arazi, hükûmetin masrafile yapılmış bir ev ve icap eden çiftçilik alâtı verilmektedir. Arazi muayyen bir müddet sonra muhacirlerin malı olmaktadır. Bu müddet esnasında hiç bir ücret ve saire alınmadıktan başka arazi mahsul verinceye kadar muhacire tahsisat olarak yevmiye 25 liret verilmektedir. Bu şartlar ile 700 aile bu iki köye en çabuk bir zamanda iskân edilmiş olacaktır.

İtalyanlar, Habeşistanın beyaz müstemlekecilerin büyük kitlelerinin iskân edebilecekleri terakki ve inkişafı kaldırır bir mahal olduğu kanaatini taşımaktadırlar. Şimdilik müstemlekecilik teşkilâtları devam etmektedir. Bu senenin sonuna doğru da büyük mikyasta iskân hareketi başlıyacaktır.

Almanya karşısında Çekoslovakya

Paris, 28 — Çek Başvekili B. Hoca'nın "Petit - Journal" muhabirine verdiği mülâkatta şu mühim noktalar bulunmaktadır:

"Habsburg hanedanının iadesi meselesi hakkında ne düşünüyorsunuz?"

"Orta Avrupanın istikrarı, bu ne - viden teşebbüslerden uzak kalınmayı istilzam etmektedir.,,

"Almanya ile hususî bir anlaşma tasavvur ettiğiniz doğru mudur?"

"Almanya ile bir anlaşma, umumî barış teşkilâtı çerçevesinde olduğu takdirde daha devamlı olur. Son Londra hâdiseleri — İngiliz silâhlanması — ndan sonra Avrupa sureti tesviyesi imkânları emniyetle derpiş edilebilir.,,

---

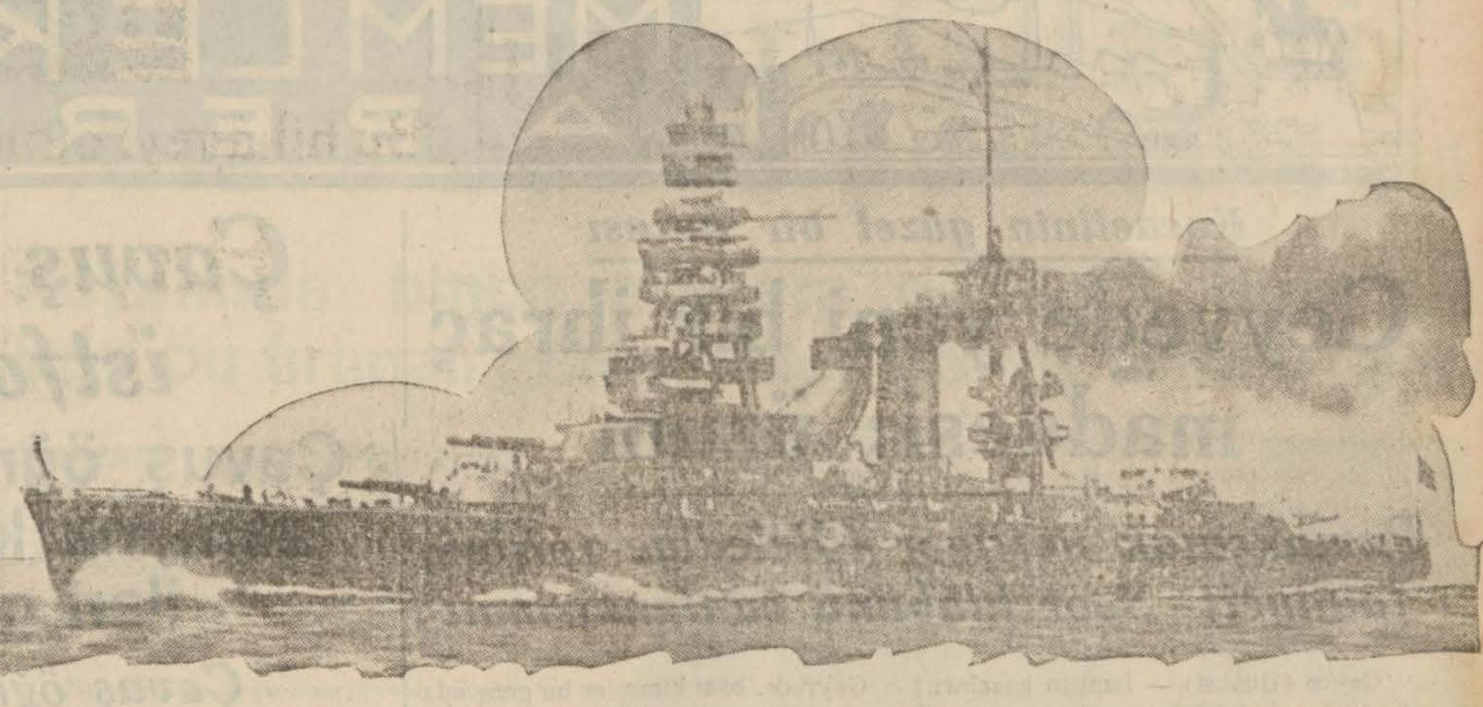

Modase geçmiyen bir silâh

Harp baki kaldığı müddetçe top ehemmiyetini hiç kaybetmiyecek mi?

Taretlerde topları başında bulunan denizcilerin hoparlörde işitmek istedikleri tek kelime

— ATEŞ!.

Her asrın kendisine has bir silâhı var. Fakat bunların arasında fennin meydana koyduğu bütün yenilikleri üzerinde toplıyan top hâkimiyetini hiç kaybetmiyor. Denizaltı gemilerile, torpito muhripleri müstesna olmak üzere her harp gemisinin ana silâhı toptur. Büyük muhriplerde de topun esaslı bir silâh olduğunu iddia edenler ve torpitoya faik olduğunu söyliyenler de bulunuyor.

Harpten evvelki gemilerde topun bir çok nevileri mevcuttu. Bugün ağır deniz topları cins itibarile mahduttur. 38 lik ve 40,5 luk gibi İngiliz donanmasının en yeni gemileri olan Rodney ve Nelson'da 40,5 luk ve diğer 13 zırhlıda da 38 lik toplar tabya edilmiştir. 36 lık top taşıyan (İron Duke) topçu talim gemisi olarak kullanılıyor. Ve daha başka bir silâh meydana çıkıp da faikiyetini isbat etmedikçe top her donanmanın anasilâhı olarak kalacaktır. Harp gemilerinin kruvazörlerin tonajlarının hesabındaki en büyük âmil de toptur.

Topların büyümesile harp gemileri bugünkü dev gibi büyüklüklerini buldular.

15 lik ev daha ziyade çapta olan toplar umumiyetle taretlerde çift çift tabya edilmişlerdir.

Rodney'de ise 40,5 luk toplar taretlere üçer üçer yerleştirilmişlerdir. Bütün büyük topların doldurulması ve boşaltılması tamamen otomatiktir. Cephanelikten mermi kendi kendine çıkar ve topa mihaniki tertibat ile konularak tomarlatır. Yani top içindeki yuvaya oturtulur. Tareti hedef istikametine çeviren ve toplara irtifa veren hep makine kuvvetidir .

Mermiye fazla sürat vermek, menzili çoğaltmak ve delme kuvvetini ziyadeleştirmek için bugünkü deniz toplarının uzunlukları şayanı dikkat bir hale gelmiştir. 40,5 luk bir deniz topunun namlusu 18 metredir. İngiliz donanmasında çapına nisbetle namlusu en uzun olan top 20,5 luk toptur ki namlusu 11,18 metredir. İngiliz deniz toplarının namlularının üzerleri tel sargılıdır. Kilometrelerce uzunlukta ince çelik teller bu namlu üzerine sıkı sıkı sarılır. Bunun sebebi namlunun patlamaması veya vukua gelen herhangi bir ârızanın mevziî kalmasını temin içindir. Böyle bir top ziyadesile emniyetli olduğu halde fazla ağırdır. Son zamanlarda tamamile çelik ve tel sargısız namlular dökülmektedir .

Meşhur İngiliz amiralı (Velson) a günün birinde bir muhteri müracaat ederek yarım mil dahilinde sıhaatli atışı temin eden bir şey icat ettiğini söylemişti.

O zaman İngiliz amiralının bu adama atış sıhhatini temin için en münasip usulün düşmana ziyadesile yaklaşmak olduğunu söylediği meşhurdur.

Bu kere mesele tamamile değişmiştir. Hedef talimleri çıplak gözün göremediği mesafelerden yapılıyor. Topçular süratli bir torpito muhribinin çektiği ve ufkun üzerinde bir anda kaybolan hedeflere ateş etmeği öğreniyorlar.

Asrî topçuluk riyaziye üzerine istinat eden bir fendir. Hedefe isabet temini ve bu isabetin devamı için pek karışık hesaplar lâzımdır. Mesafe uzadıkça topçuların da kinleri çoğalır.

Son günlerde küçük gemilerden büyüklere kadar hepsinin top atışları (Dayrektor) denilen bir âletle idare edilir.

TOPLAR ATEŞE HAZIR

Top atışlarını direğin üzerinde veya diğer bir yüksek yerde duran bir subay idare eder. Hedefin ateş altına alınması için lâzımgelen malûmat bu âlet vasıtasile bulunur ve topçulara bildirilir. Taretlerdeki top efradının yapacakları yegâne şey kendilerine verilen kumandayı tatbik etmekten ibarettir.

Topçular kendilerine verilen kumandayı tatbik ettikten yani toplarına istenilen irtifaı ve ciheti verdikten sonra yaptıkları işi Dayrektörü kullanan subaya bildirirler. O da her iş tamam olduktan sonra bu subay bir elektrik düğmesine basarak bütün topları ateşler. :

Sekiz tane ağır top taşıyan bir gemide evvelâ her taretin sağındaki toplar sonra solundaki olmak üzere dörder dörder atış yapılır.

Süratli ateş kumandasında top efradı takatleri nisbetinde topları süratle doldururlar.

Çok uzakta süratle hareket eden bir hedefe ateş açmak daha müşküldür. Bu takdirde "Top santralı,, denilen ve geminin düşman mermilerinin tesirlerinden uzak bir yerinde zırh güvertenin altındaki bir istasyonundan istifade edilir. Burada büyük bir masa ve bu masanın üzerinde düşman gemilerinin mevkilerini gösteren bir harita vardır. Gemilerin süratleri, rüzgâr ve saire gibi top atışlarına tesir eden bütün şeyler bu harita üzerine usulü dairesinde tatbik edilir. Burası direk tepesindeki (Dayrektör) ü kullanana subay ile daimî bir surette temas halindedir. Topları hedef üzerinde tutmak için lâzımgelen bütün malûmat buradan oraya verilir.

Top santralında bir de "Menzil saatleri., denilen başka aletler de vardır. Bu aletler gemiden atılan mermilerin havadaki seyirlerini gösterirler ve merminin isabet zamanında boğuk birer ses çıkarırlar.

Bu aletin faydası bilhassa ayni hedefe birkaç gemi birden ateş ederken çoktur. Çünkü bu alet olmasa isabet eden kısa veya uzun düşen mermilerin kime ait olduğu meydana çıkmaz, Ve ateş kontrolü de lâyıkile yapılamaz.

Top atışlarına başlamak üezre bulunan bir geminin güverteleri bomboş görünüyor. Çünkü top efradı taretlerde topları başındadır. Top ateşine engel olan bütün şeyler ortadan kaldırılır. Uzakta hedefi süratle çeken gemi gözükmektedir. Tahmini mesafe âletlerile hedefe olan mesafe bulunur ve hoparlörlerle bildirilir. Ve kumanda gemisinin "ateşe başla,, işareti beklenir.

DÜŞMAN GÖZÜKTÜ

Şimdi böyle bir gemide olduğumuzu farzedelim. Açıkta bulunduğumuzdan evvelâ kulaklarımızı hava tazyikine karşı pamukla tıkarız. Gemimiz saatte on altı mil süratle seyretmekte, işaret bayrakları rüzgârın tesirile dimdik duruyorlar. Dürbinlerimizle ufuktaki geminin arkasında çektiği hedefin dalgalar arasında inip kalktığını görüyoruz. Çıplak gözle görünmiyen bu hedef kuvvetli dürbinlerle ancak farkedilmektedir. Tecrübe sahibi olanlar atıştan evvel dürbinlerini gözlerinden indirirler. Dürbin gözde iken atış vaki olursa hasıl olan ihtizaz gözleri zedeler.

Topların atışından bir kaç saniye evvel "gonk,, sesi duyulur. Turuncu renkte alevlerle beraber mermiler büyük bir gürültü ile namlulardan fırlarlar. Gemi bu müthiş sarsıntı altında titrer; bacaları sallanır. Bu esnada 38 lik mermiler hedefe doğru yollanmaktadırlar. Top santralındaki menzil saatinin mermilerin düştüğünü haber veren vızıltısı ile beraber ufukta mermilerin düştüğü yerlerde yüksek su sütunları yükselir ve bir an havada muallakta dururlar. Merminin kısa veya uzun düştüğü derhal hesap edilerek top santralında lâzımgelen tashih yapılır ve direk tepesindeki (Dayrektör) zabitine bildirilir. Dayrektordaki zabit de yapılan tashihten sonra ikinci atış için malûmat ve kumanda verir.

Bu seferki ateşte 40 veya 45 saniye sonra hedefin, etrafında yükselen su sütunları arasında kaybolduğu görülür. Rasat zabiti isabeti haber vermesile seri ateşe başlanır. Artık her otuz saniyede bir dört ağır top gök gürültüsü gibi inelmeğe başlar. Acemi bir adam için bu sersemletici atış çok şaşırtıcı ve korkutucu olduğu halde alâkadarlar için çok eğlencelidir.

(Sonu: 12 incide

MEMLEKET HABERLERİ

Kocaelinin güzel bir kazası

Geyvede yeni bir ihraç maddesi: üzüm

Pamukçuluk ilerliyor - Belediye reisinin faaliyeti - Spor klübünü canlandırmalı!

Geyve (Hususî) — İzmitin kazaları, tabiatın zenginlikleri ile odludur. Toprağının, her türlü mahsule elverişli bulunması, Kocaeli vilâyetine ayrı bir hususiyet de verir.

Geyvede pamuğun senelik istihsalâtı 40 bin kiloya yakın olduğunu, ipeğin ise ileri bir sanat halinde inkişaf ettiğini söyledikleri zaman pek sevinmiştim.

Buğday, mısır, arpa, yulaf gibi mahsulât çok verimli ve bereketli; son zamanlarda "üzüm,, de çok müsait şartlar içinde güzel bir ihraç maddesi oldu.

* * *

Şehri geziyoruz. Temiz ,bakımlı yollar, arasında bir seyran yapmak, insana derin bir neşe veriyor. Ve yazık ki bu neşemiz, çok geçmeden derin bir hüzne de inkılâp ediyor.

Bin evlik ve 5, 6 bin nüfusluk bir küçük ve cidden şirin beldeyi saran, yaman ve kötü bir dedikodu var ki, hemen her ağzın sakızı olmuş..

Geyvenin genç, enerjik bir belediye reisi var; bu belediye reisi şöyle düşünüyor:

— Bir belediye reisi halkın adamıdır. Binaenealeyh halkın adamı olan bir belediye reisi, halkın arzu ve isteklerini yapmakla mükelleftir. Ve bir amele gibi yıpranıyor. Hatta paçaları sıvayarak şehri temizlemeğe çalıştığı çok defalar vaki olan hakikatler.

Geyvede, bazı kimseler bu genç adamı çekemiyorlar. Ayağına bir karpuz kabuğu koymakta gecikmiyorlar; fakat hakikat derhal anlaşılıyor. Ve Geyve belediye reisi bay Ali yine o hummalı faaliyetine başlıyor .

* * *

Temiz bir otel bulamadık ama, temiz bir lokantada yemek yedik. Benim çay tiryakiliğim Geyvede kendisini gösterdi. İyi demlenmiş taze bir çayı yavaş yavaş, yudumlarken, etrafımı halkalayanlar:

— Efendim, dediler, Geyve küçük bir yerdir. Bu küçük yerde samimî ve sıcak bir birlik olmamsının yegâne sebebi, şu veya bu şahıslar değil. Şu veya bu şahısları birbirine katan ve oynanacak komediyi perde arkasından seyretmek istiyenlerdir; bu ne vakte kadar böyle devam edecek bilmeyiz..,

* * *

Geyvede Halkevi yok, spor klübünün kapısı kendi kendine kapanalı yillar olmuş.. Kasabalı gençlerin başlıca eğlenceleri tavla ve iskambil oyunları.

Köylüler ise, bu âlemin uzak bir seyircisi..

* * *

Geyvede her şey ucuzdur.

Ekmek ucuz, meyve ucuz, ev kiraları ucuz, yağ ucuz, et ucuz ve hatta dedikodu bile ucuz..

C. Y. Baykal

Çavuş öğretmenlerden mühim istifadeler temin ediliyor

Çavuş öğretmen yalnız bir hoca değil ayrı zamana köyün çiflik ve çobanlık işlerinde ileri gelen bir mütehassıs da oldu

Çavuş öğretmenlerin köylerine yeniden kitaplar ve radyo makineleri gönderilecek

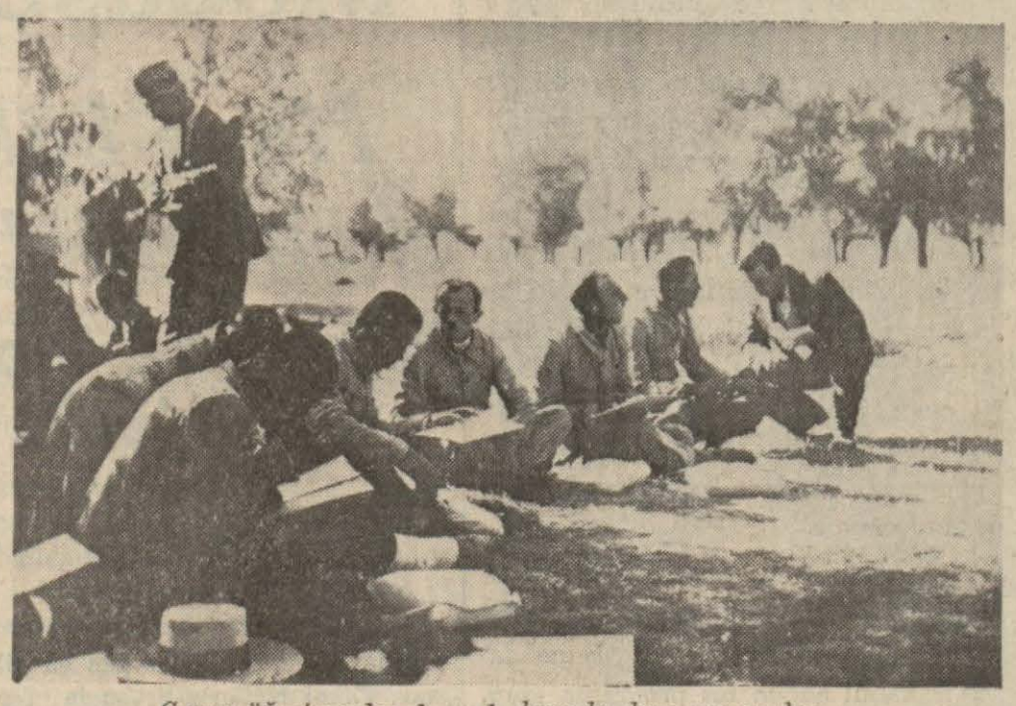

Çavuş öğretmenler de açık havada ders yapıyorlar

Bu yıl açılacak olan yedek çavuş öğretmenleri kursunda yetişmek üzere vilâyett ilk tedrisat müfettişleri de vazife alacaklardır. Bu arada olmak üzere İstanbul ilk tedrisat müfettişlerinden 8 — 10 kadarı da mühim vilâyetlere gideceklerdir.

Bastırılan bu kitaplar köylere gönderilmiş bulunmaktadır. Her çavuş öğretmen'in köyünde 38 ciltlik halk serisi ile de yazılmış inkılâp kitaplarile bir kütüphane vardır.

Çavuş öğretmenlerin bulunduğu köylere ayni zamand radyolar gönderilmektedir.

Kültür bakanlığı köy kalkınması işine büyük bir ehemmiyet vermektedir. Diğer taraftan köycülük rakkındaki tetkiklere de ayni ehemmiyetle devam edilmektedir.

Geçen yaz ve son bahar mevsiminde Eskişehirin Çifteler çiftliğinde köy öğretmenliği kursu gören seksen dört çavuştan 79 u Ankaranın merkez kazasındaki öğretmensiz köylerde çalışıyorlar. Geriye kalan işi de Tunçeli köylerinde yine ayni şekilde öğretmenlik ile meşguldür.

Bu çalışmada ümit edilen muvaffakiyetin fevkinde bir randıman alınmıştır.

Geçen sene kursu gören çavuşlar bu yılın nisan ayında Çifteler çiftliğinde yine ilk bahar stajlarına başlayacaklardır.

Bundan başka, Edirne ve Kırklareli vilâyeti için Karaağaçta, Ankara, Afyon, ve Eskişehir vilâyetleri için Mahmudiye ve Mecidiye köylerinde, Kars, Beyazıt ve Artvin için Karsta, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane ve Tunçeli vilâyetleri için de Erzincanda kurslar açılması ve bunların da atide faaliyete geçmeleri kararlaştırılmıştır.

Ayrıca biri İzmitte, diğeri Diyarbekir veya Mardinde olmak üzere iki kursun açılması için incelemeler yapılmaktadır. Evvelki dört kursa 700 çavuş alınacaktır.

Kültür ve Tarım bakanlıkları aldıkları bu tedbirlerle, Türk köylerine hem öğretmen, hem de çiftçilik, çobanlık işlerinde yenilik ve ilerlemeyi temin edecek, iş adamı ve köyün malı olacak yurddaşlar kazandıracaktır.

Kültür bakanlığı ilk öğretim genel direktörü İsmail Hakkı Tunguçla Tarım bakanlığı direktörlerinden Fikri bu işler için yakında Kars ve Erzincana hareket edeceklerdir.

Bundan başka Türk ilinin hiçbir köşesinde "800,, nüfuslu ve sekiz yüzden fazla nüfuslu köylerin öğretmensiz kalmaması için müvazenei umumiyeden Kültür bakanlığına beş milyon lira verilmiştir.

Ankara merkez kazalarının köylerinde çalışan çavuş öğretmenler, Ankara Halkevi salonunda verdikleri bir (köy odasında iki saatlik kış gecesini geçirme) isimli müsamerede çok takdirle karşılanmışlardır.

İnkılâbın yeni köy pedagojisile seferberliğe başlayan Kültür bakanlığı çavuş öğretmenlerin bulunacakları köylere ait yeni kitaplar da bastırmıştır.

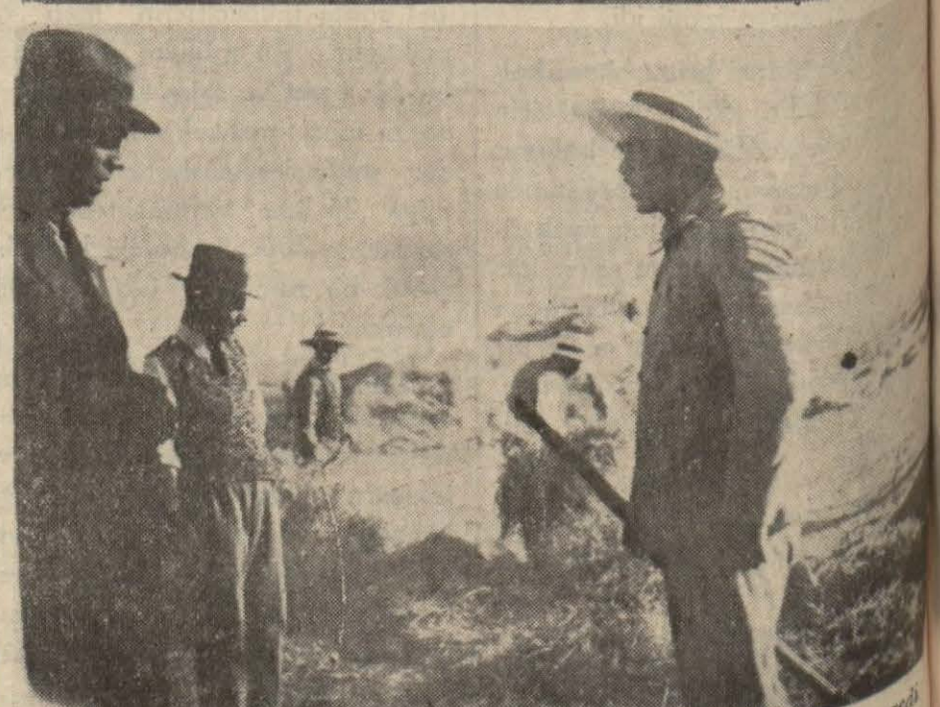

İlk tedrisat umum müdürü İsmail Hakkı bir çavuş öğretmen namzedi ile konuşuyor

ızmirin yeni limanı nasıl olacak?

İzmir limanı, mütehassısların da mütaleası mucibince Halkpınar koyunda yeniden tesis edilecektir. Bu yıl koyda tarak makinelerile temizlik yapılacak, denizin sığ olan kısmı derinleştirilecek ve beş yüz bin lira sarfile bir rıhtım inşa edilecektir.

Rıhtımın inşasını, denize dil şeklinde uzanan doklarin inşaatı takip edecektir .

* * *

Yeni liman inşaatı yıllara taksim suretile temin edilecek ve beş yılda yeni liman tamamlanmış olacaktır. Daha sonra ihtiyaca göre yeni liman Bayraklı ve Turana doğru genişletilecektir. Devlet demiryollarının Alsancaktaki antrepoları, şimdilik yeni antrepolar inşasına lüzum hissettirmektedir. İleride burada umumî mağazalar da inşa edilecek, işlenen mahsullerimiz, umumî mağazalarda ambalâjlandıktan sonra mihanikî vesaitle doğrudan doğruya limandaki vapurların ambarlarına nakledilecektir.

Aydın ve Afyon demiryollarını birleştirecek olan merkezî gar Kemer ve Alsancak istasyonları arasında inşa edilecektir.

Bunun için devlet demiryolları umum müdürlüğü tarafından hazırlanan proje Nafia vekâletinde tetkik edilmektedir. Merkezi garın inşasından sonra Nazilli ve Aydından gelen bir yolcu, Ankaraya gitmek için trenden inmeden ve bekletilmeden Afyon ve Ankara trenile yoluna devam edebilecektir.

Dr. Ibrahim Erdeniz

Birinci sınıf Çocuk Hastalıkları mütehassısı

Haseki ve Çocuk hastaneleri sabık asistanı

Aksaray Millet Caddesi No. 59 da Her gün saat 9 dan 18 e kadar hastalarını kabul eder.

Eski eserler bulundu

Yalvaç civarında eski eserler bulunmuştur. Yalvacın yarım saat yakınında Hisardan çıkarılan eski Türklere ait mermerden iki duvar tezyinatı orta okula nakledilmiştir.

İzmitte eğlence

İzmit (Hususî) — İzmit Halkevi temsil kolu Danişçelebi isimli piyesi büyük bir muvaffakiyetle temsil etmiştir. Temsil iki gece devam etmiş, şehrin ileri gelen şahsiyetleri ile yüzlerce kişi müsamereye gelmiştir,

Temsilde dekorların güzelliği de ayrı bir hususiyet taşıyordu.

İzmit Maarif müdürlüğü ve İzmit muallimleri senenin en güzel balosunu vermeğe muvaffak olmuşlardır.

Baloda muvaffakiyetli bir caz vardı; İzmit bayanları yeni ve güzel tuvaletleri ile baloya ince bir zevk veriyorlardı.

Sabaha kadar neşe içinde eğlenilmiştir .

Yeşil sporun da bir balo vermek için hazırlıklar yapacağı söylenmektedir .

Yeni Eserler

Türkiye Bibliyografyası

Kültür Bakanlığı basma yazı ve resimleri derleme direktörlüğünün çıkarmakta olduğu Türkiye Bibliyoğrafyasının 1936 yılına ait ilk cildi neşredilmiştir.

Bu kitapta yapılan br istatistiğe göre yılın ilk altı ayında 826 kitap ve risale, 12 harita, 88 nota, 60 levha olmak üzere 926 eser basılmıştır.

Bibliyoğrafyada bu eserler muntazam bir şekilde ve alfabetik olarak sıralanmıştır.

Küçük bir kitap olarak görülen fakat büyük zahmetlerle vücuda getirilen bu eser büyük bir kıymeti haizdir.

1936 yılına ait ikinc kitap da 15 martta çıkacaktır.

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedellerile mikdar ve vasıfları aşağıda yazılı (3) parti rup malzeme her gurup ayrı, ayrı ihale edilmek üzere 4—3—37 Perşembe günü saat 10 da Haydarpaşada gar binası dahilindeki 1 inci işletme komisyonu tarafından açık eksiltme ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin hizalarında yazılı muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır. Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.

1 — 250 kilo dana derisi, 400 kilo kösele, 40 kilo kromlu kösele muhammen bedeli 1187 lira 60 kuruş ve muvakkat teminatı 8907 kuruştur.

2 — 87000 adet adi tuğla muhammen bedeli 696 lira ve muvakkat teminatı 5220 kuruştur.

3 — (500) beşer yüz metre kırmızı ve yeşil şali bez muhammen bedeli 600 lira ve muvakkat teminatı 45 liradır. (805)

Locadaki hayalet

Heyecanlı büyük zabıta hikâyesi

Nakleden: Him

—1—

Polis hafiyesi (Sivri sakal) Maks, gazeteci arkadaşı Batharsttan sordu:

— Körvin isimli bir adam tanıyor musun?

Maksın yazıhanesinde oturuyorlardı.

Gazeteci cevap verdi:

— Körvin mi dedin.. Cimi Körvini mi soruyorsun? Elbette tanırım. Şehrin en büyük tiyatrolarından birinde "Şeytanın bahçesi,, isimli eseri oynatan meşhur Amerikalı direktör.. Neden sordun?

Polis hafiyesi Maks:

— Ya, dedi.. Demek Körvin odur öyle mi? Bu sabah "C. Körvin,, imzalı bir mektup aldım. Bu gece benimle görüşmek istediğini söyliyor. Herahlde konuşacak mühim bir işi var. Buraya, oyundan sonra geleceğini sanıyorum.

Gazeteci sordu:

— Ne olmuş?

Maks, iyi taranmış, sivri uçlu sakalını elile okşayarak bir taraftan da saatine bakıp:

— Tiyatroda esrarengiz hırsızlıklar oluyormuş.. d'ye cevap verdi. Fakat bunu bize etrafile anlatacak olan tiyatro direktörü nihayet iki saat sonra gelebilecek. O zamana kadar bir poker oynasak mı?

— Alâ..

Gece yarısına doğru sokakta acele ile yürüyen ayak sesleri işitildi. Sonra bu ses merdivenleri tırmandı, çok sürmeden Maksın kapısının zili çalındı.

Maks, sandalyesinden kalkarken:

— Hayli telâş içinde görünüyor, dedi, uşak uykuya daldı. Gidip kapıyı ben açayım.

Birkaç saniye sonra Maks, uzun boylu ve simokin giyinmiş bir esmer adamla içeri girdi. Tavırlarından bir Amerikalı olduğu anlaşılıyordu.

Bir şeye sıkılmış olduğu da yüzünün ifadesinden seziliyordu.

Şapkasını masanın üzerine attı. Eldivenleri şiddetle şapkanın içine tıktı. Ve ilerledi.

Başile Maksın arkadaşını işaret ederek:

— Acaba bu zat kimdir? diye sordu. Şerefyap olmak isterdim.

Maks kısaca iki adamı tanıştırdı.

Sonra Amerikalı söze başladı:

— Anlatayım, dedi, benim tiyatrom, Londrada birinci derecededir. Şu dakikada paraca en sağlam, emniyetli müessese..

Maks, Amerikalı direktörün sözünü kesti:

— Mektubunuzda mücevher hırsızlığından bahsediyordunuz sanırım. dedi. O meseleyi konuşabilir miyiz?

— İşte ona yaklaşıyorum, İki hafta önce, tiyatromla malî bakımdan alâkası olan bir arkadaşımın kızı Miss Doran, madam Vestböri isimli bir bayanla tiyatroya gelmişlerdi. Oyun bittikten sonra, bir fırtınadır koptu. Genç kadın altın kesesini kaybetmişti. İçinde de hayli cep harçlığı bulunuyordu. Bu parayı, tiyatroya geldiği sırada beraberinde tuttuğuna emindi. Hele giderken bu paradan mahrum kaldığına yüzde yüz emin bulunuyordu.

Genç kadın paranın gardroptan çalındığını iddia ediyordu. Orada mantosunu giydiği sırada bir kenara koyduğunu söylemekteydi, gardrobun kapısını kilitlemekte ısrar etti. İçerisi ahali ile dolu.. Tasavvur edin.. Tiyatronun müşterilerini kilit altına almak. Bu ne büyük bir rezalettir. Sonra tutup gişeye polis çağırmaları için telefon etti. İçerde bulunan kadınlar serbest bırakılması için bağırıyor, dışarda erkekler, bekletildikleri için hırslanıyor. Kapının önünde otomobiller birbirine geçiyor. Bu otomobillerin sahiplerinden bir kısmı, gardropta kilitli idi. Ve Mis Doran gardrobun anahtarını asla vermiyordu.

İşler adam akıllı karışıp, müşterilerin itiraz sedaları dayanılamaz bir hal aldığı sırada Mis Doran kapının kilidini birdenbire açtı. Ve koridora fırladı. Beraberinde bulunan kadın Vestböri, altın kesenin, locada bulunması ve gardroba getirilmemiş olması ihtimalini ileri sürmüştü. Altı yedi kişi birden locaya gittik. O esnada hizmetçiler locaya girmişler, iskemleleri kaldırmış ve perdelerle döşemenin her zamanki gibi tozlarını almışlardı. Biz kapıdan girerken, hizmetçilerden biri henüz dışarı çıkıyordu. Mis Doran birden onun üzerine atıldı..

Genç kadını tatmin etmek için, hizmetçiyi tepeden tırnağa kadar aradık. Tiyatrodaki diğer hizmetçiler de tepeden tırnağa kadar arandı. Evlerine gitmeden evvel bütün müstahdemler aranmış bulunuyordu. Neticede hiçbir şey elde edilemedi.

Bu manzara tiyatromun şöhretini bozmak için birebirdi. Hadisenin gazetelere aksetmesi ve akseden gazetelerin de fazla yazılar yazmamasını temin için hayli zahmet çektim. Üç gece evvel Mis Doran, beraberindeki kadın Vestböri ile tekrar tiyatroya geldi. Yeni bir yıldızın iştirak ettiği bir oyunu görecekti. Fakat talihe bakın ki ikinci bir hadise daha çıkmaz mı? Bu sefer oturduğu aynı locadan oyunu seyrettiği sırada dolgun ve elmaslı bir sigara kutusu çalınmıştı.

(Devamı Yarın)

Gazi köprüsünde iki amele kaza atlattı

Gazi köprüsünün karaya dayanan ayakları için sondaj ameliyesine devam edilmektedir. Tecrübe kazığı çamurlu olan bu mıntakada on iki metre derinliğinde bir boşluğa tesadüf ederek süratle batmıştır. Fakat ameleler tetik davranarak kazayı atlatmışlardır .

Köprünün inşaatı 939 senesi sonuna kadar ikmal edilmiş olacaktır

Birinci sınıf Operatör
Dr. CAFER TAYYAR
Paris Tıp Fakültesi S. asistanı dimağ. estetik ve her nevi erkek ve kadın amelıyatları, rahim hastalıkları ve doğum mütehassısı
Her gün saat 8 - 11 e kadar muayene
MECCANEN
Öğleden sonra ücretlidir
Beyoğlu Parmakkapı, Rumeli han No. 1, Telefon: 44086

Apaşlar Güzeli
Klara Bov'un peri masalı

Hayatında binbir macera geçirmiş olan Klara Bov bu fırtınalı günlerinden sonra nasıl yaşıyor

Sayısız dedikoduların öldürmiye çalıştığı Klarayı şimdi seven tek bir kişi var! Kocası

Bundan sekiz on sene evvel bütün mekteplerin civarındaki kâğıtçı dükkânları deste deste yeni kart postal getirtiyorlar ve bunları bir haftanin içinde satıp bitiriyorlardı.

Bunlar Klara Bov'un resimleri idi. Mektep talebeleri, genç çoçuklar bu artistin fotoğraflarından büyük bir kolleksiyon yapıyorlar, onun muhtelif pozlarını biriktiriyorlardı. Çünkü, bu artiste o zaman "Cinsî cazibe kraliçesi,, adı veriliyordu.

Bugün, Klara Bovun adı unutulmuş gibidir. Şimdi ondan kim bahsediyor? Kimse. Bahsediliyorsa bile ismi bir eski zaman hatırası arasında geçiyor: Bu nisyan arasında kalan bir isimdir.

FİLM GİBİ BİR HAYAT

Klara Bovun çocukluk hayatı Şarlo için yapılmış bir film senaryosuna benzer: Sefalet içinde bir hayat; fakat hiç bir zaman neşeden uzak kalmamış dakikalar.

Klara, 1905 de Brooklinde doğdu. Annesi kendisinden evvel, iki çocuk kaybetmişti. Onu da dünyaya getirirken kendisi hayattan uzaklaşacak kadar büyük tehlikeler geçirdi. Bu, hastalıklı, zayıf bir kadındı.

Klaranın babası orta halli bir lokantada garsondu. Çok para kazanmıyordu. Fakat boş vakitlerinde daha başka işler de yaparak ailesini oldukça iyi geçindirmeye çalışıyordu.

Klaranın doğması bu fakir aileyi büyük bir neşeye boğan bir hadise oldu. Öyle güzel bir çocuktu ki!

SİNEMALARIN AFİŞLERİ

Büyüyordu; fakat diğer çocuklar.

dan farklı bir şekilde: Oyuncağı yoktu, oyunu yoktu. Fakat annesi onu ara sıra alır, sokaklarda gezmeğe götürürdü.

Küçük Klara sokakta dolaşırken başını daima yukarı kaldırırdı:

Bu hareketile ne gök yüzünde kuş arıyordu, ne de bulutları seyrediyordu: Onun baktığı şey sinemaların afişleri idi.

Sinemaların afişleri: Üç dört yaşındaki bir çocuğu nasıl alkadar edebiliyordu? Bu, belki çocuğun yaratılışında bulunan birşeydi, denebilir.

Küçüğün bu sevgisi, büyüdükçe daha ziyade arttı. Mektep çağına gelince sinemanın ne demek olduğunu öğrendi. Yaşı genç kız olmağa doğru ilerleyince de artistleri onun kadar seven kimse yoktu.

O devrin meşhur artistleri Valantinolar, Villiam Russeller, Vallace Reidler idi. Klara bu artistlerin her filmini defalarca seyrediyor, hemen her gün sinemaya gidiyordu.

Babası kızının bu hevesine mani olmıyordu. Fakir bir ailenin bütçesi her gün sinema masrafına nasıl dayanır? Klaranın babası buna itiraz etmiyor, kızının bu hevesine, onun tabii bir ihtiyacı olarak bakıyor ve onun bu sevgisine mani olmak şöyle dursun, müsaade ederek teşvik etmiş oluyordu.

BİR MÜSABAKANIN İKİNCİSİ

Sinemaya bu kadar düşkün olan çocuk, tabii büyüyünce artist olmak hevesini duyuyor, bu hevesle hulyalar kuruyordu.

Bir gün Klara, ilk defa olarak kendisine poz vererek bir fotoğraf makinesinin karşısına geçmişti. Resim çıkarıyordu. Bu resimleri bir "fotojeni,, müsabakasına gönderecekti.

Bu müsabakayı stüdyo açmıştı ve kazananları sinema artisti olarak angaje edecekti.

Bir iki hafta sonra müsabakanın hakem heyeti, Amerikanın en güzel kızlarının resimlerini elden geçiriyordu:

Fotojeni müsabakasına çehresi filme alınmağa iyi gelir kızları ayırmak için resim gönderen Amerikalı kızların haddi hesabı yoktu. Bu binlerce genç kızın arasında bir tanesi de Klara Bov idi.

Hakem heyeti, resimleri birinci, ikinci ve üçüncü tasniften geçirerek ayıkladıktan sonra elinde iki fotoğrafla kalmıştı.

ELEGİMSAGMA ALTINDA

Bu iki fotoğraftan hangisine birincilik verilecekti; bunu kararlaştırmakta tereddüt ediyorlardı.

Nihayet uzun münakaşalardan sonra, karar verildi:

Birinci olarak seçilen Billie Dove (Billi Dov) idi.

Ertesi gün gazetelerde müsabakada kazanan genç kızın Billi Dov olduğu ilân ediliyordu. O binlerce genç kız gibi Klara Bov da sukutu hayale uğradı. Bir müddet sonra, müsabakada kazanan Billi Dovun ilk olarak "Eleğimsağma altında,, isimli bir film çevirdiği haber veriliyordu. Her gözde parlak hayaller doğuran bu isim o binlerce kızın içinden yalnız birini mesut etmiş, diğerlerini hüzn boğmuştur.

Eleğimsağma altından geçen bi kız, — efsanenin söylediği gibi erke değil — yıldız olmuştu.

KAĞIT SEPETİNE ATILAMIYAN FOTOĞRAF

Fakat, eleğimsağmanın öbür tarafında ve kendisini geçenden ancak bir adım geride kalan yıldız namzedinin de, talihini kaplıyan kara bulu çok geçmeden sıyrıldı:

Müsabakada bu kadar muvaffakiyet kazanmış olan bu genç kızın fotoğrafını kâğıt sepetine atmağa kıyamamışlardı:

Hakem heyetinde bulunanlardan bir sinemacı, bu kızı kendi stüdyosunda çalıştırmak istiyordu. (Hattâ o sırada, Klara Bovu kendi sinemasında çalıştırmak istediği için, müsabakada onun birinciliği kazanmasına mani olduğunu söylüyorlar).

Bir iki hafta sonra Klara Bov bu stüdyodan bir mektup alıyordu: Kendisinin istediği şartlar içinde angaje edileceği ve hattâ rolünün hazırlandığı bildiriliyordu:

Klara Bova ilk olarak "Denizlere açılan gemiler,, filminde bir rol veriliyordu.

ZORAKİ NİŞANLI

1925 de Klara Bov "İnsanın daima değiştiği çağ,, ismindeki filmde Donald Keith ile beraber rol almıştı: Donald âşık, Klara da maşuka rolünde idiler.

Fakat, sinema şirketi, onları yalnız filmde birleştirmekle kalmamış, film bittikten sonra ikisinin nişanlandıklarını ilân etmişti.

İşin tuhafı, bundan Klaranın bile haberi yoktu.

Lâkin itiraz etmedi: Bu, onun için adeta, unuttuğu, fakat kendisine hatırlattırılan birşey olmuştu. Donald ile evlenmeyi o da, belki gayri şuurî olarak düşünmüştü; fakat bunu bir karar olarak kabul etmemişti.

Bu garip, fakat hoşa gider haberi alınca:

— Niçin evlenmiyeyim? Dedi.

Donald da aynı fikirde idi. Nişan.

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Muazzam bir mesele karşısında isek, halledilmesi lâzım gelen iş, bazı memleketlerde olduğu gibi, muazzam bir kütleyi bridenbire arazi sahibi yapacak isek, o vakit her tedbiri alalım. Amma ben böyle bir vaziyeti görmediğim için tasarruf emniyetinin inkişaf etmesi çok lâzım olan bu memlekette emniyetsizlik ve istikrarsızlık evlit edecek vaziyeteleri düşünmek ve nezürayı da elden bırakmamak lâzımdır. Onun için bir taraftan hükûnet kendi ecphesinden, meselâ 20 senede ödenmek üzere ufak faizli bir hazine bonosu çıkarmak suretile, diğer taraftan Ziraat Bankası büyük toprak sahiplerile köylü arasında mutavassıtlık rolünü yapmak suretile bu iş halledilir. Arzettiğim gibi terakki yolunda hızlı yürümeğe mecbur olan bir milletiz. Tasarruf ve mülkiyette emniyetsizlik ve istikrarsızlık verebilecek işlerden tevakki etmek lâzımdır. Zira bu emniyet her terakkinin hem kaynağı hem temelidir zannımdayım.

Hüsnü Kitapçı (Muğla) — Bendeniz de lâyiha hükümlerine uyarak edindiğim ihtisası yüksek huzurunuzda arzetmek üzere çıkıyorum. Kısaca arzedeceğim, kıymetli vakitlerinizi sui istimal etmiyeceğim.

Banyoya veya bir fırtma esnasında çamaşır yıkamağa karşı konulan kayıt, acaiptir. Fakat, bu noktada kanun vaziyetin hemen hemen pederane hikemiyatı, kendini gösteriyor. O, garaipten olmak üzere, bütün Mongolların, gök gürlerken, adeta delicesine bir korkuya kapıldıklarını biliyordu. Mongolların, fırtma karşısında kendilerini zaptedemiyecek derecede dehşete uğrayarak, bu sırada su yakmında bulunurlarsa, kendilerini suyun içine attıkları ve bir kere daldıktan sonra tekrar suyun yüzüne çıkarak, başlarını sudan uzatıp, üstlerinden fırtmanın geçişini görmektense, suyun dibinde kalıp boğulmağı tercih ettikleri, sık sık vaki olmuştu!

Cengiz hanım kanunları, tam bir asır bütün Asyada ve Avrupanın bir kısmında meriyet mevkiinde kaldı.

Kanunun "heyeti umumiyesi,, ne "yasa,, denilir!

CENGİZ GELİYOR!

"Kim, ki yasaya kulak asmaz, başı gider!,,

— 12 —

Beşeriyetin binlerce sene içerisinde hükümlerine tabi olduğu türlü türlü kanunlar arasında, bu kanun, bir diktatörlüğün bariz âlâmetidir .

Hemen her kanunun arkasında, en sonuncu olarak duran: Ölüm.

Cengiz hana tabi olan milletlere, bu kanunlar, bir ordu emirnamesi gibi okundu!

Askerî kıtaların boyunca at koşturmağa mecbur oldukları tekmil ordu yollarında, bu kanunlar, sıva ile ve gayet kocaman harflerle, "devâsa,, bir şekilde, kayalık duvarlara yazılmıştı. Pamiri dağının sarp, yüksek alnı üzerinden, yer yüzünün üstüne doğru yükselerek, monümental harflerle, bir anıt şeklinde, ilk başlıca, tesirli, ciddî tez, bakanları tehdit ederdi: "Kim ki yasaya kulak asmaz, başı gider!,,

Öteki dağ duvarlarından aşağıya doğru da, gene diktatörkâri kelimeler, parıldardı: "Nasıl, ki yukarıda, gök yüzünde tek, görünmez mabut varsa, yer yüzünde de böylece tek, görünür efendi vardır; ve bu, benim işte, benden başka hiç kimse: Ben, Cengiz Han!,,

Mongol milleti, sadece itaat edecek, daima, fasılasız oalrak, efendisinin emirlerine kulak verecek ve mesut olacak.. Mesut ve büyük olacak.. Ve öyle kalacak!

* * *

Bu emirlerden birçoğunun şümulü haricinde kalanlar, mahdut bir muhit teşkil ediyorlar. Bu muhiti teşkil eden lerden bir kısmı, Cengiz Hanın gençlik dostlarıdır. Onlara karşı vefakârlığını hiç gidermedi. Onlara karşı temayülü hiç değişmedi. Bu muhite canlarını siper ederek Cengiz Hanı ölümden veyahut da esir düşmekten kurtaranlardır. Kendilerine bahşedilen imtiyazlar, gayet müstesna mahiyettedir. Onlar, bu imtiyazlar sayesinde, diğer Mongollara karşı, en yüksek mabudun tahtı çevresindeki mabutlar gibidirler. Onlar, hükümdarın çadırına herhangi bir zamanda girmek gibi tasavvurun fevkinde bir imtiyazı da haizdirler. Onlar, ganimetler taksim olunduğu zaman, "kıldan ince, kılıçtan keskin,, diye anlatılan kararlar aksine, mutat hilâfma rüchan hakkına sahip sayılırlar; tercih olunurlar. Cengiz Han, adamlarını iyi tanır: O bilir, ki bu seçme adamlar, kendisinin çobanı olduğu koskocaman sürünün en uysal hayvanları değildir; bilâkis, en cesurları, en atılganları, en çılgınları, en serkeşleri, en vahşileri! Ve doalısile de, gene bilir, ki bu adamlarının, normal askerlerinden biraz daha başka türlü muamele görmelerini, kabul etmek zaruretindedir. İki kere iki dört eder gibi emindir, ki er, geç bunlardan biri veyahut da bir diğeri, herhangi bir suç işliyecektir. Ey, bu vaziyette ne yapmalı? Seçmeleri cezalandırmalı mı? Onları cezalandırmamalı ve bu suretle ordu da bir grup "ölçüsüzler,, vücuda gelmesine mi vesile vermeli? Ve orduda hoşnutsuzluk mu uyandırmalı? Cengiz Han, fevkalâde orijinal bir kaçamak yolu buluyor. Bu imtiyazlar grupu için de müsamahalı ve tehditli bir nizam koyuyor: Ne eksik ne fazla, tam sekiz defa, bu imtiyazlılar grupu mensupları bir hata veyahut da bir cürüm işliyebilirler. Buna, mezundurlar. Bu yüzden hiçbir Mongol horozu itiraz yollu ötmez. Fakat, dokuzuncu defa da, yalnız bir horozun ötmesi şöyle bir yana dursun, aşırı giden patavatsıza kanunun bütün mesuliyeti teveccüh eder!

Daha başka bazı hususî kanunları da yok değildir. Bunlar da Cengiz Hanın edindiği kabiliyetten, düşünce ve akıllılık ifade eden insanları tanısın. Kabiliyetinden tahassul etmiş ve meriyete konulmuş kanunlar cümlesindendir: Her kim, haşin muamele ile doğumun vaktinden evvel vukua gelmesine sebebiyet verirse, yaşı nisbetinde çok olmak üzere, büyük hayvanlar vererek, kabahatinin cezasını mâlen ödeyecektir .

"Oburcasına yemek yemek,, "misafirperverlikte lâkayıt davranmak,, "iki kişi arasındaki bir dövüşe müdahale etmek,, hususlarındaki fazla ve ağır cezalar, acaiptir!

Hükümdarın muhakemede esas ve usul olarak mülhem olduğu ve ilham ettiği şeyler, çizdiği itba edilecek kanun yolları, hepsinden daha hayrete değer. Şek ve şüpheden âri olarak sübut bulacak fiil ve hareket, her türlü hal ve şartlar dahilinde de, ancak ve ancak suçlunun suçu işlerken, yani meşhut suç halinde, yakalanmasına veyahut da suçunu bizzat söylemesine ikrar etmesine bağlıdır. Delil ve emare kanunsuz bir tarzdır ve asla bu cihete baş vurulmaz. Buna mukabil, eğer bilhassa ağır bir suç dava mevzuu ise, bu gibi hallerin hepsinde, işkence usulünün tatbiki caizdir. Bir ecnebiğin yemini, bir kadının yemininden daha kıymetlidir. Bir kölenin mahkeme karşısında şahitliğine, eğer şahit sözleri ni elle tutulur delille isbat edebilirse, kulak asılır; meselâ, efendisine karşı bir hırsızlık isnadmda, çalınmış malı ele geçirinp ibraz etmek şartile! Genç yaşta köleler, efendilerile alâkaları baki bulunduğu müddetce, onun hesabına yahut da ona karşı şahit olarak dinlenilemezler.

Cengiz yasasında, lavtacılığa da yer ayrılmış, ceza tayin olunmuştu: Ölüm cezası!

Sonra, bizim için tamamile anlaşılmaz bir takım mukarrerat da vardır. Meselâ, kül içerisine su bırakmak ve su akıtmak, ölüm cezasının tehdidi altında, yasaktı. Yabancı bir evde, bir şey yutuvermek, şiddetle memnudu! Bir prens, çadırının eşiğinden geçerken, eşiğe temas, daha şiddetle menedilmiş.. Yasak edilmişti. Diğer bazı kanunlarda, başka bir tabir yerinde değildir, şu Mongolların kirlilikten tiksinmediklerini ifşa eder!

Prensip mahiyetinde bir cümle mevcuttur: "Her şey temizdir, pis hiç bir şey yoktur.,, Bu "yer yüzünün efendileri,, müthiş surette kir, pas içindeydiler; bunda hiç tereddüt edilemez. Nehirlerde yıkanan yahut elbiselerini yıkayan herkesi derhal ölüm cezasına çarptırıyorlardı. Postlar, tamamile, büsbütün kullanılmaz hale gelinceye ve vücutlarından lime lime sarkıncaya kadar, vücutta taşımak icap ediyordu!.

Cengiz Han, doğum sayısının artması hususunda, devamlı surette uğraşıyordu. Bir yıl içerisinde her on çadırda bir evlenme vaki olması lüzumunu katiyetle tesbit etti. Diğer taraftan, bütün tebaanın kadın ve kızlarının her zaman hükümdarın ve oğullarının emrine âmade olmağa mecbur bulunduklarını kaide haline koydu.

(Arkası var)

Güzel Sanatlar Birliği kongresi

Türk Güzel Sanatlar Birliği yıllık kongresini akdetmiştir. Birlik yıllık faaliyetleri hakkında idare heyeti faaliyeti ve maliye raporu okunmuş ve münakaşa edilmiştir. Bundan sonra Türk mimarlarının meslekî ihtiyaçları ve müstakil bir mimarlık kanunu hakkında alâkadar makamlar nezdinde teşebbüsünbulunulması temenni edilmiştir.

Temenniler meyanında Alayköşkü binasının tamamen Türk Güzel Sanatlar Birliğine tahsis edilerek Birliğin burada daimî bir malzeme ve mimarî fotoğraf sergisi vücuda getirmesini ve bu dökümanlarla beynelmilel mimar ve resim sergilerine iştiirak etmeyi temin maksadile alâkadar makamlar nezdinde teşebbüslerde bulunulmasını Kongre temenni etmiş ve ayni idare heyeti vazifedar kılınmıştır.

Bundan başka mimarî müsabakalar açılması yapı işlerinin yalnız mimarlara tahsis edilmesi ve mimarların memleket mimarlığı kültür işlerinde vazifelendirilmesi temenni edilmiştir.

Neticede yeni idare heyeti intihabına geçilerek Zeki Sayâr, Faruk Çeçen, Adaman, Seyfi Arıkan, Sezai Ergüç, Adnan Yazıcı, Arif Hikmet Holtay seçilmişlerdir. Müfettişliğe Samih Kaynak seçilmiştir.

Kongre Kemal Altanın başkanlığı altında toplanmıştır.

İzmirde bulunan define

Defineyi oğluna kızan anası nihayet polise haber verdi

İzmit 28 (Hususî) — Bayan Leylâ namında bir kadın tarafından polise yapılan ihbar üzerine Kemer caddesinde 219 numaralı evde 420 altın lira ile 30 İngiliz, 50 Fransız altını bulunmuştur.

Dün de yazdığımız hadisenin çok garip olan hikâyesi şudur:

İzmirin kurtuluşundan sonra muhacir olarak oraya gelen bayan Leylâ ile oğlu Faik yerleştikleri evde bir define bulmuşlardır. Sıkıntılı hallerinden bu define ile kurtulan ana ile oğul rahat bir hayat yaşarlarken Faik evlenmiş ve bundan sonra anasile arası açılmıştır. Son defa ise, bayan Leylâ hastalanmış ve paralı hastahaneye yatırılmasını istemiştir. Fakat, para harcetmemek istiyen oğlu onu parasız bir hastahaneye yatırmıştır.

Bundan muğber olan ana, derhal polise müracaat ederek evlerinde define bulunduğunu ve bu definenin bir kısmını şimdi oğlu Faikın elinde olduğunu ihbar etmiştir.

Yaz gelmedi ama..

İngiltere sahillerinde "Yaz,, başladı... Daha bahar girmeden ısınan hava, genç kızlara cesaret vermiştir. Dinçliklerini muhafaza için ip atlıyan dört İngiliz kızını, koşan gölgelerile birlikte görüyorsunuz...

landılar ve evlenmeleri "yakın bir istikbalde,, olmak üzere kararlaştırıldı.

FIRTINA İŞARETİ OLAN YILDIZ

Fakat bu istikbal her halde kâfi derecede yakın olmıyacak ki, kararlaştırılan hadise vuku bulmadan önce başka birşey oldu:

Hayattaki sahneye, filmde ikinci bert Rulland çıktı: İkinci nişanlı, erkek rolünü oynıyan erkek — Gil- Fakat, çok geçmeden bir üçüncüsü daha: Gary Cooper. Daha sonra da bu iki artist arasında kıskançlık. Bu suretle Klara, sinema göklerinde fırtınaya alâmet sayılan bir yıldız gibi parıldamıya başladı.

Klara, Garry Cooper ile "Boşanşanma çocukları,, isimli bir film çevirdi. Bu filmden sonra da onunla nişanlandı.

ÇOK YAKIN OLMIYAN İSTİKBALLER

Fakat, bütün bu nişanlanmalarda evlenme kâfi miktarda yakın olmıyan bir istikbale bırakılmış bulunuyordu.

İki "nişanlı,, ayrıldılar. Aradan iki sene geçti. 1927 de Klara hasta düştü. Kendisini tedavi eden doktor onu sevdiğini söyledi. Bu hastalık esnasında nişanlanmış gibi idiler ve gene evlenmeleri yakın bir istikbal için kararlaştırıldı.

Fakat bu istikbal de kâfi miktarda yakın değildi: Klara Bovun hastalığı, hastalıktan sonra iyileşme devresi uzun sürdü. Gerçi aşkları, bu uzun müddete tahammül edecek kadar kuvvetli idi.

Fakat Klara iyileştikten sonra doktor:

— Ben evliyim!. Dedi.

Zavallı kız öyle müteessir olmuştu ki! Fakat doktor, bunu şöyle izah etti:

— Sana ümit vererek fenalık etğimi mi sanıyorsun? Hayır. Senin bugün iyi olarak kalkmış bulunmana evleneceğimize dair verdiğim ümidin büyük bir tesiri vardır.

FIRTINADAN SONRA

Bugün Klara Bov Nerede?. Bu kadar maceralardan sonra şimdi o, mesut bir evlilik hayatı sürüyor:

Bir zamanlar sinema dünyasının gökyüzünde fırtına alâmeti olarak görünen yıldız şimdi artık sakin bir denizin üzerinde ve yalnız bir kişi için parlıyor:

Onu şimdi seven yalnız kocasıdır. Fakat, Klara, eskisinden daha mesut olduğunu söylüyor: Bir buçuk yaşındaki çocukları da onların hayatında en büyük neşeyi teşkil etmektedir.

VAKIT cep kitapları No. 7

Muhtelif eserlerden

Her memlekette

Birkaç gün

Türkçeye çevirenler
Ahmet Ekrem — H. M — A. E

VAKIT KİTABEVİ

Fiyatı: 20 kuruş

Cengel kitabı

Rudyard Kipling'den dilimize çeviren: Nurettin Artam

İngiliz edebiyatının şaheserleri arasında olan bu eser Ulus neşriyatı arasında çıkarılmıştır.

SEZAR

Dün ve Yarın tercüme külliyatındandır
Fiyatı 40 kuruştur

Parasız muayene kuponu

Hususi doktorumuz Pazartesi günleri saat on beş buçuktan yirmiye kadar gazetemiz idarehanesinde, Cumartesi günleri de saat 14 ten 19 a kadar Lâleli Tayyare apartımanları ikinci daire üç numarada daima okuyucularımızı yedi kupon mukabilinde kabul eder.

Çocuk hastalıkları doktorumuz da bu kuponun yedi tanesini biriktirip kendisine götürürseniz cumartesi, salı, perşembe günleri 9 - 12 arası Aksarayda, Millet caddesinde Muratpaşa camii karşısındaki mayenehanesinde çocuklarınıza bakacaktır.

T. B. M. M. de tarihî bir celse

Anayasamıza geçen inkılâp prensipleri

— 5 —

18 — Karı, koca arasında ihanet, ölüm cezasını davet eder ve suçlular, derhal idam edilirler.

19 — Eğer iki aile evlenme bağile bağlanmak isterlerse ve bunun için de yalnız küçük çocuklara malikseler, bu çocukların evlenmeleri caizdir; şu şartla, ki çocuklardan bir kız ve diğeri de bir oğlan ola! Çocuklar ölecek olsalar da, izdivaç kunturatı, buna rağmen baki kalabilir.

20 — Fırtına esnasında banyo etmek veya elbiseleri akar suda yıkamak yasaktır.

21 — Casuslar, ahdi bozanlar ve sirhbazlar, ölüm cezasına mahkûm edilirler.

22 — Vazifelerini ifa etmiyen yahut Hanın davetine icabet etmiyen zabitler ve reisler, bilhassa uzak mesafedekiler, ölüm cezasına uğrarlar. Eğer bu vaziyetlerde yumuşak davranmayı icap ettirici sebepler mevcutsa, alâkadalar, Hanın karşısına bizzat çıkıp, hesap vereceklerdir.

Bunlar, Cengiz Hanın kanunlarından sadece bir müntehibat mahiyetindedir!

İkinci maddeye ilâve edilen vasıflar şu demektir ki mevkii iktidarı elinde bulunduran C. H. P. şimdiye kadar programında umde olarak, esas olarak kabul ettiği bu vasıfları millete mal ediyor.

Atatürk gibi yüksek bir deha ve onun kıymetli arkadaşları, kanuna, Teşkilâtıesasiye Kanununa girmemiş olsaydı dahi, bu işi yürütmek kudret ve kabiliyette olduklarını şimdiye kadar ki filiyatlarile göstermişlerdir. Binaenaleyh bu noktai nazardan bir faidei ameliyesi yok gibi görünüyorsa da, Türk Milletinin — ki ebet müddettir — gelecek nesillerimizin en iyi bir tarzda bir millet ve hükûmet teşkil edebilmesi için lüzum gelen vasıflarla mücehhez olmasını göstermek ve bu vazifeleri kendine emanet etmek itibarile bu vasıf ve bu umdelerin Teşkilâtıesasiyeye girmesini bendeniz muvafık görürüm.

Şimdi yurttaşlarımıza kalacak iş, bu mevzular üzerinde münakaşa etmek; itiraz fikretmek değil, bilâkis bu umdeleri en iyi tecelli ve tahakkuk ettirebilecek ve bu suretle de Atatürkün istediği gibi milletimizi muasır medeniyet, muasır milletlerin seviyesine ve hattâ onların fevkine çıkaracak tedbirleri alarak bu neticeye varmaktan ibaret olacaktır. Biz Atatürk'ü ilk defa muzaffer bir kumandan olarak kendini tarihe yazdırdığını görüyoruz. Ondan sonra Türk Devletini kurup başına geçtikten sonra hiç yanılmaksızın idarî, siyasî bir çok kararlar alarak ve birçok inkılâplar vücude getirerek millet ve memleketi vardırdığı saadet derecesini yakinen görüyoruz. Ve bu itibarla da kendisini tarih büyük bir siyaset dahisi olarak kaydetmek zaruretindedir. Bu kadar isabetli kararlarını uzun zaman görerek, onun filiyat vâdisinde, filiyat sahasında tahakkuk eden neticelerine baktıktan sonra bize düşen iş bu işaret ettiği noktalarda yekvücut olarak birleşmek ve onun gösterdiği umdeleri hırzıcan edecek şekilde kabullenmektir. (Alkışlar) Bu noktadan da zannetmem ki yurttaşlarımız başka türlü düşünsün. Yalnız bu umdeler üzerinde tevakkuf etmeği ben zait bulurum.

Çünkü kıymetli Dahiliye Bakanımız çok salâhiyetli bir lisanla, vâkıfane bir şekilde bunu izah buyurdular. Ben yalnız bütün bu umdelerin bizden istediği bir noktayı işaret etmek isterim. Atatürk bütün icraatında hedef olarak bunu kabul etmiştir. Bu da, kendi rahatını hiç hakmıyarak yalnız millet ve memleket için çalışmağı gaye bilmek ve bunun için de gayet ferağatkâr ve fedakâr olmak. Şimdi herhangibir vasfı ele alalım: meselâ devletçilik vasfını alalım: bu vasfa istinaden Devlet gerek teşebbüsçülüğünü ve gerekse başarıcılığını üzerine aldığı bir işte kullandığı elemanlar eğer bir iş yapan şahsî teşebbüs sahibi kadar o işe kendini bağlamazsa ve onun huzur ve rahatını feda etmezse devletçilik vasfına ihanet etmiş olur ve bu vasıf semeredar olmaz. Ayni zamanda Atatürkün devletçilik vasfını haiz bir ferdi olamaz. Binaenaleyh feragat şarttır. Yine bir misal olarak 74 üncü maddedeki değişikliği gösterelim: Orada belki vatandaşlardan şimdiye kadar elde ettikleri menfaatin bir cüzünü âmme namına müsait şartlarla vermesi istenecektir. Eğer bu adamlar tam feragatkâr olmazsa matlûp neticeye varılamaz. Fakat hiç şüphesiz ki Halil Menteşe arkadaşımın da işaret ettiği veçhile beşeri daima tekâmüle sevkeden ve bu hususta dinamik bir kıymeti olan mülkiyet hakkını hatırdan geçmez. Zaten 74 maddenin kısmı evveli bunu sarahaten temin etmektedir.

Binaenaleyh ileride yapılacak kanunlarda âmme menfaati ile, şahsın menfaatini telif etmek için yüksek Meclisin inceden inceye çalışacağına emin olmak pek tabiîdir. İşte görülüyor ki, bütün bu vasıfların iyi netice verebilmesi için vatandaşların, Yüksek Atasının sözünü tutacak şekilde feragati his ve feragati nefisle işe sarılmaları ve memleketi bu şekilde müstefit etmeleri gerektir.

İlâve edilen beş vasıftan biri de, inkılâpçılıktır. Muhterem arkadaşımız B. Halil burada kendilerine ârız olan bir tereddüdün izah edilmesini istediler. Hakikaten sureti zahirede görülüyor ki memleket siyasî inkılâbını yapmış ve en mükemmel bir şekli hükûmet kabul etmiştir. Şu halde burada yani inkılâpçılık sahasında yapılacak olan nedir? İçtimaî inkılâpları yapmış memlekette bunun üzerinde de söz söylemeğe mahal kalmamıştır. Memleket iktısadî inkılâbında bir kanun ile ikmal etmek üzere bulunmuştur. Şu halde inkılâpçılık ne şekilde tecelli edecektir? Daha ne istenebilir? Ben öyle zannederim ki, bu, teceddüt ve terakkinin bir remzidir. Zihayat olan her şey daima ilerlemeğe muhtaç ve mecburdur. Tevakkuf ettiği takdirde inhitat başlar. Şu halde onu inhitattan kurtarmak için mütemadiyen ümran yapmak, ileriye gitmek zaruretindedir. Buradaki inkılâpçılıktan alacağımız mana bu olacaktır.

Diğer kayıtlar hakkında söyliyecek bir sözüm yoktur.

Tabiatile mademki devlet işleri gittikçe çoğalıyor, eski devlet mefhumu yerine bugünkü hükûmete düşen birçok vazifeler vardır. Elbette teşkilâtı bu vezaifi yapabilecek şekilde çoğaltmak doğru olur. Hulâsa itibarile söyliyeceğim şudur: Atatürk'ün işaretini bu memleketin hüsnü niyetle kabul etmesi bu memleketin ve bu milletin menfaatinedir. (Bravo sesleri, alkışlar)

TEŞKİLATIESASİYE EN. R. ŞEM SEDDİN GÜNALTAY (Sivas) — Arkadaşlar; Halil Menteşe arkadaşımız çok ince ve esaslı bir noktaya temas ettiler. Bu nokta da, bugün taâdili teklif edilen ve Türkiyenin esas teşkilâtı hakkında umde olarak kalması tekarrür eden ikinci maddeye aittir.

Arkadaşlar; bu madde Türkün hayatından, Türkün tarihinden, Türkün asırlar içerisinde geçirmiş olduğu inkılâplarından mülhem olan kutsî esaslardır. Bu sesler arzettiğim giib, Türkün tarihinden çıkarılmıştır: Türkün tarihini karıştırırsak, mazinin karanlıklarına gömülen ve asırların en derinliklerinden kutsî bir varlık halinde beşeriyet üzerine yükselen Türk; ancak o günden bugüne kadar, varlığını, bugün burada tesbit ettiğimiz esaslara istinaden muhafaza etmiştir. Türk yaşamıştır; milliyetçi olduğu müddetçe; Türk yaşamıştır, devletçi olduğu müddetçe; Türk yaşamıştır, ancak kendi varlığı - nın esaslarını kendi ruhundan çıkardığı müddetçe... (Bravo sesleri)

İşte Türk ölüm döşeğinde iken, varlık ruhunu, kendisine nefhedenler Türkün tarihine gömülerek onun varlığının esas seciyelerini bulmuş ve bugün burada teklif etmişlerdir. (Bravo sesleri)

Arkadaşlar; bir milletin ana kanunu yapılırken ilk evvel nazarı itibare alınacak şey, o milletin kendi hususiyeti, kendi ruhunun tecelliyatı olmalıdır. Ancak ve yoldaki umdelere istinat eden bir millet, en büyük fırtınalar karşısında varlığını ve benliğini muhafaza eder.

Türk, Asyanın bir ucundan öbür ucuna kadar hâkim olduğu devirlerde kendisini yıkan âmil ancak içinde yer alan haricî milletlerin telkinleri olmuştur.

Büyük Tukyu devleti yıkıldı. Bunun âmili o zamanki Çin siyasilerinin, Türk benliğini yıkmak üzere, mütemadiyen yaptıkları telkin ve fikirler olmuştur.

Hepiniz bilirsiniz ki bütün dünya Türkün ölümünün, determinizm, esaslarına göre, mukadder olduğunu iddia ettikleri bir sırada, onun büyükleri, ancak Türkün ruhundan aldığı kanaatle bugün gördüğünüz bu canlı ve hayatlı devleti kurmağa muvaffak olmuşlardır. (Alkışlar, bravo sesleri) Şu halde bugün huzurunuza arzedilen tadilâtın esası olan Cümhuriyetçilik, Türkün kendi ruhunun ifadesi demektir; Milliyetçilik, o da kendi varlığının idamesi için lâzım olan esastır. Şu halde Türkün bu esasları Teşkilâtıesasiye Kanununda yer bulunca, bunlara muhalif olarak fikirler serdedilmiyecek midir diyorlar. Bir liberal çıkıp liberalizm esaslarını, bir komünist çıkıp komünizmi müdafaa edemiyecek midir diye soruyorlar.

Hayır etmiyecektir, edemiyecektir. Teşkilâtıesaiye Kanununa muhalif herhangi bir hareket nasıl bir cürüm ise bu esaslara muhalefet de ayni şekilde cürüm sayılacaktır. (Bravo sesleri, alkışlar)

İki beyaz damla
İşte ölümün sırrı

Polis tarihinde meşhur altı zehirleme vakasının esrarını nasıl buldular

Zehirle öldürmek! Küçük beyaz bir hap vererek veya içecek su içine birkaç fiske toz atarak zehirlemek. Bu içki masumiyetle içiliyor. Birden bire saancılar, feci ıztıraplar.

Bir müddet sonra ölüm. Ne müthiş bir akibet!

Zehirleme vakalarının birçoğunda müthiş bir aptallık göze çarpar. Cani, kendini sakladığını sanır. Fakat hakikat bakın nasıl meydana çıkıyor.

Cinayetler tarihinden bir misal getireceğiz: Sene 1892.. Ve hayatı idamla nihayetlenen Neyl Krim isimli bir haydut.

Esas maksat para sızdırmaktı. neticede müteaddit genç kadınlar öldürülmüş oldu.

Bu kadınlar biribiri ardınca esrarengiz surette ortadan silinmişti.

Evvelâ, bu işin içinde bir kötü oyun olduğu keşfedilemedi. Matilda Klover isminde bir genç kadın bir gün birdenbire feryada başladı. Bir sancı tutmuştu. Acemi bir köy doktoru baktı. Vaziyeti teşhis edemedi. Bir müshil verdi. Geçti gitti.

Genç kadın, kendisini bir yabancı adamın ziyaret etmesinden bahsediyordu. Ertesi günü öldü.

Altı ay sonra, Elen Donvort isminde diğer bir kadın sancı içinde kıvranmağa başladı. Hastahaneye götürüldü. Iztırap içinde birşeyler anlattı. Siyah sakallı bir adamdan ve içeceği şey içerisine iki bamla beyaz bir nesne koyduğundan bahsediyordu.

Fakat hikâyesini tamamlıyamadan öldü. Üzerinde teşrih ameliyesi yapıldı. Ve midesinde Striknin ve morfin bulundu.

Kısa bir zaman sonra buna benzer iki vakaya daha tesadüf edildi. Alis ve Emma isimli iki kız. Bunların her ikisi de Fred isimli bir adamın adını zikrediyorlardı. Bu adam her ikisini de görmeğe gelmiş ve her ikisine de üç hap vermişti. Onun bir doktor olduğunu söylüyorlardı. Bu hapları aldıktan sonra pek hastalanmışlar. Fakat çok sürmeden ölüverdiler.

Vücutları üzerinde teşrih yapıldığı zaman bunların da azalarında Striknin müthiş zehire tesadüf edildi.

Zehirlenen akdınlardan biri muhteviyatını bilmediği meçhul kadehi ile

Bu hadiseden sonra Doktor Harper isminde biri meçhul bir yerden bir mektup almıştır. Mektupta Doktor Harper'a oğlunun katil olduğu söyleniyordu. Hem öyle bir katil ki, son günler içinde zehirlenmek suretile öldüğü ilân edilen Alis ile Emmayı öldürmüş olmakla itham ediliyordu.

Mektubu yazan adam sonra şunu ilâve ediyordu:

"Oğlunuzun katil olduğuna dair elimde deliller var. Eğer 1500 sterlin verirsen susarım.,,

Doktor Harper bu mektubu alır almaz derhal polise vermiştir. Polis bu sıralarda Neyl Krim isimli birini tehdit mektubu göndermek suçile tevkife muvaffak oluyordu.

Ondan sonra meşhur bir Londralı Doktora daha tehdit mektubu geldi. Bu mektupta da Matilda Klover isimli genç kadını o doktorun öldürdüğü ilân ediliyor ve şöyle deniyordu:

"2500 sterlin verirseniz, bu haberi kimseye yaymam.,,

Bunun üzerine Matilda Kloverin mezarı açıldı. Cesedi çıkarıldı, vücudunda otopsi yapıldığı zaman Striknin zehiri görüldü.

Neyl Krim isimli şahsın oturduğu ev araştırıldı. İki ufak kâğıt parçası bulundu ki, üzerinde (M. K) ve (E) baş harfleri görülüyordu. Bu isimler maktul kadınlardan ikisinin isimlerinin baş harfleri idi. Bundan başka, Striknin isimli zehiri ihtiva eden beş şişe dolusu hap da ele geçti. Bu zehirleme işlerini onun işlediğine dair birçok delillere daha tesadüf edildi.

Neyl Krim isimli cani, Amerikadan İngiltereye gelmiş, Lamhet'de ların rer ikisi de Fred isimli bir ayerleşmiş ve nazarî surette birkaç tıp bahsi bildiği cihetle kendisini doktor satmağa kalkışmıştır. Fakat doktorluğu pek sökmemiş olduğu için ve fazla para dahi kazanamadığından, tutup şantaj yapmağa kalkışmış ve türlü şantaj ve katil suçları işlemiştir.

Neticede bu Amerikalı haydut, idam sehpasında bütün cezalarının suçunu birkaç saniye içinde ödemiş bulunuyor.

Balkanlarda:

Romen ve Yugoslav başvekillerinin mülâkatı

Çek Cumurreisi Belgrada gidecek

Küçük Antant arasında bağlılık bulunduğunu göstermek için fevkalâde bir toplantı yapılacaktır

Belgrad, şubat (Hususî) — Atinada toplanan Balkan konseyinde Romanyayı temsil ettikten sonra Başvekil ile birlikte buraya gelen Romanya hariciye vekili Antonesko, buraya geldiğinin ertesi günü Yugoslav hükûmet naibi Prens Pol tarafından kabul edilmiştir. Prens Pol, bu kabulden sonra Antonesko ile Atinada Balkan konseyinde Romanyanın murahhasları olan diğer zatları yemeğe alıkovmuştur.

Romanya hariciye vekili buradaki Küçük Antant ve Balkan Antantı elçilerini kabul ederek konuşmuştur. Sonra da Başvekil ve hariciye vekili Stoyadinoviç ile iki memleketi alâkadar eden bütün meseleler hakkında uzun süren mülâkatlarda bulunmuştur.

Bu konuşmalara dair resmî bir tebliğ neşredilmemekle beraber Küçük Antantın yakında yapacağı fevkalâde toplantının mevzuu bahs olduğu tahmin edilmektedir. Küçük Antantın yapacağı bu toplantının henüz tarihi katiyetle tesbit edilmemiştir. Fakat bazı yabancı matbuatta görünen asılsız şayialarım hilâfına Küçük Antant devletleri arasında bağların pek sıkı olduğunu isbat için bu toplantı yapılacaktır. Hattâ üç devletin aralarındaki bağların pek kuvvetli bulunduğunu isbat için Çekoslovakya cumhurreisi Beneşin buraya geleceği de haber verilmektedir.

Romanya hariciye vekili burada bir günden fazla kalamamıştır. Refikası da yanında bulunan Antoneskoya Yugoslav hükûmeti ve ahalisi, gelirken olduğu gibi giderken de büyük hürmet göstermiştir.

Atina konseyinden sonra Romanya hariciye vekilinin buraya gelmesi buranın efkârı umumiyesine çok hoş görünmüştür. Atina konseyinde diğer müttefikleri ile her noktai nazardan görüş birliği bulunduğu sabit olan ve aynı zamanda Küçük Antantın üç rüknünden ikisini teşkil eden Romanya ve Yugoslavya hükûmetlerinin Küçük Antant noktai nazarındandan da biribirlerile sıkı bağlı olmaları ve bu hususa dair görüş birliklerinin bu suretle de tebarüz ettirilmiş olduğu kanaati burada umumî mahiyettedir

PARA

Dün ve Yarın Kitaplarındandır
Fiyatı 25 kuruştur

Dün ve Yarın Tercüme Külliyatı

60 Kitab, koca bir kütübhane

Bu kütübhane Avrupanın tanınmış muharrirlerinin en mühim eserleri tercüme edilerek meydana getirilmiştir

1 inci Seri		2 inci Seri		3 üncü Seri		4 üncü Seri		5 inci Seri		6 ıncı Seri	
1 Safo	100	11 Gorio baba	100	21 Hükümdar millet	50	31 J. Rasin IV.	60	41 De profundis	50	51 Eneit	100
2 Aile çemberi	100	12 Deliliğin psikolojisi	50	22 Komünizm	50	32 Metafizik	40	42 Günün hukuki işleri	75	52 Para	25
3 Ticaret, banka, borsa		13 İlkbahar selleri	75	23 Günün iktisadî işleri	60	33 İskender	60	43 Eflâtun	35	53 Sezar	40
4 Devlet ve ihtilâl	75	14 Engerek düğümü	60	24 Yeni ilmizihniyet	75	343 Kadın ve sosyalizm	100	44 Gizli harpler	75	54 İlmi felsefe	40
5 Sosyalizm	75	15 J. Rasin III	75	25 Cumhuriyet	50	35 Demokrit	25	45 Disraelinin yahatı	100	55 Karıncaların hayatı	75
6 J. Rasin I	75	16 Samimî saadet	50	26 Tercümenin rolü	100	36 Dinler tarihi	125	46 Metafizik nedir	25	56 Demosten	35
7 İşçi sınfı ihtilâli	60	17 İstatistik	30	27 Değişişler	75	37 Filozofi ve sanat	40	47 Yeni adam	75	57 Çiçeron	40
8 İsfahana doğru	100	18 Çocuk düşürtenler	60	28 Laokon	30	38 Etika	100	48 İrsiyetin tesirleri	75	58 Hipnotizma	100
9 Ruhî hayatta Lâşuur	60	19 İlim ve felsefe	30	29 Kapitalizm buhranı	50	39 Heraklit	25	49 Politika felsefesi	75	59 nsan	50
10 J. Rasin II	75	20 Cemiyetin asılları	100	30 Salambo	125	40 Ruhî mucizeler	75	50 Estetik	25	60 Yeni kadın	40

Bu kitapları yazan muharrirlerin bir kısmının ismi: A. Dode, A, Moruva, eLnin, Piyer Loti, Dr. Yung, Balzak, T. Bernard, Turgenyef, F. Moriak, Tolstoy, Andre, Moris Silk, F. Engels, Rosel, Lenin, Stalin, Ksenefon, Ovid, Lessing, Pr. Piru, Flober, Aristo, Plütark, August Bebel, P. Kropotkin, D. Janet, Zichka, F. Strovski, Hegel, Virgile, Reichenbach, M. Maeterlinck,

Bu kitapları tercüme edenlerin bir kısmının ismi: H. Rifat, İ H. Alişan, Muhlis Etem, Sabiha Zekeriya, H. Nazım, B. Hayrullah. Dr. İzzettin, Sami zade Süreyya, eyami Safa, Suphi Nuri, Hilmi Ziya, Muhiddin, Galip Kemali, Salih Zeki, Suud Kemal. A. Hamdi Başar, H. Ömer Budda. Ağaoğlu Ahmet, Cemil Sena. Burhan Toprak. H. Var oğlu, Öğretmen Remzi Türker ve Nihat Kip, Sadri Ertem, Ziya Somar, M. Naci Ecer.

VAKIT Kütüphanesine müracaat ediniz. Bu kitapları taksit ile de tedarik hususunda size kolaylık gösterecektir. **Istanbul Ankara caddesi Telefon 24370**

Modası geçmiyen bir silâh

(Yedinci sayıfadan devam)

GEMİDE EN SESSİZ YER

Bütün bu zaman esnasında ateş eden gemi ile hedef muhtelif süratlerle muhtelif istikametlere doğru ilerlemekte ve toplar ise hedefe doğru değil top santralının emrettiği cihete doğru çevrilmişlerdir. İşin en garibi top atışları esnasında gemide en sessiz sedasız yer "Taretlerin„ içidir. Namlular dışarı doğru 12 ilâ 15 metre uzandıklarından ve topçular kalın bir zırh tabakasile muhafaza edildiklerinden top sesile hasıl olan ihtizaz buralara kadar kuvvetli bir surette gelemez. Hattâ atıştan sonra namlular bir metre geriye seğirdim yapmasalar topun atış yatağının bile farkına varılmaz. Fakat taret dahilinde cephane asansörlerinin ve topların dolup boşalmasile hasıl olan seslerin yaptığı gürültü vardır.

Atıştan sonra namlu dahilinde kalan gazın tarete hücum etmemesi için namlu içine hava sevkedilir ki bu da bir hışıltı çıkarır.

En heyecanlı hedef talimleri telsiz ile kontrol ve idare edilen ve içinde hiç adam bulunmıyan bir gemiye karşı yapılanlardır.

İçinde telsiz tertibat olan bir torpito muhribi bu hedef gemisini uzaktan idare eder. Yalnız büyük toplarla yani 38 lik ve 40,5 luklarla bunun üzerine kuvvetli ateş açılmaz. Bu takdirde bu geminin batmak tehlikesi vardır. Vasat toplarla kendi kendine hareket eden bu gemi üzerine açılan ateşin tesiri atıştan sonra tetkik edilir.

Hedef talimlerinde iktısada mümkün mertebe riayet edilir. Çünkü 40,5 luk bir mermi 4.200 Türk lirasına mal olmaktadır.

Dr. İhsan Sami

BAKTERİYOLOJİ

LABORATUVARI

Umumî kan tahlilâtı. Frengi noktai nazarından (Wasserman ve Kahn teamülleri) Kan küreyvatı sayılması, tifo ve sıtma hastalıkları teşhisi. İdrar, balgam, cerahat, kazurat ve su tahlilâtı ültarmikroskopi, hususî aşılar istihzarı Kanda üre, şeker, Klorür kollesterin miktarlarının tayini. Divanyolu No. 113 Tel.: 20981

Bulgaristandaki partiler

(Üsyanı 1 incide)

Eğer bu seçimde ahali hakikaten partilerin nüfuzundan kurtulmuş olduğunu gösterirse umumî seçim de yapılacaktır. Binaenaleyh bu bir tecrübeden ibarettir.„ demek istemişti.

Şimdi seçim vakti geldi. Fakat hükûmetin kanunen ilga ettiği partiler de harekete geçtiler. Birçok hadiseler oldu. Bu hadiselere dair olarak hükûmet şu resmî tebliği neşretmiştir:

"Harbiye vekili General Yukofun teklifi üzerine kaymakam V. Yonof ile yüzbaşı Mingo, Hacililef, Vas. Mutatef, yüzbaşı vekili Kayorkiyefin ordudan ihraç edildikleri bildirilmiştir. Bunların ihracına sebep olarak da taahhütlerini nakzederek gayri kanunî teşkilâtlara dahil bulunduklarının isticvaplarında tahakkuk etemsi olduğu zikredilmektedir.„

Dahiliye vekili Kresnofoki bu hususa dair verdiği beyanatta hükûmetin taklibi için bir çete teşkil edildiğinin ortaya çıktığını ve hükûmetin verdiği emir üzerine polisin bu harekete dahil bulunan birçok kimseleri tevkif ettiğini bildirmiştir. Tevkif edilenlerin eksersi Dalyan Valçef ile Çankofun teşkilâtlarına dahil bulunan kimselerdir. Bunlar Darıdere ve Basmahane taraflarına tehcir edilmişlerdir Çankofçuların ahaliyi belediye seçimine girmemeğe teşvik eden risale ve matbu broşürleri yakalanmıştır.

Eski Başvekil Malinof da seçimin aleyhine dair çıkardığı matbu bir beyannamede hükûmeti istifaya lere dair de beyanatta bulunmuş ve davet etmektedir.

Dahiliye vekili bu beyannamehükûmetin eski partilerin belediye seçimine karşı gelmelerine hiç bir surette müsaade etmiyeceğini ve zaten belediye seçiminin siyasî bir mahiyeti bulunmadığını söylemiştir. Fakat hükûmetin şimdiye kadar aldığı bütün tedbirlere rağmen lâğvedilen eski partiler tekrar harekete geçmişlerdir.

Mareşal Di Bono İtalyan Müstemleke Nazırını düelloya çağırdı

Roma, 28 (A.A.) — Israrla dolaşan bazı şayialara göre mareşal di Bono müstemlekât nazırı Lessova'yı düelloya davet etmiştir. Mussolini bu düellonun vukuunu istemediğinden bir haysiyet divanı kurulmasına karar vermiştir. Söylendiğine göre di Bono Habeşistanın istilâsı bidayetindedeki kumandalığı esnasında yaptığı icraatı tenkit eden bazı makalelerin neşrine mani olmadığı için nazırı muahaze etmektedir.

Göz Hekimi

Dr. Şükrü Ertan

Cağaloğlu Nuruosmaniye cad. No. 3

(Cağaloğlu Eczanesi yanında)

Telefon. 22566

DOKTOR

Hüseyin Usman

Sabık Haseki hastahanesi dahiliye mütehassısı. Lâleli, Lûtuf, apartımanı

Alman seferberliği

(Üstyanı 1 incide)

edecek derecede hazır bulunması lâzım geldiğini söylediğini haber vermektedir.

HİTLER SOVYETLERE KARŞI HARPTEN VAZ GEÇMİŞ

Varşova, 28 — Bir makalesinde eski Başvekil General Sikorki, Almanyanın Sovyet düşmanlığı aksasında Alman hudutlarının şark ve cenubundaki topraklara müteveccih emperyalist gayeler gizlediği kanaatindedir. Esasen Almanyanın Sovyetler Birliğine taarruz edeceğine ihtimal verilmemektedir. Çünkü iki memleket arasında müşterek bir hudut yoktur ve her iki memleketin ordusu da aşağı yukarı aynı kuvvettedir.

General, Alman ordusunun kıymetinden şüphe edilmese de Sovyet ordusunun adet itibarile tefevkünun inkâr edilemiyeceğini söylemekte ve Sovyetler Birliğinin geniş arazisi sayesinde neticede teraziyi kendi tarafına meylettireceğinden emin bulunmaktadır.

General, makalesini bitirirken diyor ki:

"Hitler, artık Sovyetler Birliğine karşı harbetmek niyetini beslemiyor. Böyle bir ihtimali gerek Ludendrof, gerekse General Fritsch sureti katiyede uzaklaştırmışlardır. Nihayet bizzat Hitler bile Rabelle ve Berlin Alman — Sovyet itilâflarını meriyette bırakıyor ve Moskovadan ticarî, hattâ askerî kredileri bile esirgemiyor.„

Yunan Kralı bütün memleketi dolaşmıya çıkıyor

Atina 28 (Hususî) — Geçen cumartesi akşam Yunan kralı Majeste İkinci Yorgi Falerden girdiği Averof zırhlısile Ege denizindeki Yunan adalarının başlıcalarından bulunan Sakız, Midilli ve Sisama bir gezinti yapmıştır. Birkaç günden fazla kalmadığı bu adalara giderken kral donanma umum kumandanı amiral İkonomu ile sosyal yardım vekili Korizis ve deniz müsteşarını da refakatine almıştı. Kral bu üç adayı birer gün kalmak suretile dolaştıktan sonra dün yine Averof gemisile Falere dönmüş ve Başvekil ile vekiller tarafından karşılandı.

Kralın bu üç günlük seyahati tefsirlâtını bütün yurt gazeteleri uzun uzadıya neşretmişlerdir. Gittiği yerlerde fevkalâde samimî tezahüratla karşılanan kral ahalinin her sınıfı ile bilhassa san'atkâr ve esnaflarla temas etmiş zürra sınıfının ihtiyaçlarını dinlemiştir. Midillide bulunduğu zaman adanın halisinden siyasî cürümler dolayısile mahkûm bulunan on yedi kişiyi affetmeleri ada ahalisine karşı iyi bir cemiyet teşkil etmiştir. Yine gazetelerin yazdıklarına göre ahalinin gösterdiği heyecanlı istikbalin pek samimî bulunduğunu ve kral'a karşı hissedilen hürmetin pek büyük olduğudur. Hattâ bugün kendisini ziyaret eden Başvekil Metaksasa bizzat kral gördüğü hüsnükabul den dolayı pek mütehassis olduğunu söylemiştir.

Kralın bütün meleketi dolaşacağı anlaşılmaktadır. Bugünlerde Başvekille birlikte Giride gidecekler ve sonra da Makedonya ve İber taraflarına seyahate çıkacaklardır. Bu arada Morayı da ziyaretzecekleri muhakkaktır. Kralın bu seyahatlerinin sebebi hem memleketi iyice tanımak hem de ahali ile temas ederek dertlerini dinlemek arzusundan ileri geldiği söylenmektedir.

VAKIT
PROPAGANDA SERVİSİNDEN:

ilânla alâkadar Bankalar, müessesat, şirketler ve tüccaranın Nazarı Dikkatine:

KURUN ve HABER gazetelerinde neşredilecek ilânlara ait tarife aşağıda gösterilmiştir:

Birinci sayıfada başlık	Kuruş:	500
Birinci sayıfada santimi	„	300
İkinci sayıfada santimi	„	100
Üçüncü ve dördüncü sayıfada santimi	„	50 - 35
İlân sayıfalarında santimi	„	30
Resmî ilânların santimi	„	20
Kitap, kitaphane, mektep, gazete ve hayır müesseseleri ilânatı santimi	„	20
Tüccarî mahiyeti haiz olmıyan küçük ilânlar yirmi kelimeye kadar	„	30
Küçük ilânların beş defası	„	100
Muhtaç san'atkârlar ve iş arıyanların ilânatı 10 kelimeye kadar meccanen		00
Devamlı yapılacak ilânat için tenzilât yapılır.		

İlânlar için yalnız Ankara caddesinde VAKIT Yurdunda
PROPAGANDA
Servisine müracaat edilmelidir.
Telefon: 24370
Başka hiçbir ilân müessesesinin bu gazeteler namına ilân almak salâhiyeti yoktur.

BAY ve BAYAN

Barıştılar... Gülüştüler Sevişiler ÇÜNKÜ...

Bayan adeta ihtiyarlamış, ve güzelliğini kaybetmiş olup, bay tarafından evvelki muhabbetine nail olamıyordu. Fakat bir hafta JOLİ - FAM Kremini ve pudrasını kullandıktan sonra, bayan; kaybetmiş olduğu gençliğine tazeliğine ve güzelliğine yeniden kavuşmuştu. JOLİ - FAM Kremlerinin bu güzelleştirici hassaları bugün kadınlar âleminde bir sır değildir ve her kadın tercihen JOLİ - FAM Kremi ve pudrasını kullanmaktadır.

Türk Hava Kurumu
Büyük Piyangosu

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir
5. inci keşide 11 Mart 937 dedır.
Büyük ikramiye: 50.000 Liradır.
Ayrıca: 15.000, 12.00000 10.000 liralık ikramiyelerle (10.000 ve 20.000) liralık iki adet mükâfat vardır.

Takvim	Pasartesi 1 Mart 16 Zilhicce	SALI 2 Mart 17 Zilhicce
Gün doğuşu	5 35	6 33
Gün batışı	18 00	18 01
Sabah namazı	6 00	6 00
Öğle namazı	12 27	12 26
İkindi namazı	15,33	15,33
Akşam namazı	18,00	18 01
Yatsı namazı	19 29	19 30
İmsak	4 56	4 54
Yılın geçen günleri	60	61
Yılın kalan günleri	305	304

İSTANBUL BELEDİYESİ
Şehir Tiyatrosu

Fransız Tiyatrosu
Operet Kısmı
1 - 3 - 937 pazartesi günü akşamı saat 20,30 da
DELİDOLU
Yazan: Halit Fahri Ozansoy, besteliyen: Cemal Reşit

2—3—937 salı günü akşamı saat 21 de
Naşit
Tarafından: *KILIBIKLAR* ve *DELİDOLU*

KADIKÖY SÜREYYADA
HALK OPERETİ
Meşhur Tomakos'la *KIRKYILDA BİR* Operet 3 perde 1 tablo perde aralarında Tomakos tarafından türkçe, rumca şarkılar şarkılar, salı akşamı *KIRKYILDA BİR*

KİRALIK KÂRGİR EV VE DÜKKÂN

Beşiktaş Vakıf akarlar idaresinden: Beşiktaşta Akaretlerde 14, 18, 29, 30, 33, 45 46, 47 numaralı evlerle 15, 19, 20, 21, 24, 28, 43 numaralı dükkânlar açık artırma suretile kiraya verileceğinden isteklilerin 3 Mart 937 çarşamba günü saat 15 e kadar Beşiktaşta Akaretlerde 54 numarada mütevelli kaymakamlığına müracaatları.
(V. No. 20932)

SATILIK EMLÂK ARANIYOR

Satılık apartıman, ev ve dükkânı olanlar tapu senetlerile Galatada Ada hanında (Emlâk ve Sigorta İşleri Bürosuna) müracaat. Telefon: 43837

Günlük RADYO Programı

1 Mart 937 Pazartesi

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı. 14,00 Son.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 çocuklara masal: İ. Galip Arcan. 20,00 Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. Saat ayarı 21,15 Şehir Tiyatrosu dram kısmı (Karmen).

22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23,00 Son.

2 Mart 937 Salı

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı. 14,00 Son.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Eminönü Halkevi Neşriyat kolu namına Bay Nusret Safa (Yeni çıkan kitaplar). 20,00 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Vedia Rıza ve arkadaşları. Saat ayarı. 21,15 Şehir Tiyatrosu operet kısmı (Üç saat) 3 üncü perdesi.

22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23,00 Son.

3 Mart 937 Çarşamba

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı. 14,00 Son.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat 17,00 İnkılâp dersleri: Hikmet Bayur tarafından Üniversiteden naklen. 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Konferans: Doktor Ali Şükrü (ocuk hastalıkları hakkında). 20,00 Sadi ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Türk musiki heyeti. Saat ayarı. 21,15 Orkestra.

22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23,00 Son.

4 Mart 937 Perşembe

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 12,05 Muhtelif plâk neşriyatı. 14,00 Son.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat 17,00 İnkılâp dersleri: Hikmet Bayur tarafından Üniversiteden naklen. 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Maryo Parudi tarafından gitar solo. 20,00 Rifat ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Safiye ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. Saat ayarı. 21,15 Orkestra.

22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23,00 Son.

KURUN

Abone bedelleri

	Memleket içinde	Memleket dışında
Aylık	150	300
3 aylık	400	800
6 aylık	750	1450
Yıllık	1450	2700

Türkiyenin her posta merkezinde KURUN'a abone yazılır.

Telefon
İdare: 24370
Yazı işleri: 21413
Posta kutusu: 45
Telgraf adresi: KURUN İstanbul
Basıldığı yer: İstanbul Ankara Caddesi VAKIT Yurdu.
Sahibi: ASIM US
Neşriyat direktörü: Refik A. Sevengil

KURUN doktoru
Necaeddin Atasagun

Her gün 16,30 dan 20 ye kadar Lâlelide Tayyare apartımanlarında daire 2 numara 3 de hastalarını kabul eder. Cumartesi günleri 14 den 20 ye kadar muayene parasızdır.

5 Mart 937 Cuma

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı. 14,00 Son.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat 17,00 İnkılâp dersleri: Hikmet Bayur tarafından Üniversiteden naklen.

Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Spor müsahabeleri: Eşref Şefik tarafından. 20,00 Vedia Rıza ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. Saat ayarı. 21,15 Orkestra.

22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23,00 Son.

6 Mart 937 Cumartesi

ÖĞLE NEŞRİYATI:

Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Muhtelif plâk neşriyatı. 14,00 Son.

AKŞAM NEŞRİYATI:

Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Şehir Tiyatrosu komedi kısmı (Ismarlama koca). 20,00 Fazıl saz heyeti. 20,30 Ömer Rıza tarafından arapça söylev. 20,45 Fazıl Saz heyeti. Saat ayarı. 21,15 Orkestra.

22,15 Ajans ve borsa haberleri ve ertesi günün programı. 22,30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları. 23,00 Son.

KUMBARA

BİRE 1000 VEREN TARLADIR

TÜRKİYE ZIRAAT BANKASI

Tramvay, Tren, vapur, sinema ve mektep gibi kalabalık yerlerde başkalarından

GRİP, NEZLE, DİFTERİ, KIZIL

gibi mikropları ağız ve boğaz yoliyle giren
Bulaşıcı hastalıklar kapmamak için
Ağzımızda

Akridol

bulundurunuz. Akridol ağız ve boğazı mikroplardan temizlediği gibi boğaz ve bademcik iltihaplarını da pek çabuk geçirir. Her eczanede bulunur.
Ufak kutusu 35
Büyük kutusu 70 kuruştur.

EN
KESKİN TRAŞ BIÇAĞI
HOBBY

ZARAFET
DEĞİŞİKLİK

Asrî parşömen abajurlu elektrikli divar

LAMBALARI

Kordo ru, fişi v 60 watlık lâmbasile

Peşin 295 krş.

SATİE'DE

Tel 44963

Şubeleri. Beyoğlu, Tünel meydanı
Istanbul Beyazıt, Elektrik Evi
Kadıköy Elektrik Evi iskele cad.
Üsküdar iskele geçidi
Büyükada iskele meydanı

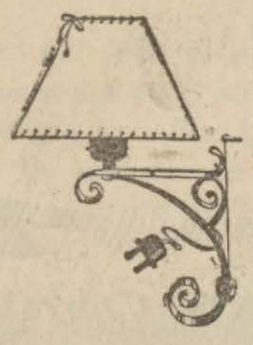

RADYO MAKİNALARI İÇİNDE EN BÜYÜK MUVAFFAKİYETİ ELDE EDEN YALNIZ

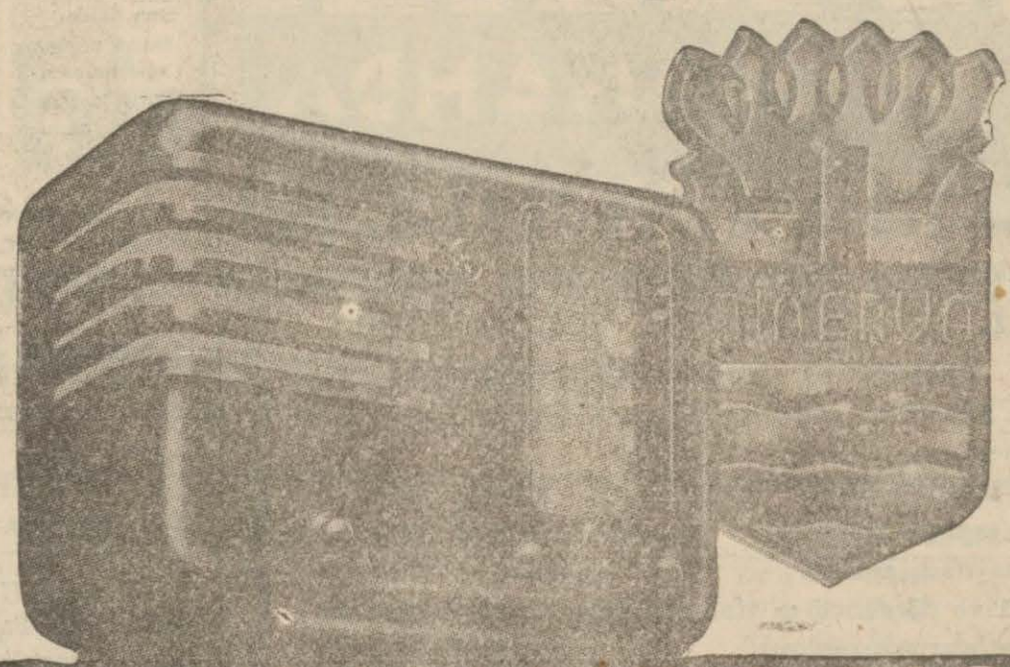

MİNERVA-RADIO

LARDIR.

Kürrei arz üzerinde radyo birinciliği rekorunu kıran MİNERVA radyolarını alanlara sorun dinleyin, tecrübe edin öyle alın. Beş yaşında bir çocuğun dahi idare edebileceği kadar kullanılması kolay ve saniyede dünyanın her tarafını ayağımıza getirecek kuvvette bir radyo makinasıdır.

UMUMİ VEKİLİ:

ABDURRAHMAN IMRE

Bahçekapı Hasan Ecza deposu üzerinde telefon: 23521

GALATADA

Meşhur Ekselsyor Elbise Mağazasında

Her yerden ucuz ve teminatlı olarak elbiseye dair ihtiyacınızı temin edebilirsiniz.
Şu cedvelden bir fikir edinebilirsiniz:

Kumaştan Pardesüler	11 1/2 Liradan	Muşambalar	12 Liradan
Trençkot Pardesüler	15 1/2 Liradan	Erkek kostümleri	14 1/2 Liradan
Gabardin Pardesüler	17 1/2 Liradan	Kadın mantoları	13 Liradan
Mandleberg Pardesüler	23 1/2 Liradan	Kadın muşambaları	10 Liradan

ISMARLAMA ELBİSELER İKİ PROVA İLE 28 1/2 LİRADAN İTİBAREN

KUPONLU VADELİ

ADAPAZARI
TÜRK · TİCARET · BANKASI

Göz kamaştırıcı...

Pasteur'ün tedkikatı fenniyesi dairesinde istihzar edilen gayet antiseptik ve nefis kokulu Dentol diş macunu ve suyunu kullandığınız takdirde dişleriniz, göz kamaştırıcı bir beyazlık ve güzellik kesbedecek ve sehhar tebessümünüzle her kesin takdirini kazanacaksınız. Dentol dis suyu ve macunu, diş etlerini kuvvetlendirir. Nefesi tasfiye ve dişleri hüsnü ca, muhafaza ettiği gibi dişlere parlak bir beyazlık verir.

DENTOL; bütün parfümörilerle eczanelerde satılır.

Dentol

Her yerde DANTOL isteyiniz.
Eczanelerle Parfümörilerde satılır.

Neden Aspirin ?

Çünkü ASPİRİN senelerdenberi her türlü soğukalgınlıklarına ve ağrılara karşı tesiri şaşmaz bir ilâç olduğunu isbat etmiştir.

ASPİRİN in tesirinden emin olmak için lütfen BAYER markasına dikkat ediniz.

Altın çiçek Traş bıçakları bugüne kadar piyasada tanınmış en iyi bıçakların fevkindedir. En sert sakalları bile kolaylıkla traş eder Yüz derisini katiyen incintmez ve kanatmaz. Fiatı yalnız (5) kuruştur. Tecrübe için bir tane alırsanız Altın çiçek Traş bıçağı sizin her günkü ve daimî arkadaşınız olacaktır.

SAÇ BAKIMI
Güzelliğin en birinci şartıdır.
PETROL NZAİM

BU TECRÜBEYE TAHAMMUL EDEN YALNIZ HAVALANDIRILMIŞ BİR PUDRA VARDIR

Sabah dokuzdan akşam saat beşe kadar mat, saf ve sevimli bir ten. Gündüz tekrar pudralanmıya hacet yok. İşte; havalandırılmış yeni Tokalon pudrasının garanti muhassenatı bunlardır. Bu cazip havalandırma usulü, Parisli bir kimyagerin keşfidir. Bu usul dairesinde havası toplandırılmış yegâne hafif pudradır. Şimdiye kadar yapılan pudralardan on defa daha saf ve daha hafiftir. Bu usul, Tokalon pudrasının istihzarında kullanılmaktadır. İşte bunun içindir ki, Tokalon pudrası, daha muntazam ve daha mükemmel bir tarzda yapışır cildi hemen hemen görünmez bir güzellik tabakası ile kaplar ve yüze tabiî bir güzellik verir ve modası geçmiş ve yüze bir makiyaj şeklini vermeden kalın âdi pudralardan tamamen başka bir tesir yapar. Bu yeni Tokalon pudrası yüze yapışık kaldığı cihetle buna "8 saatlik pudra" tâbir ederler. Artık ne parlak burun, ne yağlı cilt görünmiyecek, belki rüzgâr, yağmurun, terlemenin icrayı tesir edemiyeceği mat, saf ve sevimli bir ten görünecektir.

Yeni çıktı

Dün ve Yarın
Tercüme Külliyatı
No. 63

İVAN TURGENİEV
Süreyya Sami Eren

LİZA

1937 - İstanbul

Fiyatı: 100 kuruş VAKIT Kitabevi

SULTANHAMAM
KEBAPÇI KARŞISINDA
PİPO PAZARI

Dr.
NIŞANYAN
Hastalarını hergün akşama kadar Beyoğlu, Tokatlıyan oteli yanında Mektep sokak 35 numaralı muayenehanesinde tedavi eder.
Tel: 40843

PARANIZ FAİZ GETİRMEK SURETİLE SİZİN İÇİN ÇALIŞIR

HUSUSÎ ŞARTLARIMIZ HAKKINDA GİŞELERİMİZDEN MALÛMAT ALINIZ

HOLANTSE BANK ÜNİ N V
İSTANBUL — KARAKÖY PALAS — ALALEMCİ HAN

Istanbul Tramvay Şirketi

21 İkincikânun 1911 tarihli şartnamenin 14 üncü maddesine göre

İLÂN

1 Mart 1937 tarihinden itibaren tekmil hatlarda aşağıdaki tarifeler tatbik olunacaktır.

	Birinci mevki Nakliye ve Köprü resimleri dahil	İkinci mevki
	Kuruş	Kuruş
1—2 kıta	5 50	3 50
3—7 „	7 75	5 50
Subaylar 1—7 „	5 50	3 25
„ (karne) 1—7 „	4 25	— —
Askerler, asker malûlleri. . . . . 1—7 „	4 25	2 —
Askerler (karne) 1—7 „	— —	1 50
İlk, orta ve lise mektepleri talebeleri. (Ayni arabada evden mektebe ve mektepten eve kadar)	4 25	2 —
Yüksek mektep ve Üniversite talebeleri. (Ayni arabada yapılan tekmil seyahatler için)	4 25	2 —

İstanbul Belediyesi Ilânları

629 Paketten ibaret 933 belediyeler müşterek bütçelerinin anbalaj ve vilâyetlere sevki açık eksiltmeye konulmuştur. Beher paket için 27 kuruş 50 santim fiat tahmin olunmuştur. Şartnamesi levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 N. lı kanunda yazılı vesika ve 12 lira 97 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 2 — 3 — 937 salı günü saat 14 de daimî encümende bulunmalıdırlar. (B) (802)

İstanbul Asliye altıncı hukuk dairesinden:

İLÂN

Yani oğlu Tanaş tarafından Kadıköyünde Modada eski Rali yeni Şinasi efendi sokak 13 numaralı kaptan Panayotun evinde iken ikametgâhı belli olmayan karısı Panayot kızı Kiryakiçe aleyhine açılan boşanma davasının tahkikatında: Müddeialeyhanın ikametgâhının meçhuliyetine binaen tahkikat için muayyen olan 26/1/937 salı günü saat 10 da taraflar isbatı vücut etmediklerinden dava yenileninceye kadar dosyanın muameleden kaldırılmasına karar verilmiş ve ahiren davacı Tanaş tarafından 27/1/937 tarihli istida ile mezkûr davasının kaldığı noktadan devamı talep edilmiş olmasına binaen yeniden davetiyenin on beş gün müddetle ilânen tebliğine ve tahkikatın 16/3/937 tarihine müsadif salı günü saat 15 şe talikına karar verilmiş ve bu bapta tanzim kılınan davetiye ile yenileme istidası sureti mahkeme divanhanesine asılmış bulunduğundan muayyen gün ve saatte İstanbul asliye altıncı hukuk mahkemesinde bulunulması ve aksi takdirde gıyabında tahkikat ve muhakemeye devam edileceği tebliğ yerinde olmak üzere ilân olunur.

Istanbul Defterdarlığından:

Koca Mustafa paşa Sulu Manastır mevkiinde halen Samatya şubesi olarak kullanılan eski ahşap itfaiye karakolu ile müştemilâtından maaş tevzi mahalli ve diğer kâgir harap binanın parası peşin verilmek ve on beş gün zarfında sökülerek arsa teslim edilmek şartile dokuz yüz yirmi beş lira 24 kuruş muhammen bedel üzerinden açık arttırma usulile satılacaktır. İsteklilerin ve diğer şerait'ini öğrenmek istiyenlerin 8 — 3 — 937 pazartesi günü saat on dörtte yüzde yedi buçuk pey akçelerile Milli Emlâk Müdürlüğünde toplanan Komisyona gelmeleri. (M) (1002)

Neden

AGA BALTIC Radyolarına itimat etmeli ?

Çünkü :

AGA BALTIC İsveç mamulâtı bir radyodur ve muhakkaktır ki İsveç daima birinci nevi mal imal ve istihsal eder.

AGA BALTIC Tam ayar olup 16 ilâ 2000 metre kısa, orta, uzun dalgalarla çalışır.

AGA BALTIC Çok zengin bir kadranla mücehhez olup arzu edilen bütün istasyonlar kemali zevkle dinlenilir.

AGA BALTIC (Ortoskop) denilen nevicad bir iğneye maliktir. Bu sayede istasyonlar parazitsiz ve sükûnet içinde bulunur.

AGA BALTIC Çok sağlam ve gayet zarif şekilli olup her kullananı hayret içinde bırakmış eşsiz bir radyodur.

AGA Radio

Satış yerleri : ADANA Tebriz kapısı. Yusuf Sami Ünlüçerçi ve Nurettin Otaç
Galata, Bankalar caddesinde RADYOFON MAĞAZASI
Pendik: Elektrik mağazası, ŞEVKET KAMBER
BURSA: Nureddin Neşet, Uzunçarşı No. 128
İzmir: A. FELDMANN Peştemalcılar Çukur han
Zonguldak: Mobilya Evi ALI RIZA
Ve İstanbul, Sultanhamam Hamdibey gecidi 54

PHILIPS Ampullarını kullanınız!

ELEKTRİK TAHSİLDARI GELİNCE YARI YARIYA DAHA AZ PARA VERİRSİNİZ

PHILIPS Super Arlita

ÇİFT İSPİRALLİ LAMBALARI AZ MASRAFLA BOL IŞIK VERİR

TÜRKİYE UMUM MÜMESSİLLİĞİ
HELİOS Müessesatı, Galata, Voyvoda caddesinde
YENİ BİNASINDA İSTANBUL

BANYO ALACAK vaktim yok !

O halde hemen işlemeğe hazır olan Havagazi Banyo aletini tanımıyorsunuz.

Duş DERHAL
Banyo 15 DAKİKADA

HAVAGAZI ŞOF-BENİ

İZAHAT: İstiklal Caddesi No. 101

TURAN

Sabah kalkarken yapılacak ilk işiniz
Keza akşam yatarken yapılacak sonuncu işiniz...

Diş macunu PERLODENT PÂTE DENTIFRICE

PERLODENT macunu

Teknik mucizesi mi Yoksa acaipliği mi ?

Bir Tek Plâkta
6 muhtelif artist tarafından
6 eser dinlenilir.

ODEON

270135 numaralı plâkı alınız,
Bu suale kendiniz cevap vereceksiniz.

---

ilmî Fe'sefe

Dün ve Yarın Kitaplarındandır
Fiyatı 40 kuruştur

Dr. Hafız Cema

LOKMAN HEKİM
Dahiliye Mütehassısı

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2,5 tan 6 ya) kadar İstanbulda Divan yolunda (104) numaralı hususi kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah "9,5—12" saatleri hakiki fukaraya mahsustur. Muayenehane ve ev telefon: 22398. Kışlık telefon: 21044.

NECİP BEY DUDAK VE YANAK RUJLARI

Cildde ve yanaklara tabiî güzellik verir, üç gün rengi çıkmaz.
Rujların en güzel rujlarıdır.